NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
HADTUDOMÁNYI ÉS HONVÉDTISZTKÉPZŐ KAR

Nyilvántartási szám: …
… számú példány

A KATONAI VEZETŐI MESTERKÉPZÉSI SZAK AJÁNLOTT TANTERVE

Alkalmazandó:
a 2024/2025 tanévtől felmenő rendszerben

Szenátusi döntés	**Fenntartói döntés**
Elfogadta a Szenátus számú határozatával.	Jóváhagyta a Fenntartó számú határozatával.

Budapest, 2024.

A szakfelelős: Dr. Forgács Balázs alez., PhD, egyetemi docens

A szakirányok/specializációk felelősei

Az ajánlott tanterv jogi hátterét az alábbi főbb jogszabályok és egyetemi szabályzatok képezik:

1. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény;
2. A Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII törvény;
3. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet;
4. A Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII.30.) Korm. rendelet;
5. A felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és az új képzések létesítéséről szóló 65/2021. (XII. 29.) ITM rendelet, valamint a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló vonatkozó miniszteri közlemény;*
6. Az államtudományi képzési terület képzéseiről szóló 534/2023. (XII. 5.) Korm. rendelet (államtudományi képzési területhez tartozó képzés esetén); **
7. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata;
8. A képzésekkel kapcsolatos eljárásrendről szóló rektori utasítás.

A képzés hitelesítő adatai

Kari Tanács határozatának száma:	34000/109-20/2020. (V. 19.)
Szenátusi határozat száma:	
Fenntartói határozat száma:	
MAB kód:	MS486
MAB határozat száma:	2017/3/VI/4
OH nyilvántartásba vételi szám:	OH-FHF/274-3/2008.
A képzés FIR kódja:	H_MN_KV
A meghirdetés első tanéve:	2024/2025

*nem államtudományi képzési területhez tartozó képzés esetén
**államtudományi képzési területhez tartozó képzés esetén

Tartalomjegyzék

1. A szak megnevezése: 5
2. Képzési terület, az NKE tv. 3. §-ában meghatározott felsőoktatási terület 5
3. A szak szakirányai/specializációi: 5
4. Végzettségi szint: 5
5. A szakon szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése: 5
6. A képzés célja és az elsajátítandó szakmai kompetenciák: 5
7. A képzés időtényezői: 5
8. A képzés felépítése 5
9. A tanóra-, kredit- és vizsgaterv 5
10. Az előtanulmányi rend 6
11. Az ismeretek ellenőrzési rendszere 6
12. A záróvizsga 7
13. A szakdolgozat/diplomamunka 7
14. Az oklevél 7
15. A szakmai gyakorlat 8
16. A külföldi részképzés céljából nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak (mobilitási ablak) 8
17. További szakspecifikus követelmények 8
A tantárgyi programok listája 9
TANTÁRGYI PROGRAMOK 10
1. számú melléklet: Tanóra-, kredit- és vizsgaterv 151
2. számú melléklet: Előtanulmányi rend 152

1. A szak megnevezése:

katonai vezetői mesterképzési szak

2. Képzési terület, az NKE tv. 3. §-ában meghatározott felsőoktatási terület

államtudományi képzési terület, katonai felsőoktatás

3. A szak szakirányai/specializációi:

-

4. Végzettségi szint:

mesterfokozat (magister, master of arts, rövidítve: MA)

5. A szakon szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

okleveles katonai vezető

6. A képzés célja és az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A Magyar Honvédség számára olyan katonai vezetők képzése, akik az elsajátított korszerű kommunikáció- és médiatudományi, történettudományi, pszichológiai, állam és jogtudományi, szociológiai, hadtudományi, nemzetközi és fejlődés-tanulmányi ismereteik, valamint legalább egy idegen nyelv (angol) ismerete birtokában képesek tartós nem fegyveres külszolgálati beosztásokban, valamint nemzetközi válságreagáló műveletekben és harctéri körülmények között hadműveleti-harcászati szintű beosztások ellátására, a hazai és nemzetközi partnerekkel való sikeres együttműködésre.

7. A képzés időtényezői:

A képzési idő félévekben:
2 félév

A képzési idő részletezése:

A fokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma	60 kredit
Összes hallgatói tanulmányi munkaóra	1800
Hallgatói munkamennyiség kreditben egy tanulmányi félévben (átlagos kreditszám):	30 kredit
Egy tanulmányi félévben a tanórák száma nappali munkarendben	átlagosan 450 tanóra
A heti tanórák jellemző száma nappali munkarendben	átlagosan 30 tanóra, ebből a kredithez rendelt tanórák száma átlagosan: 25 tanóra
Egy tanulmányi félévben a tanórák száma levelező munkarendben (átlagos tanóraszám)	átlagosan 0 tanóra
Szakmai gyakorlat(ok) időtartama:	2 hét

8. A képzés felépítése

8.1. A szakdolgozat vagy diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditek száma:
6 kredit

8.2. Szakmai gyakorlati képzéshez rendelt kreditek száma:
2 kredit

8.3. A szakirány elvégzésével összegyűjtendő kreditek minimális száma:
0 kredit

9. A tanóra-, kredit- és vizsgaterv

A tanóra-, kredit- és vizsgaterv tartalmazza oktatási időszakonkénti bontásban az összes tantárgy (kritériumkövetelmény – a továbbiakban együtt: tantárgy) vonatkozásában

a) a tantárgyak Neptun-kódját,
b) a tantárgyak jellegét (kötelező, kötelezően választható, szabadon választható, kritériumkövetelmény),
c) a meghirdetés féléveit,
d) a tantárgyak heti és félévi vagy félévi óraszámát a tanóra típusa szerinti bontásban,
e) a tantárgyakhoz rendelt krediteket,
f) a hallgatói teljesítmény értékelésének módját (számonkérés);
g) a tantárgyfelelős szervezeti egységet és a tantárgyfelelős személyét.

A tanóratípusok rövidítései:
- előadás: EA
- szeminárium: SZ
- gyakorlat: GY
- e-szeminárium: ESZ
- további szükséges rövidítések

A tanóra-, kredit- és vizsgatervet az 1. számú melléklet tartalmazza.

10. Az előtanulmányi rend

Nincs előtanulmányi rend.

11. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

A tananyag ismeretének ellenőrzése és értékelése történhet:
a) szorgalmi időszakban a tanórán tett írásbeli vagy szóbeli számonkéréssel, írásbeli (zárthelyi) dolgozattal, otthoni munkával készített feladat értékelésével vagy gyakorlati feladat-végrehajtás értékelésével félévközi jegy formájában;
b) a vizsgaidőszakban tett vizsgával;
c) a félévközi követelmények és a vizsga alapján együttesen.

Kredittel nem rendelkező kritériumkövetelmény esetén annak teljesítésének feltétele önmagában az aláírás is lehet.

A hallgató tanulmányait záróvizsgával fejezi be. A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja.

Az értékeléstípusok rövidítései:
- évközi értékelés: ÉÉ / évközi értékelés (((záróvizsga tárgy((ÉÉ(Z)))
- gyakorlati jegy: GYJ / gyakorlati jegy (((záróvizsga tárgy((GYJ(Z)))
- kollokvium: K / kollokvium (((záróvizsga tárgy((K(Z)))
- beszámoló: B
- projektfeladat: PF
- alapvizsga: AV
- szigorlat: SZG
- komplex vizsga: KV
- záróvizsga: ZV

Az ismeretek ellenőrzésének rendjét részletesen a vonatkozó jogszabályokban, valamint a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban meghatározottak alapján:
- a jelen ajánlott tanterv részét képező tantárgyi programok, valamint
- a záróvizsga tekintetében a jelen fejezet 12. pontja
határozzák meg.

12. A záróvizsga

12.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei

A záróvizsgára bocsátás feltételei:
- az abszolutórium (végbizonyítvány megszerzése): a tantervben előírt vizsgák eredményes letételét és – a diplomamunka elkészítésének kivételével – más tanulmányi követelmények teljesítését, illetve a képzési és kimeneti követelményekben előírt kreditpontok megszerzését igazolja, amely minősítés és értékelés nélkül tanúsítja, hogy a hallgató a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelménynek mindenben eleget tett
- a bírálaton részt vett diplomamunka.

12.2. A záróvizsga részei

A záróvizsga részei
- a diplomamunka megvédése (HKHATM903 Diplomamunka védése);
- a szaktárgyakat átfogó komplex vizsga (HKHATM904 Záróvizsga - továbbiakban: komplex záróvizsga).

Komplex záróvizsga tantárgyak:
HKHATM241 Összhaderőnemi és összfegyvernemi ismeretek I. 8 kredit
HKHATM251 Összhaderőnemi és összfegyvernemi ismeretek II. 6 kredit
HKHATM271 Tervezés és döntéshozatal I. 3 kredit
HKHATM272 Tervezés és döntésahozatal II. 7 kredit

A záróvizsga tantárgyak összesített kreditértéke: 24 kredit

12.3. A záróvizsga eredménye

A komplex záróvizsgát az a hallgató kezdheti meg, aki a diplomamunkáját eredményesen megvédte.

A záróvizsga összesített eredményét (ZvÖ) a diplomamunkára adott egy osztályzat (Dm) és a komplex záróvizsga osztályzat (Zv) egyszerű átlaga képezi, az alábbiak szerint: ZvÖ = (Dm + Zv)/2

13. A szakdolgozat/diplomamunka

A diplomamunka elkészítésének rendjét, tartalmi és formai követelményeit egyebekben a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat határozza meg.

A diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 6 kredit

A szakdolgozat/diplomamunka tantárgya(i):
- HKHATM901, Diplomamunka készítés I., 3 kredit;
- HKHATM905, Diplomamunka készítés II., 3 kredit;

14. Az oklevél

14.1. Az oklevél kiadásának feltétele

Az oklevél kiadásának feltétele az eredményes záróvizsga.

14.2. Az oklevél minősítésének megállapítása

Az oklevél minősítését (OM) az alábbiak egyszerű átlaga adja meg:
- a diplomamunka védésére adott osztályzat (Dm),
- a komplex záróvizsga osztályzata (Zv),
- a teljesített félévek (Á1 és Á2) (két tizedesig kifejezett) tanulmányai átlagainak átlaga.

OM = [Dm + Zv + ((Á1+Á2)/2)]/ 3

Az oklevél minősítése lehet:
a) kitűnő, ha az átlag 5,00
b) jeles, ha az átlag 4,51-4,99
c) jó, ha az átlag 3,51-4,50

d) közepes, ha az átlag 2,51-3,50
e) elégséges, ha az átlag legalább 2,00 – de legfeljebb 2,50.

15. A szakmai gyakorlat

Az intézményen kívül teljesítendő szakmai csapatgyakorlat kreditesített (HKHATM721 Szakmai csapatgyakorlat; 2 kredit). A szakmai csapatgyakorlat egybefüggő időtartama a teljes képzés során 2 hét. A szakmai gyakorlat teljesítésének részletes követelményeit a tanterv következő fejezete tartalmazza.

16. A külföldi részképzés céljából nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak (mobilitási ablak)

-

17. További szakspecifikus követelmények

17.1. Szakirányválasztás feltételei

A szakon nincsenek szakirányok.

17.2. Szigorlat/alapvizsga/komplex vizsga

-

17.3. Kritériumkövetelmények

-

17.4. A mesterképzésbe történő felvételkor hiányzó kreditek megszerzésének feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányokból szükséges minimális kreditek száma 30 kredit az alábbi ismeretkörökből:

-alapozó ismeretek (katonaföldrajzi ismeretek, információs műveletek; vezetés- és szervezéselmélet ismeretkörei; katonapszichológia, katonapedagógia) 12 kredit,
-szakmai ismeretek (hadtudományi alapismeretek, harcászat szakmai ismeretek, katonai műveletek alapjai ismeretek, haditechnika) 18 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt területeken legalább 24 kredittel rendelkezzen a jelentkező. A mesterképzésbe való belépéshez szükséges kreditekből 6 kredit munkatapasztalat vagy nem formális tanulás eredménye alapján is beszámítható. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

17.5. A képzésben alkalmazott sajátos oktatási-tanulási, tanulás-támogatási eszköztár, módszertan, eljárások

Az egyes tantárgyi programokban megfogalmazottak szerint.

Budapest, 2024

A szakfelelős: Dr. Forgács Balázs alez., PhD,
egyetemi docens

A tantárgyi programok listája

I. Törzsanyag

- Hadelméleti és hadművészeti ismeretek;
- Katonai stratégiai gondolkodás alapjai;
- Katonai testnevelés I. M;
- Katonai testnevelés II. M;
- Komplex kihívások, vezetői megoldások;
- Összhaderőnemi és összfegyvernemi ismeretek I.;
- Összhaderőnemi és összfegyvernemi ismeretek II.;
- Szakmai csapatgyakorlat;
- Tervezés és döntéshozatal I.;
- Tervezés és döntéshozatal II.;

II. Szakdolgozat/Diplomamunka

- Diplomamunka készítés I.;
- Diplomamunka készítés II.;

III. Szakmai gyakorlat

IV. Szabadon választható tantárgyak

- A NATO műveletek alapjai;
- Aspects of Asymmetry in War;
- Átfogó művelettervezés;
- Bevezetés a katonai törzsek rendszerébe;
- EU Security, Resilience and Sustainability;
- Hadijáték tervezés;
- Honvédelmi jog;
- Kritikus infrastruktúra (védett létesítmények);
- Post-Cold War Military History;
- Stratégiaalkotás és a katonai erő alkalmazása;
- Theories of Insurgency and Counterinsurgency;
- Theory and Practice of Allied Operations;
- Védelmi és biztonsági igazgatás és tervezés;
- Védelmi informatika;
- War and Ethics: Contemporary Issues;

V. Kritériumkövetelmények

VI. Kötelezően választható tantárgyak

A KATONAI VEZETŐI MESTERKÉPZÉSI SZAK AJÁNLOTT TANTERVE

TANTÁRGYI PROGRAMOK

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM338

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): A NATO műveletek alapjai

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Fundamentals of NATO Operations

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 10 % gyakorlat, 90 % elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (26 EA + 0 SZ + 2 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
az új ismeretek átadása tartalmaz ilyen jellegű ismereteket kialakító és feldolgozó tanórákat, a megtanult ismereteket elmélyítő és ismétlő órákat, valamint az elsajátított ismereteket ellenőrző és értékelő órákat. A tanítás és tanulás során fontos az aktivizálás és a motiválás, valamint a megerősítés és/vagy visszacsatolás biztosítása.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy elsődleges célja annak bemutatása, hogy NATO műveletek milyen elméleti alapokra épülnek, milyen elvek alapján történik azok előkészítése, tervezése és végrehajtása. A tananyag ennek érdekében az érvényben levő szövetséges összhaderőnemi doktrínák vonatkozó témaköreinek átfogó ismertetését támogatja.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The primary objective of this course is to provide an overview about the doctrinal framework of NATO operations, especially the principles of their preparation, planning and execution. The curriculum supports the comprehensive presentation of the relevant sections of the standing NATO allied joint doctrines.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
A képzés célja a Magyar Honvédség számára olyan főtisztek képzése, akik rendelkeznek az alábbi kompetenciákkal.
- Ismeri szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Jól ismeri a hadelmélet és a katonai műveletek szaknyelvét, az írott és beszélt nyelvi

kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, illetve technikáit magyarul és angol nyelven egyaránt.
- Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
- Ismeri a hadügy, a hadelmélet, valamint a hadműveletek kutatásához szükséges sajátos kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.
- Ismeri a honvédelem és a hadügy szempontjából meghatározó politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs folyamatokat és multikulturális sajátosságokat, valamint azok egymáshoz való viszonyát

-
Képességei
- Átfogó megközelítéssel, komplex problémakezelési képességekkel rendelkezik, képes a nagyfokú információfeldolgozásra, az újszerű problémamegoldásokat támogató rendszergondolkodásra, a változásra és annak tervezésére.
- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.
- Transz-, multi- és interdiszciplináris megközelítéssel képes feltárni és innovatív módon alkalmazható emléletté és gyakorlattá formálni a honvédelem és a hadügy, valamint saját tevékenysége törvényi, jogi alapjainak átfogó rendszerét.
- Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.

-
Attitűdje
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Szakmai álláspontjának képviseletével bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Az összhaderőnemi műveletekben részt vevő alegységek, egységek és kötelékek tevékenységének tervezése, szervezése és irányítása terén kezdeményező szerepet vállal, tudatosan alkalmazza a küldetésorientált vezetést.
- Az összhaderőnemi műveletekben az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját a vonatkozó jogszabályok, valamint etikai és erkölcsi normák teljeskörű figyelembevételével hajtja végre.

-
Autonómiája és felelőssége
- Felelősséget vállal a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartása terén.
- jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Beosztásaiban nagyfokú önállósággal, a mindenkori körülmények figyelembevételvével hajtja végre a feladatok elemzését és értékelését, a megoldási változatok kidolgozása során támaszkodik általános és szakmai tudására.
- Beosztásaiban a felelősségi és jögköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- He/she knows the respective methodology of gaining knowledge and solving problems of his/her area of expertise, is familiar with abstractions techniques, and the elaboration methods to apply principal approaches to parctical problems.
- He/she knows well the terminology of military theory and military operations, the specialities of written and spoken communication, their most important forms, methodologies and techniques in Hungarian and English.
- He/she knows the theory of conducting armed combat and operations, their major principles and statutory regulations, and understands their strategic and military historical interconnectedness.
- He/she knows the special research methodologies to conduct research in military affairs, military theory, military operations, and is skilled in means to elaborate the practical aspects of principal matters.
- He/she knows the defining political, military, economic, social, and informational processes and the mullticultural characteristics of national defence and military affairs, and the relationship among them.

-
Capabilities:
- He/she possess a comprehensive approach and the ability to handle complex problems, and to manage big amount of information, and is able to think in terms of systems to handle complex problems in order to initiate and plan for changes.
- Based on the knowledge of military and social science he/she is able to objectively interpret complex international political, military, economic, social, and informational events and phenomena.
- With a trans-, multi-, and interdisciplinary approach he/she is able to explore and, based on an innovative methodology, transform the comprehensive legal and juristic system of national defence and military affairs into applicable theory and practice.
- He/she knows and accurately uses Hungarian and acceptably English military terminology, is aware of the peculiarities of written and spoken communication with its most important forms, methods and techniques.

-
Attitude:
- He/she possesses a developed professional identity and professional calling, is comprehensive to which he/she is committed to towards a professinal and a broader societal audience.
- He/she is committed to the formulation of principles and directives on an intermediate level and to put operational and tactical level thinking into everyday practice.
- He/she executes the activities of subordinated sub-units / departments (staff) according the respective provision of law by fully taking into account ethical and moral norms.
- He/she has an initiating role in the planning, organisation, and control of sub-units, units and formations participating in joint operations, and consciously takes advantage of mission command.

-
Autonomy and responsibility:
- He/she posseses significant amount of autonomy in the elaboration of special professional questions, and in the representation and justification of professional viewpoint.
- In the respective positions, in accordance with actual circumstances, he/she conducts the analysis and evaluation of tasks with a great degree of sell-sufficiency by taking advantage of general and specific knowledge in the elaboration of the courses of action.
- In the respective positions, as a result of responsibility and authority, he/she conducts professional activity independently, and in reaching organisational objectives he/she cooperates with team members by taking advantage of theoretical and practical knowledge.
- He/she represents his/her professional opinion in situations of decision independently,

and takes responsibility for the complex effects and other consequences of the decisions made.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A doktrínák szerepe és kialakulásuk (The origin and role of doctrine)
12.2. A NATO doktrinális rendszere (NATO's Doctrine System)
12.3. A NATO összhaderőnemi doktrína elvei (The principles of NATO Allied Joint Doctrine)
12.4. A NATO művelettervezési doktrína elvei (The principles of NATO operations planning doctrine)
12.5. A NATO műveleti doktrína elvei (The principles of NATO operations doctrine)
12.6. Támogató doktrínák – a műveletek vezetése és végrehajtása (Supporting doctrines – the command and control of operations, the conduct of operations)
12.7. Átfogó művelettervezési útmutató kapcsolódása (Links with the NATO Comprehensive Operations Planning Directive)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a tanórák 75 %-án jelen lenni, a hallgató indokolt esetben az összes foglalkozás 25%-ról hiányozhat, a hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házi dolgozattal.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A félév során 1 db önálló feladat kerül kidolgozásra, amelynek témája az oktatóval egyeztetett, és kapcsolódik a tantárgy tematikájához. A feladat szóbeli előadása ötfokozatú érdemjeggyel történik.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladat(ok) legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:
A félév értékelése: öt fokozatú gyakorlati jegy. A jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban előírt feladat(ok) teljesítése. A félév értékelése lehet: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és elégséges gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. NATO: Allied Joint Doctrine for the Conduct of Operations – AJP-3 (D), , 2025.
2. NATO: Allied Joint Publication Allied Joint Doctrine – AJP-01(F), , 2022.
3. NATO Standard AJP-5: Allied Joint Doctrine for the Planning of Operations, Edition B, Version 1, 2026.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Allied Procedural Publication Tactical Planning for Land Forces – APP-28(B), , 2024.
2. NATO: Allied Tactical Publication Command And Control of Land Forces – ATP – 3.2.2.,, 2016.
3. NATO: Allied Tactical Publication Conduct of Land Tactical Operations - ATP - 3.2.1, 2022.

Budapest, 2026

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM330

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Aspects of Asymmetry in War

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Aspects of Asymmtery in War

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 10 % gyakorlat, 90 % elmélet

4.3. Az értékelés: évközi értékelés

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (26 EA + 0 SZ + 2 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: az új ismeretek átadása tartalmaz ilyen jellegű ismereteket kialakító és feldolgozó tanórákat, a megtanult ismereteket elmélyítő és ismétlő órákat, valamint az elsajátított ismereteket ellenőrző és értékelő órákat. A tanítás és tanulás során fontos az aktivizálás és a motiválás, valamint a megerősítés és/vagy visszacsatolás biztosítása.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy részletezi a nemzetközi színtér összetettségét, amely a nem állami szereplőknek kedvező feltételeket kínál a hosszú távú sikerek elérésére. Az állami és a nem állami szereplők kölcsönhatása aszimmetrikus szembenállást és gyakran aszimmetrikus háborúk kirobbanását eredményezi.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course details the complexity of the international theatre that provides non-state actors with an abundance of opportunities to become successful even over long periods of time. These state versus non state interactions very often result in asymmetric confrontations and often lead to asymmetric warfare.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
- Ismeri szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Jól ismeri a hadelmélet és a katonai műveletek szaknyelvét, az írott és beszélt nyelvi

kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, illetve technikáit magyarul és angol nyelven egyaránt.
- Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
- Ismeri a hadügy, a hadelmélet, valamint a hadműveletek kutatásához szükséges sajátos kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.
- Ismeri a honvédelem és a hadügy szempontjából meghatározó politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs folyamatokat és multikulturális sajátosságokat, valamint azok egymáshoz való viszonyát

---

Képességei
- Átfogó megközelítéssel, komplex problémakezelési képességekkel rendelkezik, képes a nagyfokú információfeldolgozásra, az újszerű problémamegoldásokat támogató rendszergondolkodásra, a változásra és annak tervezésére.
- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.
- Transz-, multi- és interdiszciplináris megközelítéssel képes feltárni és innovatív módon alkalmazható emléletté és gyakorlattá formálni a honvédelem és a hadügy, valamint saját tevékenysége törvényi, jogi alapjainak átfogó rendszerét.
- Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.

Attitűdje
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Szakmai álláspontjának képviseletével bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Az összhaderőnemi műveletekben részt vevő alegységek, egységek és kötelékek tevékenységének tervezése, szervezése és irányítása terén kezdeményező szerepet vállal, tudatosan alkalmazza a küldetésorientált vezetést.
- Az összhaderőnemi műveletekben az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját a vonatkozó jogszabályok, valamint etikai és erkölcsi normák teljeskörű figyelembevételével hajtja végre.

Autonómiája és felelőssége
- Felelősséget vállal a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartása terén.
- jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Beosztásaiban nagyfokú önállósággal, a mindenkori körülmények figyelembevételvével hajtja végre a feladatok elemzését és értékelését, a megoldási változatok kidolgozása során támaszkodik általános és szakmai tudására.
- Beosztásaiban a felelősségi és jögköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- He/she knows the respective methodology of gaining knowledge and solving problems of his/her area of expertise, is familiar with abstractions techniques, and the elaboration methods to apply principal approaches to parctical problems.
- He/she knows well the terminology of military theory and military operations, the specialities of written and spoken communication, their most important forms, methodologies and techniques in Hungarian and English.
- He/she knows the theory of conducting armed combat and operations, their major principles and statutory regulations, and understands their strategic and military historical interconnectedness.
- He/she knows the special research methodologies to conduct research in military affairs, military theory, military operations, and is skilled in means to elaborate the practical aspects of principal matters.
- He/she knows the defining political, military, economic, social, and informational processes and the mullticultural characteristics of national defence and military affairs, and the relationship among them.

Capabilities:
- He/she possess a comprehensive approach and the ability to handle complex problems, and to manage big amount of information, and is able to think in terms of systems to handle complex problems in order to initiate and plan for changes.
- Based on the knowledge of military and social science he/she is able to objectively interpret complex international political, military, economic, social, and informational events and phenomena.
- With a trans-, multi-, and interdisciplinary approach he/she is able to explore and, based on an innovative methodology, transform the comprehensive legal and juristic system of national defence and military affairs into applicable theory and practice.
- He/she knows and accurately uses Hungarian and acceptably English military terminology, is aware of the peculiarities of written and spoken communication with its most important forms, methods and techniques.

Attitude:
- He/she possesses a developed professional identity and professional calling, is comprehensive to which he/she is committed to towards a professinal and a broader societal audience.
- He/she is committed to the formulation of principles and directives on an intermediate level and to put operational and tactical level thinking into everyday practice.
- He/she executes the activities of subordinated sub-units / departments (staff) according the respective provision of law by fully taking into account ethical and moral norms.
- He/she has an initiating role in the planning, organisation, and control of sub-units, units and formations participating in joint operations, and consciously takes advantage of mission command.

Autonomy and responsibility:
- He/she posseses significant amount of autonomy in the elaboration of special professional questions, and in the representation and justification of professional viewpoint.
- In the respective positions, in accordance with actual circumstances, he/she conducts the analysis and evaluation of tasks with a great degree of sell-sufficiency by taking advantage of general and specific knowledge in the elaboration of the courses of action.
- In the respective positions, as a result of responsibility and authority, he/she conducts professional activity independently, and in reaching organisational objectives he/she cooperates with team members by taking advantage of theoretical and practical knowledge.

- He/she represents his/her professional opinion in situations of decision independently, and takes responsibility for the complex effects and other consequences of the decisions made.

---

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A kortárs biztonsági környezet. (Contemporary security environment)
12.2. Az aszimmetria biológiai megközelítése (Biological approach to assymmetry)
12.3. Antropológia és az asszimmetrikus hadviselés (Anthropology on assymmetric warfare)
12.4. Gyarmati hadviselés – birodalmi rendfenntartás (Colonial warfare – imperial policing)
12.5. Aszimmetrikus hadviselés dinamikája (Dynamics of asymmetric warfare)
12.6. Francia felkelésellenes műveletek (French counterinsurgency)
12.7. Vezetés-irányítási kérések (Command and control issues)
12.8. A felkelésellenes műveletek brit megközelítése. (The British approach to counterinsurgency)
12.9. Filmvetítés – A Serval művelet, 2014 (Movie – Operations Serval, 2014)
12.10. Bozót hadviselés. (Bush Warfare)
12.11. Aszimmetrikus hadviselés dinamikája. (Dynamics of asymmetric warfare)
12.12. Francia felkelésellenes műveletek. (French counterinsurgency)
12.13. Vezetés-irányítási kérédsek. (Command and control issues)
12.14. Filmvetítés – A marjahi csata, 2014 (Movie – The Battle for Marjah, 2010)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a tanórák 75 %-án jelen lenni, a hallgató indokolt esetben az összes foglalkozás 25%-ról hiányozhat, a hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házi dolgozattal.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A félév során 2 db Zárthelyi dolgozat kerül megírásra. A zárthelyi dolgozatok értékelése ötfokozatú érdemjegy skálán történik, a jegyek megállapítása az alábbi rendszer szerint valósul meg: az elérhető összpontszám 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles. A zárthelyi dolgozatok pótlása, illetve javítása a tantárgy utolsó előtti foglakozását követő konzultáción történhet.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladat(ok) legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:
A félév értékelése: öt fokozatú évközi értékelés. A jegy megszerzésének feltétele a 2 db zárthelyi dolgozat sikeres megírása. A félév értékelése lehet: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Mack, Andrew: Why Big Nations Lose Small Wars: The Politics of Asymmetric Conflict, World Politics, 1975.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gardner, Robert / Heider, Karl G.: Gardens of War, Life and Death in the New Guinea Stone Age, Random House, 1968.

Budapest, 2023

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM337

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Átfogó művelettervezés

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Comprehensive Operations Planning

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 25 % gyakorlat, 75 % elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Nagy Sándor alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (21 EA + 0 SZ + 7 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Rövid doktrinális bevezetések, oktatói helyzetismertetések, irányított elemzések, valamint a tananyaghoz kapcsolódó beadandó tervezési feladatok készítése. A hallgatók a NATO átfogó művelettervezési rendszerének egyes lépéseit beadandó feladatokon keresztül dolgozzák fel.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy a NATO átfogó művelettervezési rendszerét (COPD 3.1) és logikáját mutatja be a stratégiai szintű helyzetértékeléstől, a PMESII-alapú környezetelemzésen és a küldetéselemzésen át a cselekvési változatok hadijátékáig, valamint a CONOPS és OPLAN kidolgozásáig.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course presents NATO's Comprehensive Operations Planning Directive (COPD 3.1) and its logic, from strategic-level situational assessment through PMESII-based analysis of the operating environment and mission analysis to wargaming courses of action and the development of the CONOPS and OPLAN.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
– Ismeri a NATO átfogó művelettervezési rendszerének rendeltetését, fő lépéseit és a COPD 3.1 tervezési logikáját, valamint a politikai, stratégiai, hadműveleti és harcászati szintek tervezési kapcsolatát.
– Ismeri a stratégiai iránymutatás, a hadműveleti feladat, a CONOPS és az OPLAN

rendeltetését, egymáshoz való viszonyát és a tervezési termékek fő tartalmi elemeit.
– Ismeri a műveleti környezet átfogó megértésének célját és folyamatosságát, továbbá a PMESII elemzési keret alkalmazását a szereplők, rendszerek és kapcsolatok értelmezésében.
– Ismeri a küldetéselemzés fő elemeit: az elöljárói feladat és szándék értelmezését, a meghatározott és kikövetkeztetett feladatok, feltételezések, korlátozások, kockázatok és releváns tényezők azonosítását.
– Ismeri a súlypont (centre of gravity) elemzésének logikáját, valamint a kritikus képességek, kritikus követelmények és kritikus sebezhetőségek összefüggéseit.
– Ismeri a műveleti architektúra elemeit és a célkitűzések, döntő feltételek, hatások, tevékenységek, műveleti vonalak és szakaszok közötti kapcsolatot.
– Ismeri a cselekvési változatok kidolgozásának, hadijátékának, összehasonlításának és validálásának fő módszereit, beleértve az akció–reakció–ellenreakció vizsgálatát és a döntési pontok azonosítását.
– Ismeri a műveletértékelés fő szempontjait, a teljesítmény- és hatásmutatók (MOP/MOE) alkalmazásának alapjait, valamint a terv felülvizsgálatának és a műveleti alkalmazkodásnak a szerepét.

-
Képességei
– Képes a kapott stratégiai iránymutatásból kiindulva értelmezni a feladatot, az elöljáró szándékát és a műveleti tervezésre vonatkozó követelményeket.
– Képes a műveleti környezetre vonatkozó információkat rendszerezni, PMESII-szempontok szerint elemezni, a releváns szereplőket és kapcsolatokat azonosítani, valamint a hiányzó információkra vonatkozó igényeket megfogalmazni.
– Képes a küldetéselemzés során elkülöníteni a tényeket, feltételezéseket, korlátozásokat, feladatokat és kockázatokat, továbbá az elemzésből tervezési következtetéseket levezetni.
– Képes súlypont- és kritikus tényező-elemzést végezni, és annak eredményeit a műveleti probléma megértéséhez, a parancsnoki szándékhoz és a műveleti architektúrához kapcsolni.
– Képes a műveleti architektúrát célkitűzések, döntő feltételek, hatások, tevékenységek, műveleti vonalak és szakaszok összefüggő rendszereként kialakítani és bemutatni.
– Képes több, egymástól érdemben különböző cselekvési változatot kidolgozni, azokat térben és időben elrendezni, fő és támogató erőkifejtéseket meghatározni, majd hadijátékkal elemezni.
– Képes a cselekvési változatokat előre meghatározott kritériumok szerint összehasonlítani, előnyeiket, hátrányaikat és kockázataikat bemutatni, és döntési tájékoztatót készíteni.
– Képes a kiválasztott cselekvési változat alapján a CONOPS/OPLAN kidolgozásához szükséges tervezési termékeket összeállítani, valamint MOP/MOE mutatók segítségével a végrehajtás értékelésének szempontjait megfogalmazni.

-
Attitűdje
– A műveletтervezést együttműködésen alapuló, iteratív törzsfolyamatként kezeli, és törekszik a közös helyzetértés kialakítására.
– Elemző munkájában forráskritikára, tényszerűségre és a bizonytalanságok nyílt jelzésére törekszik; a feltételezéseket nem kezeli igazolt tényként.
– Nyitott a többnemzeti és összhaderőnemi nézőpontok, valamint a különböző szakmai funkciók szempontjainak megismerésére és összehangolására.
– A cselekvési változatok kidolgozásakor és értékelésekor figyelembe veszi a végrehajthatóságot, a kockázatokat, az erőforráskorlátokat és a műveleti környezet változásait.
– Fogékony a visszajelzésekre, a hadijáték során feltárt problémákra és az értékelési eredmények alapján szükségessé váló tervmódosításokra.

-

Autonómiája és felelőssége
– Saját törzsfeladatát a kapott iránymutatás, a kijelölt szerep és a szakmai felelősségi kör keretei között önállóan végzi.
– Elemzéseit, feltételezéseit és javaslatait követhető érveléssel támasztja alá, és világosan jelzi az információhiányból eredő bizonytalanságokat.
– Felelősséget vállal az általa készített tervezési termékek pontosságáért, belső összhangjáért és a kijelölt feladathoz való kapcsolódásáért.
– Felismeri a saját hatáskörét meghaladó kérdéseket, és azokat a megfelelő parancsnoki vagy törzsszintű fórum elé terjeszti.
– A törzsmunka során megosztja az információkat, együttműködik a többi funkcióval, és felelősen járul hozzá a közös döntés-előkészítéshez.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
– Understands the purpose and main stages of NATO comprehensive operations planning, the planning logic of COPD 3.1, and the planning relationships among the political, strategic, operational and tactical levels.
– Understands the purpose, interrelationships and main content of strategic guidance, the operational task, the CONOPS and the OPLAN.
– Understands the purpose and continuous nature of a comprehensive understanding of the operating environment, and the use of the PMESII framework to interpret actors, systems and relationships.
– Understands the main elements of mission analysis: interpreting higher headquarters' task and intent, and identifying specified and implied tasks, assumptions, constraints, risks and relevant factors.
– Understands the logic of centre of gravity analysis and the relationships among critical capabilities, critical requirements and critical vulnerabilities.
– Understands the elements of an operational architecture and the relationships among objectives, decisive conditions, effects, activities, lines of operation and phases.
– Understands the main methods for developing, wargaming, comparing and validating courses of action, including action–reaction–counteraction analysis and the identification of decision points.
– Understands the main considerations of operational assessment, the fundamentals of measures of performance and effectiveness (MOP/MOE), and the role of plan review and operational adaptation.

-
Capabilities:
– Is able to interpret the task, the higher commander's intent and operational planning requirements on the basis of strategic guidance.
– Is able to organise and analyse information about the operating environment using PMESII, identify relevant actors and relationships, and formulate information requirements for gaps in understanding.
– Is able to distinguish facts, assumptions, constraints, tasks and risks during mission analysis and derive planning conclusions from the analysis.
– Is able to conduct centre of gravity and critical factor analysis and relate its results to understanding the operational problem, the commander's intent and the operational architecture.
– Is able to develop and present an operational architecture as a coherent system of objectives, decisive conditions, effects, activities, lines of operation and phases.
– Is able to develop multiple materially distinct courses of action, arrange them in time and space, identify main and supporting efforts, and analyse them through wargaming.
– Is able to compare courses of action against established criteria, explain their advantages, disadvantages and risks, and prepare a decision briefing.
– Is able to prepare planning products required to develop a CONOPS/OPLAN based on the selected course of action and formulate execution assessment considerations using

MOP/MOE.

-
Attitude:
– Treats operations planning as a collaborative and iterative staff process and seeks to establish shared understanding.
– Pursues source criticism and factual analysis, communicates uncertainty openly, and does not treat assumptions as verified facts.
– Remains open to multinational and joint perspectives and seeks to coordinate the contributions of different staff functions.
– Takes feasibility, risk, resource constraints and changes in the operating environment into account when developing and assessing courses of action.
– Is receptive to feedback, problems identified during wargaming and plan changes required by assessment results.

-
Autonomy and responsibility:
– Performs assigned staff work independently within the guidance, designated role and professional responsibilities provided.
– Supports analyses, assumptions and recommendations with traceable reasoning and clearly communicates uncertainty arising from information gaps.
– Takes responsibility for the accuracy, internal coherence and task relevance of the planning products they prepare.
– Recognises issues beyond their authority and refers them to the appropriate command or staff forum.
– Shares information during staff work, cooperates with other functions and contributes responsibly to collective decision support.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A NATO átfogó művelettervezési rendszere (NATO comprehensive operations planning)
12.2. Stratégiai helyzetértékelés és katonai válaszlehetőségek (Strategic assessment and military response options)
12.3. A stratégiai tervezéstől a hadműveleti feladatig (From strategic planning to the operational task)
12.4. Helyzetismeret és a műveleti környezet átfogó megértése (Situational understanding and comprehensive understanding of the operating environment)
12.5. Küldetéselemzés – stratégiai kontextus és feladatelemzés (Mission analysis I – strategic context and task analysis)
12.6. Küldetéselemzés – tényezőelemzés és problémakeretezés (Mission analysis – factor analysis and problem framing)
12.7. Küldetéselemzés – súlypont- és kritikus tényezők elemzése (Mission analysis – centre of gravity and critical factor analysis)
12.8. Küldetéselemzés – műveleti architektúra (a) (Mission analysis – operational architecture (a))
12.9. Küldetéselemzés – műveleti architektúra (b) (Mission analysis – operational architecture (b))
12.10. Küldetéselemzés – szintézis (Mission analysis – synthesis)
12.11. Cselekvési változatok kidolgozása (Course of action development)
12.12. COA-elemzés és hadijáték (COA analysis and wargaming)
12.13. COA-validálás, összehasonlítás, parancsnoki döntés és CONOPS/OPLAN (COA validation and comparison, commander's decision, and CONOPS/OPLAN)

12.14. Végrehajtás, műveletértékelés és adaptáció (Execution, operational assessment and adaptation)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató a foglalkozások legalább 4/5-én köteles részt venni. Az ezt meghaladó hiányzás a tantárgyfelelős által meghatározott, a kihagyott tervezési feladathoz kapcsolódó pótfeladattal pótolható. A pótlás rendjét az intézményi szabályzatokkal összhangban kell alkalmazni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A hallgatók a közös műveleti helyzetre épülő beadandó feladatok elvégzésével részeredményeket készítenek: helyzetértékelés és feladatelemzés, súlypont- és kritikus tényező-elemzés, műveleti architektúra, cselekvési változatok, hadijáték-eredmények, összehasonlítás és döntési tájékoztató. Az oktató a munka közben visszajelzést ad az egyéni feladatvégzésről és a törzstermékek szakmai minőségéről.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
A részvételi követelmény teljesítése és a félévközi beadandók teljesítése.

16.2. Az értékelés:
A félév értékelése gyakorlati jegy. A jegy alapja az egyéni vagy csoportos beadandó művelettervezési feladat. Az értékelés szempontjai: a küldetéselemzés és a műveleti architektúra szakmai megalapozottsága; a kidolgozott cselekvési változatok különbözősége és végrehajthatósága; a hadijáték és a kockázatértékelés következetessége; valamint a döntési tájékoztató és az elkészített tervezési termékek világossága, szakmai megalapozottsága.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzése és a gyakorlati jegy legalább elégséges szintű teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Headquarters, Department of the Army: ATP 5-0.1, Army Design Methodology, Washington, DC 2015..
2. Joint Chiefs of Staff: Joint Publication 3-0, Joint Campaigns and Operations, 2022.
3. NATO Standardization Office: AJP-5, Allied Joint Doctrine for the Planning of Operations. Edition B, Version 1, 2026.
4. Supreme Allied Commander Europe: ACO Comprehensive Operations Planning Directive (COPD), Version 3.1, 2023.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gerras, Stephen J.: Thinking Critically about Critical Thinking: A Fundamental Guide for Strategic Leaders., 2011.
2. Joint Chiefs of Staff: Joint Publication 3-0, Joint Campaigns and Operations, 2022.
3. Joint Staff, J-7: Joint and Coalition Warfighting: Planner’s Handbook for Operational Design. Version 1.0, Suffolk 2011.
4. Rauch, Daniel E. and Matthew Tackett: “Design Thinking.” Joint Force Quarterly No. 101, 2nd Quarter, 2021.
5. Wade, Norman M: The Army Operations & Doctrine SMARTbook. 7th ed., with SMARTupdate 1. , The Lightning Press, 2026. ISBN: 978-1-935886-91-4;

6. Wade, Norman M.: The Battle Staff SMARTbook, The Lightning Press, 2025. ISBN: 978-1-935886-94-5;

Budapest, 2026

Dr. Nagy Sándor alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM339

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Bevezetés a katonai törzsek rendszerébe

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Introduction to the Military Staff System

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 10 % gyakorlat, 90 % elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (26 EA + 0 SZ + 2 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
az új ismeretek átadása tartalmaz ilyen jellegű ismereteket kialakító és feldolgozó tanórákat, a megtanult ismereteket elmélyítő és ismétlő órákat, valamint az elsajátított ismereteket ellenőrző és értékelő órákat. A tanítás és tanulás során fontos az aktivizálás és a motiválás, valamint a megerősítés és/vagy visszacsatolás biztosítása.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy elsődleges célja a katonai törzsek szerepének és feladatainak bemutatása, különös tekintettel a NATO által ajánlott elvekre. A tananyag ennek érdekében felhasználja az érvényben levő szövetséges összhaderőnemi doktrínák vonatkozó témaköreit, illetve átfogó történelmi betekintést nyújt a katonai törzsek eredet- és fejlődéstörténetébe.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The primary objective of this course is to provide an overview about the role and functions of the military staff with special respect to the NATO principles. The curriculum uses the relevant aspects incorporated in standing NATO doctrines, and provides a historical overview of the origin and evolution of military staff system.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
- Ismeri szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Jól ismeri a hadelmélet és a katonai műveletek szaknyelvét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, illetve technikáit magyarul

és angol nyelven egyaránt.
- Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
- Ismeri a hadügy, a hadelmélet, valamint a hadműveletek kutatásához szükséges sajátos kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.
- Ismeri a honvédelem és a hadügy szempontjából meghatározó politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs folyamatokat és multikulturális sajátosságokat, valamint azok egymáshoz való viszonyát

-
Képességei
- Átfogó megközelítéssel, komplex problémakezelési képességekkel rendelkezik, képes a nagyfokú információfeldolgozásra, az újszerű problémamegoldásokat támogató rendszergondolkodásra, a változásra és annak tervezésére.
- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.
- Transz-, multi- és interdiszciplináris megközelítéssel képes feltárni és innovatív módon alkalmazható eméletté és gyakorlattá formálni a honvédelem és a hadügy, valamint saját tevékenysége törvényi, jogi alapjainak átfogó rendszerét.
- Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.

-
Attitűdje
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Szakmai álláspontjának képviseletével bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Az összhaderőnemi műveletekben részt vevő alegységek, egységek és kötelékek tevékenységének tervezése, szervezése és irányítása terén kezdeményező szerepet vállal, tudatosan alkalmazza a küldetésorientált vezetést.
- Az összhaderőnemi műveletekben az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját a vonatkozó jogszabályok, valamint etikai és erkölcsi normák teljeskörű figyelembevételével hajtja végre.

-
Autonómiája és felelőssége
- Felelősséget vállal a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartása terén.
- jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Beosztásaiban nagyfokú önállósággal, a mindenkori körülmények figyelembevételvével hajtja végre a feladatok elemzését és értékelését, a megoldási változatok kidolgozása során támaszkodik általános és szakmai tudására.
- Beosztásaiban a felelősségi és jögköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- He/she knows the respective methodology of gaining knowledge and solving problems of his/her area of expertise, is familiar with abstractions techniques, and the elaboration methods to apply principal approaches to parctical problems.
- He/she knows well the terminology of military theory and military operations, the specialities of written and spoken communication, their most important forms, methodologies and techniques in Hungarian and English.
- He/she knows the theory of conducting armed combat and operations, their major principles and statutory regulations, and understands their strategic and military historical interconnectedness.
- He/she knows the special research methodologies to conduct research in military affairs, military theory, military operations, and is skilled in means to elaborate the practical aspects of principal matters.
- He/she knows the defining political, military, economic, social, and informational processes and the mullticultural characteristics of national defence and military affairs, and the relationship among them.

-
Capabilities:
- He/she possess a comprehensive approach and the ability to handle complex problems, and to manage big amount of information, and is able to think in terms of systems to handle complex problems in order to initiate and plan for changes.
- Based on the knowledge of military and social science he/she is able to objectively interpret complex international political, military, economic, social, and informational events and phenomena.
- With a trans-, multi-, and interdisciplinary approach he/she is able to explore and, based on an innovative methodology, transform the comprehensive legal and juristic system of national defence and military affairs into applicable theory and practice.
- He/she knows and accurately uses Hungarian and acceptably English military terminology, is aware of the peculiarities of written and spoken communication with its most important forms, methods and techniques.

-
Attitude:
- He/she possesses a developed professional identity and professional calling, is comprehensive to which he/she is committed to towards a professinal and a broader societal audience.
- He/she is committed to the formulation of principles and directives on an intermediate level and to put operational and tactical level thinking into everyday practice.
- He/she executes the activities of subordinated sub-units / departments (staff) according the respective provision of law by fully taking into account ethical and moral norms.
- He/she has an initiating role in the planning, organisation, and control of sub-units, units and formations participating in joint operations, and consciously takes advantage of mission command.

-
Autonomy and responsibility:
- He/she posseses significant amount of autonomy in the elaboration of special professional questions, and in the representation and justification of professional viewpoint.
- In the respective positions, in accordance with actual circumstances, he/she conducts the analysis and evaluation of tasks with a great degree of sell-sufficiency by taking advantage of general and specific knowledge in the elaboration of the courses of action.
- In the respective positions, as a result of responsibility and authority, he/she conducts professional activity independently, and in reaching organisational objectives he/she cooperates with team members by taking advantage of theoretical and practical knowledge.
- He/she represents his/her professional opinion in situations of decision independently,

and takes responsibility for the complex effects and other consequences of the decisions made.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A katonai törzsek szerepe és fő funkciói (The role and function of military staff)
12.2. A katonai törzsek kialakulása (Evolution of military staff)
12.3. A törzs NATO doktrína által javasolt felépítése (Composition of military staff according to the recommendation of NATO doctrine)
12.4. A törzsek feladatai műveleti szintek szerint (Roles of staff on different levels of war)
12.5. A törzs szerepe a műveletek tervezésében (The role of staff in planning of operations)
12.6. A törzs szerepe a műveletek vezetésében (The role of staff in managing of operations)
12.7. A törzs jövője (The future of military staff)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a tanórák 75 %-án jelen lenni, a hallgató indokolt esetben az összes foglalkozás 25%-ról hiányozhat, a hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házi dolgozattal.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A félév során 1 db önálló feladat kerül kidolgozásra, amelynek témája az oktatóval egyeztetett, és kapcsolódik a tantárgy tematikájához. A feladat szóbeli előadása ötfokozatú érdemjeggyel történik.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladat(ok) legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:
A félév értékelése: öt fokozatú gyakorlati jegy. A jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban előírt feladat(ok) teljesítése. A félév értékelése lehet: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és elégséges gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Allied Joint Doctrine for the Planning of Operations – AJP-5 (B), 2026.
2. NATO: Allied Joint Doctrine for the Conduct of Operations – AJP-3 (D), , 2025.
3. NATO: Allied Joint Publication Allied Joint Doctrine – AJP-01(F), , 2022.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Allied Procedural Publication Tactical Planning for Land Forces – APP-28(B), , 2024.
2. NATO: Allied Tactical Publication Command And Control of Land Forces – ATP – 3.2.2.,, 2016.
3. NATO: Allied Tactical Publication Conduct of Land Tactical Operations - ATP - 3.2.1, 2022.

Budapest, 2026

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM901

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Diplomamunka készítés I.

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Thesis Work I.

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67 % gyakorlat, 33 % elmélet

4.3. Az értékelés: évközi értékelés

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Forgács Balázs alez., PhD, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 42 (14 EA + 0 SZ + 28 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 3

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
-

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

Diplomamunka téma kidolgozása egyéni munkaterv alapján, egyéni felkészülés, irodalomfeldolgozás, rendszeres konzultációk segítségével a dolgozat befejezése.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Development of a thesis topic based on an individual work plan, individual preparation, literary processing, regular consultations to complete the dissertation.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
- Ismeri a hadtudomány szakterületére vonatkozó legújabb magyar és külföldi elméleteit, fontosabb fejlődési irányait, valamint a vonatkozó transz-, multi- és interdiszciplináris kapcsolódási pontokat.
- Ismeri a hadügy, a hadelmélet, valamint a hadműveletek kutatásához szükséges sajátos kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.

-

Képességei
- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.
-
Attitűdje
- Szakmai hivatástudata magas szintű és fejlett, az alárendeltek tevékenységének begyakorlásához szükséges szimulációk, gyakorlatok, törzsgyakorlások tervezése, szervezése, végrehajtása és értékelése terén kezdeményező és elkötelezett.
-
Autonómiája és felelőssége
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.
-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- In reference to the area of expertise he/she knows the newest domestic and international theories of military science, their most important directions of development, and the respective trans-, multi, and interdisciplinary
- He/she knows the special research methodologies to conduct research in military affairs, military theory, military operations, and is skilled in means to elaborate the practical aspects of principal matters.

-
Capabilities:
- Based on the knowledge of military and social science he/she is able to objectively interpret complex international political, military, economic, social, and informational events and phenomena.
-
Attitude:
- His/her sense of professional vocation is on high level and developed, is initiator and committed to the planning, organisation and execution of simulations, exercises, and staff trainings of subordinates.
-
Autonomy and responsibility:
- He/she represents his/her professional opinion in situations of decision independently, and takes responsibility for the complex effects and other consequences of the decisions made.
-

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A tudományos kutatás elmélete – 14 kontaktóra (Theory of scientific research - 14 contact lessons)
12.2. A tudományos kutatás gyakorlata – a témaválasztástól függően – 28 kontaktóra (The practice of scientific research – as depending on chosen topics - 28 contact lessons)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató – a félév végi aláírás megszerzéséért – köteles az elméleti foglalkozások legalább 75 %-án (min. 11 kontaktóra) részt venni. Tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Beadandó feladatok (a választott diplomamunkához illeszkedő szakirodalmi gyűjtés, diplomamunka témavázlat) meghatározott határidőkre (szakirodalmi gyűjtés a szorgalmi időszak 5. hete, diplomamunka témavázlat a szorgalmi időszak 10. hete) való elkészítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
A feladatok határidőkre történő teljesítése (előrehaladást bemutató diplomamunka-változatok).

16.2. Az értékelés:
Félévközi értékelés, évközi érték, ötfokozatú értékeléssel. A beadott szakirodalmi gyűjtéssel és a diplomamunka témavázlattal szemben támasztott formai és tartalmi követelmények teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzése és legalább elégséges (2) eredmény elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gyurgyák János: A tudományos írás alapjai: útmutató szemináriumi és tudományos diákkori értekezést, szakdolgozatot és disszertációt íróknak, Osiris Kiadó, Budapest 2019. ISBN: 9789632763491;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gőcze István: A tudományelmélet és kutatásmódszertan alapjai. Tanulmány, ZMNE, Budapest 2010..
2. Hornyacsek Júlia: A TUDOMÁNYOS KUTATÁS ELMÉLETE ÉS MÓDSZERTANA, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Budapest 2014.
3. Sasvári Péter - Urbanovics Anna: A tudományos publikálás alapjai, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest 2019. ISBN: 9789634981442;
4. Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot., Partvonal, Budapest 2012. ISBN: 9789639910898;

Budapest, 2024

Dr. Forgács Balázs alez., PhD, egyetemi docens

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM905

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Diplomamunka készítés II.

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Thesis Work II.

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Holecz József alez., tanársegéd, kiem.főti.

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 42 (0 EA + 0 SZ + 42 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 3

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
-

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

Diplomamunka téma kidolgozása egyéni munkaterv alapján, egyéni felkészülés, irodalomfeldolgozás, rendszeres konzultációk segítségével a dolgozat befejezése.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Development of a thesis topic based on an individual work plan, individual preparation, literary processing, regular consultations to complete the dissertation.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
Ismeri szakterülete átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és pontosan kidolgozott határait, a terület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát, a szakterületnek a rokon szakterületekhez való kapcsolódását.
Jól ismeri a hadelmélet és a katonai műveletek szaknyelvét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, illetve technikáit magyarul és angol nyelven egyaránt.
Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
Ismeri a hadügy, a hadelmélet, valamint a hadműveletek kutatásához szükséges sajátos

kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.

Képességei
Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét.
Képes az adott szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre.
Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.
Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.

Attitűdje
Rendelkezik azokkal a személyiségjegyekkel – önálló gondolkodás, problémafelismerés, felelősségtudat, mérlegelési és döntési képesség –, amelyek alkalmassá teszik a vezetői feladatok ellátására.
Munkavégzése során önmagával szemben is kritikus és nyitott a megalapozott kritikai észrevételekre, amely szakmai értékrendjét tovább fejleszti.
Fontosnak tartja a működési (műveleti) környezet komplex jelenségeinek harcászati-hadműveleti szemléletű megközelítését.
Az összhaderőnemi műveletek elméleti és gyakorlati problémáit tudományos igényességgel közelíti meg, a megoldási alternatívák kidolgozásában innovatív, személyes és közösségi szerepében példamutató.

Autonómiája és felelőssége
Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
Megszerzett ismereteit saját szervezete életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza.
Beosztásaiban nagyfokú önállósággal, a mindenkori körülmények figyelembevételvével hajtja végre a feladatok elemzését és értékelését, a megoldási változatok kidolgozása során támaszkodik általános és szakmai tudására.
Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
He/she is familiar with the general and specific characteristics of the comprehensive subject of his/her field of expertise, its most important directions and precisely elaborated boundaries, the most important connections, theories and terminology of his/her field of expertise, and its connection to related fields.
He/she knows well the technical language of military theory and military operations, the characteristics, most important forms, methods and techniques of written and spoken language communication in both Hungarian and English.
He/she knows the theory of conducting armed combat and operations, their major principles and statutory regulations, and understands their strategic and military historical interconnectedness.
He/she knows the special research methodologies to conduct research in military affairs, military theory, military operations, and is skilled in means to elaborate the practical aspects of principal matters.

Capabilities:
He/she is capable of serving the common good and the public interest with the necessary professional commitment and in accordance with the professional and human standards expected in a career in public service.

Capable of basic analysis of the ideas that make up the knowledge system of the given field, synthetic formulation of connections and adequate evaluation activities.
Based on the knowledge of military and social science he/she is able to objectively interpret complex international political, military, economic, social, and informational events and phenomena.
He/she knows and accurately uses Hungarian and acceptably English military terminology, is aware of the peculiarities of written and spoken communication with its most important forms, methods and techniques.

Attitude:
His/ her personal attitude is characterized by the personality traits – independent thinking, problem recognition, sense of responsibility, ability to weigh and make decisions – that make him/her suitable for leadership tasks.
His/ her personal attitude is characterized by being critical of him/herself and open to well-founded critical comments in the course of his/her work, which further develops his/her professional values.
Considers it important to approach the complex phenomena of the operational (operational) environment from a combat-operational point of view.
He/she approaches theoretical and practical problems of joint operations with a scientific pretension, is innovative in the elaboration of solution alternatives, and examplary in personal and community role.

Autonomy and responsibility:
To elaborate comprehensive and special professional issues, represent and justify professional views.
He/she applies his acquired knowledge in order to improve the life and organizational culture of his own organization.
In the respective positions, in accordance with actual circumstances, he/she conducts the analysis and evaluation of tasks with a great degree of sell-sufficiency by taking advantage of general and specific knowledge in the elaboration of the courses of action.
He/she represents his/her professional opinion in situations of decision independently, and takes responsibility for the complex effects and other consequences of the decisions made.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A témaválasztástól és a konzulenstől függően a hallgató a tanult kutatásmódszertani ismereteket felhasználva saját kutatásának ertedményeit a hatályos szabályzóknak megfelelően határidőre diplomamunkaként elkészíti. (Depending on the topic chosen and the supervisor, students use the research methodology knowledge they have acquired to prepare the results of their own research as a thesis in accordance with the applicable regulations and by the deadline.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előírt konzultációkon való részvétel, melyet a hallgató a konzulenssel pontosít, illetve hajt végre. Ezek meglétéről külön okmány készül a Tanulmányi- és vizsgaszabályzatnak megfelelően. Az órákon a részvétel nem kötelező, a tantárgy a diplomamunka elkészítését, a konzultációk végrehajtását és a kutatómunka folytatását támogatja.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Az elkészített, konzultációkra szánt diplomamunka-változatok elkészítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az előírt konzultációk végrehajtása és a diplomamunka Neptunra történő határidőre történő feltöltése.

16.2. Az értékelés:
Gyakorlati jegy. A diplomamunka kidolgozása, az előrehaladást bemutató diplomamunka-változatok leadása és a leadott diplomamunka értékelése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Témakör szerint egyénileg,.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot., Partvonal, Budapest 2012. ISBN: 9789639910898;

Budapest, 2023

Holecz József alez., tanársegéd, kiem.főti.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HNBTTMA38

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): EU Security, Resilience and Sustainability

3. A tantárgy megnevezése (angolul): EU Security, Resilience and Sustainability

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 6 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;
5.2. nemzetközi biztonság- és védelempolitikai alapképzési szak;
5.3. nemzetközi biztonság- és védelempolitikai mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Nemzetközi Biztonsági Tanulmányok Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Prof. Dr. Molnár Anna, PhD, egyetemi tanár, Tanszékvezető

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 56 (28 EA + 0 SZ + 28 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 16 (8 EA + 0 SZ + 8 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 4

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Teaching methodology involves online readings; presentations; podcasts and videos; interactive exercises (group and individual), COILs as well as simulations and other role plays.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

-

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to train students to be able to respond to the complex challenges of rapidly developing societies in a learner centred environment. Critical thinking as well as the understanding of European values will be an important pedagogical objective of the project through participatory structures and transformative education. The course consists of interconnected weekly topics: 3 core ones (EU power (strategic autonomy) in a multipolar world; Megatrends and International governance: multilateral institutions, norms, regimes) which are discussed in the first three classes; seven additonal ones, respectively on International migration; Cyber security and the risks of AI; Water security and water geopolitics; Social media issues and fake news; Sustainability, resilience and development; International development cooperation; Humanitarian aid, food security; and finally three classes where students can choose from a pool of subjects (Climate security; Maritime security and the EU; European Union and public health and pandemic management; Critical infrastructure resilience).

The course will consist of a series of online and blended modules focusing on selected security/sustainability issues (EUSecure SimMOOC).

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

-
-

Képességei

-
-

Attitűdje

-
-

Autonómiája és felelőssége

-
-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:

-
• Identify the characteristics of EU power and the concept of resilience and strategic autonomy;
• Distinguish between the main institutions regarding the EU CFSP and those that are key to the EU Security;
• Summarize the underlying and long-term developments - megatrends - (societal, economic, geopolitical, technological) that are key to the thorough understanding of the world we live in;
• Explain the key elements of global governance and world security; international governmental organisations and 'regimes'; and the European Union as a regional governance structure;
• Explain the policy choices made by the EU institutions for the control of migration flows;
• Summarize the ethical, legal, technological and decision-making aspects of cybersecurity and the risks of AI;
• Identify threats linked to EU water security (floods, droughts and water scarcity) and maritime security;
• Offer an overview of the factors (technological advancements, the transformation of news production, individuals' need for structuring society and exchanging and organising information, slow legislation) which may prompt the spread of fake news;
• Summarize the main principles of sustainability and development, environmental protection and climate change in the EU;
• Identify the role of the EU in international development cooperation;
• Outline the conceptual framework of humanitarian aid and security developed by the EU.

Capabilities:

-
• Be able to explain the functioning of the EU in general and its institutional structure and decision making in particular, related to security issues;
• Analyse and formulate arguments with respect to the processes of European security;
• Develop a critical approach to EU external security challenges and the way of tackling them;
• Be able to form coherent and realistic proposals for the future of CFSP/CSDP;
• Map the areas of future challenges to EU security;
• Use knowledge in relation to the future international role of the EU;
• Be able to make responsible choices during simulation exercises.

Attitude:

-

Students personal attitude is characterized by a commitment to behaving in a responsible and tolerant way;
Respect towards other people's opinions while adopting an authentic viewpoint; and an openness for critical self-assessment, various forms of professional development and methods of personal development.

Autonomy and responsibility:

-

Students organise their work with autonomy, responsibility and respect for official means in line with their position in the organisation.
They cooperate and perform group work in an international environment.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Introduction. EU power (strategic autonomy) in a multipolar world Megatrends
12.2. International governance: multilateral institutions, norms, regimes
12.3. International migration
12.4. Cyber security and the risks of AI
12.5. Water security and water geopolitics
12.6. Social media issues and fake news
12.7. Climate security
12.8. International development cooperation
12.9. Elective topic (options: Sustainability, resilience and development; Maritime security,Humanitarian aid, food security)
12.10. Elective topic (options: European Union and public health and pandemic management; or Critical infrastructure resilience)
12.11. Simulation exercise
12.12. Simulation exercise
12.13. Evalution and future outlook – qualitative research methodologies

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

1. félév/ősz; 3. félév/ősz; 5. félév/ősz; 2. félév/tavasz; 4. félév/tavasz; 6. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Attendance at seminars is an obligatory. Students are obliged to attend at least 75% of the classes. Above 25% of non-attendance means that the student has to complete a task which is determined by the lecturer of the subject.
Students under the preferential study program are fully or partially exempt from attending classes based on the HTVSZÜB decision applicable to them. In case of exemption, the course must be completed by obtaining at least a satisfactory grade on completing 15 modules and by writing and orally presenting and defending a paper (3000-3500 words) by the end of the exam period. Within 10 working days of receiving the decision granting the preferential study schedule, the student must contact the course instructor to discuss the details of the assignment

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Moodle quiz exercises and tests of EU Secure SimMOOC
In the Moodle there are 18 online modules. Each online module contains reading comprehension exercises and assessment quizzes (after each pre-recorded lecture and

each podcast / video) and final assessment quizzes. In order to obtain the 6 credits, students are asked to listen to the pre-recorded lectures, read the exercises and complete the quiz exercises of at least 9 modules (they can choose).

The requirement for earning credits is obtaining the signature and and reaching at least 50% of the assignments.
1 (failed)) 0-50%
2 (pass mark) 51-62,5%
3 (fair mark) 63-75%
4 (good) 74%-87,5%
5 (excellent) 88%-100%

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
The requirement for earning credits are obtaining the signature and reaching at least 50% in term assignments.
Participation in at least 75% of the classes and in the simulation exercise is required to get a signature.

16.2. Az értékelés:
term mark (GYJ)

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
The requirement for earning credits is obtaining the signature and and reaching at least 50% of the assignments (9 modules).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Anna Molnár – Éva Jakusné Harnos – Mónika Szente-Varga (eds.): Security, Resilience and Sustainability of the European Union, Ludovika Kiadó, Budapest 2024. ISBN: 978-615-6598-04-2;
2. EUSecure SimMooc online teaching material,.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Grevi, G. : Strategic autonomy for European choices: The Key to Europe’s Shaping Power. Discussion Paper. , European Policy Centre, Brussels 2019. ISBN: online;
2. Molnár Anna Mártonffy Balázs: Cyber Diplomacy from the European Perspective, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest 2022. ISBN: 9789635318278;
3. Rehrl, Jochen (ed.): Handbook on CSDP, The Common Security and Defence Policy of the European Union, Federal Ministry of Defence and Sports of the Republic of Austria, Wien 2021. ISBN: 9783902275516;

Budapest, 2024

Prof. Dr. Molnár Anna, PhD, egyetemi tanár, Tanszékvezető

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM322

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Hadelméleti és hadművészeti ismeretek

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Military Theory and Art of War

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 4 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet

4.3. Az értékelés: beszámoló

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Forgács Balázs alez., PhD, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 56 (56 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 4

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
-

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy oktatásának célja általános hadtudományi ismeretek nyújtása, a szakmai tantárgyak ismeretanyagának megalapozása, az általános hadtudományi műveltség szélesítése. A haderő alkalmazásának területei és azok változásának, fejlődésének bemutatása hadtörténeti példákon keresztül, hangsúlyosan a hadelméleti, katonai vezetési kérdésekre.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

General knowlegde on military science and scientific research. Presentation of the areas of application of the armed forces and their changes and development through examples of military history, with emphasis on the issues of military theory and military leadership.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
- Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
- Ismeri a hadtudomány szakterületére vonatkozó legújabb magyar és külföldi elméleteit, fontosabb fejlődési irányait, valamint a vonatkozó transz-, multi- és interdiszciplináris kapcsolódási pontokat.
- Ismeri a hadügy, a hadelmélet, valamint a hadműveletek kutatásához szükséges sajátos

kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.

-

Képességei

- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.

-

Attitűdje

- Szakmai hivatástudata magas szintű és fejlett, az alárendeltek tevékenységének begyakorlásához szükséges szimulációk, gyakorlatok, törzsgyakorlások tervezése, szervezése, végrehajtása és értékelése terén kezdeményező és elkötelezett.

-

Autonómiája és felelőssége

- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- He/she knows the theory of conducting armed combat and operations, their major principles and statutory regulations, and understands their strategic and military historical interconnectedness.
- In reference to the area of expertise he/she knows the newest domestic and international theories of military science, their most important directions of development, and the respective trans-, multi, and interdisciplinary
- He/she knows the special research methodologies to conduct research in military affairs, military theory, military operations, and is skilled in means to elaborate the practical aspects of principal matters.

-

Capabilities:

- Based on the knowledge of military and social science he/she is able to objectively interpret complex international political, military, economic, social, and informational events and phenomena.

-

Attitude:

- His/her sense of professional vocation is on high level and developed, is initiator and committed to the planning, organisation and execution of simulations, exercises, and staff trainings of subordinates.

-

Autonomy and responsibility:

- He/she represents his/her professional opinion in situations of decision independently, and takes responsibility for the complex effects and other consequences of the decisions made.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A tudomány és a tudományok rendszertana – 2 kontaktóra (Sciences and classification of science - 2 contact lessons)
12.2. A hadtudomány - 2 kontaktóra (The military science - 2 contact lessons)
12.3. Elméletek a háborúról - 4 kontaktóra (Theories on war - 4 contact lessons)
12.4. A katonai erőszak elméletének változása a XX. században - 2 kontaktóra (The

changing ways of the theory of warfare in the 20th century - 2 contact lessons)
12.5. A hadikultúrák - 4 kontaktóra (Cultures of warfare - 4 contact lessons)
12.6. A modern hadelmélet geografizálódása - 2 kontaktóra (The geography's impact on the modern military theory - 2 contact lessons)
12.7. Geopolitika, geostratégia - 4 kontaktóra (Geopolitcs, geostrategy - 4 contact lessons)
12.8. A stratégia alapjai - 4 kontaktóra (Fundamentals of Strategy - 4 contact lessons)
12.9. A 21. századi hadviselés: elméletek, háborúk – Napjaink hadtudománya - 2 kontaktóra (Warfare in the 21th century: theories, wars – Today's military theory - 2 contact lessons)
12.10. Páncélos erők alkalmazása konvencionális háborúkban 1915-1945 - 2 kontaktóra (Use of Armored Forces in Conventional Wars 1915-1945 - 2 contact lessons)
12.11. Páncélos erők alkalmazása konvencionális háborúkban 1950-1973 - 2 kontaktóra (Application of Armored Forces in Conventional Wars 1950-1973 - 2 contact lessons)
12.12. Páncélos erők alkalmazása konvencionális háborúkban 1982-2003 - 2 kontaktóra (Application of Armored Forces in Conventional Wars 1982-2003 - 2 contact lessons)
12.13. Légierő alkalmazása konvencionális háborúkban 1914-1945 - 2 kontaktóra (Application of Air Force in Conventional Wars 1914-1945 - 2 contact lessons)
12.14. Légierő alkalmazása konvencionális háborúkban 1950-2003 - 2 kontaktóra (Application of Air Force in Conventional Wars 1950-2003 - 2 contact lessons)
12.15. Deszant műveletek 1939-1965 - 2 kontaktóra (Airborne operations 1939-1965 - 2 contact lessons)
12.16. Deszant műveletek 1965-2002 - 2 kontaktóra (Airborne/Air mobile operations 1965-2002 - 2 contact lessons)
12.17. Különleges erők alkalmazása - 2 kontaktóra (Application of Special Forces - 2 contact lessons)
12.18. Békefenntartás, humanitárius műveletek és válságok 1897-1945 - 2 kontaktóra (Peacekeeping, humanitarian operations 1897-1945 - 2 contact lessons)
12.19. Békefenntartás, humanitárius műveletek és válságok 1945-2017 - 2 kontaktóra (Peacekeeping, humanitarian operations 1945-2017 - 2 contact lessons)
12.20. Gyarmati konfliktusok 1898-1962 - 2 kontaktóra (Colonial conflits 1898-1962 - 2 contact lessons)
12.21. Felkelés ellenes műveletek 1946-2014 - 2 kontaktóra (Counterinsurgency Operations 1946-2014 - 2 contact lessons)
12.22. Beépített területen zajló műveletek 1939-2017 - 2 kontaktóra (Operations in Urban Areas 1939-2017 - 2 contact lessons)
12.23. A nukleáris elrettentés története 1945-1991 - 2 kontaktóra (History of Nuclear Deterrence 1945-1991 - 2 contact lessons)
12.24. Szeminárium - 2 kontaktóra (Seminar - 2 contact lessons)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató – a félév végi aláírás megszerzéséért – köteles a foglalkozások legalább min. 44 kontaktórán részt venni. Tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlása prezentáció készítésével és előadásával történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

-

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a fogalkozásokon.

16.2. Az értékelés:
Szóbeli vizsga, kollokvium, 5 fokozatú értékelés. A Tanszék felkészülési kérdéseket ad ki. A szóbeli számonkérés a kötelező irodalomra és az előadások anyagára épül.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább megfelelt eredmény elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Baylis – Wirtz – Cohen: A stratégia a modern korban. Bevezetés a stratégiai tanulmányokba., Zrínyi, Budapest 2006.. ISBN: 9633274079;
2. Gőcze István: A 21. századi hadi tudományok elmélete. A hadtudomány és a katonai műszaki tudomány vizsgálata., Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest 2024. ISBN: 9789636530266;
3. Horváth Csaba: Az 1945 utáni legjelentősebb helyi háborúk és azok tapasztalatai. Egyetemi jegyzet., ZMNE, Budapest 1999. ISBN: -;
4. Nagy Miklós Mihály: A katonai erőszak elmélete és a XX. század, Múltunk 2004/4. szám, - 2004.
5. Pöcher, Harald : A hadtudomány megítélése és helyzete napjainkban, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest 2024. ISBN: 9789635319480;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Boda József et al.: A hadtudományi kutatási irányok, prioritások és témakörök, Államtudományi Műhelytanulmányok 2016/16. szám , Budapest 2016. ISBN: -;
2. Savrov, I. J. (szerk.): Helyi háborúk, Zrínyi Kiadó, Budapest 1982. ISBN: 9633263077;
3. Számvéber Norbert: Páncélos-hadviselés a budapesti csatában., Jaffa Kiadó, Budapest 2018. ISBN: 9789634751137;
4. Számvéber Norbert: Páncélosok a Dunántúlon - az utolsó páncélosütközetek Magyarországon 1945 tavaszán, Akadémiai Kiadó, Budapest 2017. ISBN: 9789634540830;
5. Szilágyi István: Geopolitika, Publicon Kiadó, Pécs 2013. ISBN: 9786155001741;

Budapest, 2024

Dr. Forgács Balázs alez., PhD, egyetemi docens

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHFKTM02

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Hadijáték tervezés

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Wargame Design

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet

4.3. Az értékelés: évközi értékelés

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Összfegyvernemi Harcászati Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Harangi-Tóth Zoltán, PhD, adjunktus

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Az egyetemi Kreatív Tanulási Osztály által összegyűjtött jó gyakorlatok gyűjteményére alapozva, az élményszerűség elérésére a foglalkozások a játékos oktatás/tanulás (Game Based Learning/Pedagogy) módszertanára épülnek. Ennek során tantermi keretek között, de egyéni/kis csoportos foglalkozások keretében, oktató komoly vagy hadijátékok felhasználásával kerül sor a tudásátadásra.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy célja, hogy a hallgatók megértsék mi a modern hadijáték, és milyen lehetőségeket biztosít a tervezésben. A tantárgy első részében az oktatók segítségével földolgozzák az alapfogalmakat, a hadijáték tervezéshez szükséges játékelméleti és pszichológiai ismereteket, megismerik a rendelkezésre álló ingyenes szoftvereket és eljárásokat, a szükséges kellékek beszerzésének és legyártásának lehetőségeit. A tantárgy második (gyakorlati) részében megismerik a NATO és a magyar hadijátékok levezetésének és értékelésének rendjét, és csoport munkával elkészítenek egy hadműveleti vagy harcászati szintű hadijátékot, amelyet levezetnek társaik számára.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The goal of the course is to help the students understand what is a modern wargame, and how it helps to improve military planning. With the help of the teachers they understand wargaming terminology, psychology and learn the basics of game theory. During this process they use available free software and they produce every needed material for a wargame. The second part of the course is a about the conduct of NATO/National

wargames, where each group of students will develop their own operational/tctical level conflict simulation.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
- Ismeri a hadügy, a hadelmélet, valamint a hadműveletek kutatásához szükséges sajátos kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.

Képességei
- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes összfegyvernemi, valamint összhaderőnemi gyakorlatokok megtervezésére és levezetésére, a hadműveleti művészet alapvetéseinek gyakorlatban történő alkalmazására.

Attitűdje
- Az összhaderőnemi műveletek elméleti és gyakorlati problémáit tudományos igényességgel közelíti meg, a megoldási alternatívák kidolgozásában innovatív, személyes és közösségi szerepében példamutató.

Autonómiája és felelőssége
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- He/she knows the special research methodologies to conduct research in military affairs, military theory, military operations, and is skilled in means to elaborate the practical aspects of principal matters.

Capabilities:
- Based on the knowledge of military and social science he/she is able to objectively interpret complex international political, military, economic, social, and informational events and phenomena.
- Based on his/her operational-tactical level knowledge he/she is able to plan end execute combined arms and joint exercises, and apply the basic tenets of operational art in practice.

Attitude:
- He/she approaches theoretical and practical problems of joint operations with a scientific pretension, is innovative in the elaboration of solution alternatives, and examplary in personal and community role.

Autonomy and responsibility:
- He/she represents his/her professional opinion in situations of decision independently, and takes responsibility for the complex effects and other consequences of the decisions made.
---

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A hadijátékok alapfogalmai és csoportosításuk. (Wargaming terms and categories)
12.2. A hadijátékok előkészítése, kellékei. (Wargaming preparations and tools)
12.3. A hadijátékok levezetésének rendje, típusai. (Wargame facilitation and types of games)
12.4. Konfliktus szimuláció elemzés 1. (Consim analysis 1.)
12.5. Konfliktus szimuláció elemzés 2. (Consim analysis 2.)
12.6. Konfliktus szimuláció elemzés 3. (Consim analysis 3.)
12.7. Konfliktus szimuláció elemzés 4. (Consim analysis 4.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgatóknak a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie. 30%-ot meghaladó hiányzás esetén a hallgatónak egyedileg megbeszélt többletfeladatot kell megoldania az aláírás megszerzéséhez, annak hiánya esetén az aláírás megtagadható. Hiányzás esetén a hiányzást igazoló dokumentumot a hallgató köteles az oktató e-mail címére megküldeni. A hallgató köteles továbbá az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A tantárgy évközi értékeléssel zárul. A jegy megszerzésének feltétele a tantárgyi tematika 12.1-12.3 pontjaiban elhangzott előadások alapján egy működő hadműveleti/harcászati szintű hadijáték (projekt) otthoni és órai csoportmunka során történő sikeres elkészítése, prezentáció formájában történő bemutatása és a csoport többi tagjai számára történő levezetése. A félévközi feladat pótlása az oktatóval való egyeztetés alapján meghatározott házi dolgozat formájában van lehetőség.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
A 14. és 15. pontban foglaltak teljesítése: a tanórák legalább 70%-án való részvétel és a csoportmunka (projekt) elkészítése.

16.2. Az értékelés:
A félév értékelése: ötfokozatú évközi értékelés. A jegy megszerzésének feltétele 15. pontban meghatározott feladat sikeres teljesítése és a 12. pontban meghatározott gyakorlati foglalkozásokon való aktív részvétel és a projektfeladat sikeres elkészítése. A félév értékelése lehet: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
Aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. 4. Harangi-Tóth Zoltán: Mi a történelmi hadijáték és miért van helye a katonai felsőoktatásban?, Hadtudomány XXIX. évf. 2019/4, 119–128. 2019.
2. Harangi-Tóth Zoltán őrnag: Nemzetközi hadijátéktrendek, HSz 2020/2., 113–124. , Budapest 2020. ISBN: -;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Sabin, Philip: Simulating War. Studying Conflicts through Simulating Games, Bloomsburry Academic, London 2015..

Budapest, 2023

Dr. Harangi-Tóth Zoltán, PhD, adjunktus

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHJITM077

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Honvédelmi jog

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Military Law

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet

4.3. Az értékelés: évközi értékelés

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Honvédelmi Jogi és Igazgatási Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Petruska Ferenc alez., PhD, egyetemi docens, tanszékvezető

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
jogesetmegoldás (case study)

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy oktatásának célja a honvédelem szervezetrendszerének, feladatainak és jogi szabályozóinak elsajátítása. A tárgy keretében ismertetésre kerülnek a katonák jogai és kötelességek, a katonai és honvédelmi bűncselekmények, a katonai büntetőeljárás szabályai is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

All students and participants are to receive training on the following topics: the institutional system, tasks and regulations of national defence; the rights and duties of military staff; military offences and rules regarding military criminal procedure.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
- Ismeri szakterülete átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és pontosan kidolgozott határait, a terület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát, a szakterületnek a rokon szakterületekhez való kapcsolódását.
- Ismeri szakterülete társadalomtudományi és hadtudományi elméleti és gyakorlati, általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb fejlődési irányait, a hadtudomány interdiszciplináris kapcsolódásait.
- Ismeri a védelmi és biztonsági tevékenységek, a különleges jogrendi, valamint a

szakterületére vonatkozó államigazgatási jogi, a nemzetközi jogi és a hadijogi szabályozást, továbbá a vonatkozó etikai normákat.
- Ismeri a lokális, regionális és globális biztonságpolitikai viszonyokat és folyamatokat, valamint a főbb nemzetközi szervezeteket (NATO, EU, ENSZ, EBESZ, Afrikai Unió és egyéb nemzetközi szervezetek) és azok működését.
- Ismeri a honvédelem és a hadügy szempontjából meghatározó politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs folyamatokat és multikulturális sajátosságokat, valamint azok egymáshoz való viszonyát. Jól ismeri a védelem szempontjából releváns legújabb gazdaság és társadalmi folyamatokat.
- Ismeri a globális társadalmi és gazdasági folyamatokat

-

Képességei
- Vezetői ismeretei, jártassága, valamint szaktudása birtokában képes a rá bízott honvédelmi szervezet tevékenységét hatékonyan és meghatározó módon tervezni, szervezni és küldetésorientált módon vezetni.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes a kialakult helyzet elemzésére, döntések előkészítésére és meghozatalára, valamint a fegyveres testületek és a polgári szervek vezetőivel, képviselőivel való érdemi együttműködésre.
- Transz-, multi- és interdiszciplináris megközelítéssel képes feltárni és innovatív módon alkalmazható elméletté és gyakorlattá formálni a honvédelem és a hadügy, valamint saját tevékenysége törvényi, jogi alapjainak átfogó rendszerét.
- Rendelkezik azokkal a személyiségjegyekkel − önálló gondolkodás, problémafelismerés, felelősségtudat, mérlegelési és döntési képesség −, amelyek alkalmassá teszik a vezetői feladatok ellátására.
- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni

-

Attitűdje
- Ismeri és vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek amelyek szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják. Ez alapozza meg fejlődő hivatástudatát.
- Szakmai hivatástudata magas szintű és fejlett, az alárendeltek tevékenységének begyakorlásához szükséges szimulációk, gyakorlatok, törzsgyakorlások tervezése, szervezése, végrehajtása és értékelése terén kezdeményező és elkötelezett.
- Szakmai álláspontjának képviseletével bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Az összhaderőnemi műveletekben az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját a vonatkozó jogszabályok, valamint etikai és erkölcsi normák teljeskörű figyelembevételével hajtja végre

-

Autonómiája és felelőssége
- Beosztásaiban nagyfokú önállósággal, a mindenkori körülmények figyelembe vételével hajtja végre a feladatok elemzését és értékelését, a megoldási változatok kidolgozása során támaszkodik általános és szakmai tudására.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.
- Megszerzett ismereteit saját szervezete életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza.
- Felelősséget vállal a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartása terén.
- Beosztásaiban a felelősségi és jogköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával

együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- He/she knows the general and specific characteristics, main directions and well-defined boundaries of the broad subject area of the field, the main contexts, theories and terminology that underpin them, and the relationship of the field to related disciplines.
- He/she is familiar with the theoretical and practical, general and specific characteristics of his/her field of specialisation in social sciences and military science, the most important development trends and the interdisciplinary links of military science.
- He/she knows the regulations of defence and security activities, the special rule of law, the polity law of his/her area of expertise, the international martial law, and the respective ethical norms.
- He/she knows local, regional, and global security policy relationships and processes, the major international organisations (NATO, EU, UN, OSCE, African Union, and others) and their working.
- He/she knows the defining political, military, economic, social, and informational processes and the mullticultural characteristics of national defence and military affairs, and the relationship among them.
- He/she is familiar with the global social and economic trends

-
Capabilities:
- Based on his/her leadership cognition, proficiency, and professional knowledge he/she is able to plan, organise and lead, according to mission command, the activities of the military organisation under his/her responsibility.
- Based on the operational-tactical level knowledge he/she is able to analyse the actual situation, prepare and make decisions, and cooperate with representatives and leaders of armed corporations and civilian organisations.
- With a trans-, multi-, and interdisciplinary approach he/she is able to explore and, based on an innovative methodology, transform the comprehensive legal and juristic system of national defence and military affairs into applicable theory and practice.
- He/she has the personality traits - independent thinking, problem-solving, responsibility, judgement and decision-making - that make him/her capable of accomplishing management tasks.
- Based on the knowledge of military and social science he/she is able to objectively interpret complex international political, military, economic, social, and informational events and phenomena

-
Attitude:
- He/she knows and assumes the overarching and specific relationships and professional identities that make up the specific character of his/her field, his/her personal and community role. This is the basis for his/her developing sense of vocation.
- He/she has a high and well-developed sense of professional vocation and is proactive and committed in planning, organising, implementing and evaluating simulations, exercises and exercises to practice the activities of subordinates.
- He/she is able to take part in the management of his/her work organisation, in the development, discussion and implementation of professional concepts, with courage and responsibility, representing his/her professional position.
- He/she executes the activities of subordinated sub-units / departments (staff) according the respective provision of law by fully taking into account ethical and moral norms.

-

Autonomy and responsibility:
- In the respective positions, in accordance with actual circumstances, he/she conducts the analysis and evaluation of tasks with a great degree of sell-sufficiency by taking advantage of general and specific knowledge in the elaboration of the courses of action.
- He/she represents his/her professional opinion in situations of decision independently, and takes responsibility for the complex effects and other consequences of the decisions made.
- He/she applies the knowledge they have acquired to improve the life and culture of their own organisation.
- He/she assumes responsibility for compliance with professional, legal and ethical standards and rules relating to their work and conduct.
- In the respective positions, as a result of responsibility and authority, he/she conducts professional activity independently, and in reaching organisational objectives he/she cooperates with team members by taking advantage of theoretical and practical knowledge.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A honvédelmet érintő új típusú kortárs kihívások és azok szabályozási kérdései hazai és nemzetközi viszonylatban. (New types of contemporary challenges in the field of defence and their regulatory issues in the domestic and international context)
12.2. A honvédelem jogi szabályozói, az Alaptörvény honvédelemre vonatkozó rendelkezései. (Regulators of defence law, the provisions of the Fundamental Law on defence)
12.3. A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló törvény, a honvédek jogállásáról szóló törvény. A védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvény honvédelmi vonatkozásai. A honvédelmi kötelezettségek rendszere. (The Law of Military Defence and the Hungarian Defence Forces, the Law on the Status of the Soldiers and the military aspects of Act on the Coordination of Defence and Security Activities. System of defence obligations)
12.4. Az egyes állami szervek és a Magyar Honvédség kapcsolata. A Magyar Honvédség katasztrófavédelmi feladatai. A rendészeti szervek honvédelmi feladatai, együttműködésük a Magyar Honvédséggel. (Relations between individual state organs and the Hungarian Defence Forces. Disaster management tasks of the Hungarian Defence Forces. The defence tasks of the Police and its cooperation with the Hungarian Defence Forces)
12.5. A Magyar Honvédség és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat kapcsolata és közösen ellátott funkciói. (Relations and joint functions of the Hungarian Defence Forces and the Military National Security Services)
12.6. A NATO és EU tagságból adódó kollektív védelmi, illetve védelmi és biztonsági együttműködési kérdések és feladatok a honvédelem rendszerében. (Collective defence and security and security cooperation issues and tasks arising from NATO and EU membership of Hungary in the defence system)
12.7. A nem különleges jogrendi válsághelyzetek szabályozása és honvédelmi vonatkozásai. Az összehangolt védelmi tevékenység. (Regulation and defence aspects of low crisis situations. Coordinated defence activity)
12.8. A különleges jogrend funkciója, tartalma, jellemzői. A különleges jogrend egyes időszakai. Ahadiállapot, a szükségállapot, és a veszélyhelyzet alkotmányos szabályozása. A különleges jogrendben alkalmazható rendkívüli intézkedések. A különleges jogrend védelmi és biztonsági, illetve honvédelmi igazgatási feladatai központi, területi és helyi szinten. (Function, content and characteristics of Hungarian special legal order. Certain periods of special legal order. Constitutional regulation of state of war, state of emergency, and emergency. Extraordinary measures applicable during a special legal order)
12.9. A hivatásos, szerződéses katona, a tartalékosok fajtái, jogállásuk. Függelmi

viszonyok, a parancsadás szabályai. Szolgálati jogviszony létesítése, megszüntetése, vezénylés szabályai. Fegyelmi, kártérítési és járadék szabályok. (The professional and contract soldiers, the types of reservists and their legal status. Dependencies, rules of command. Establishment, termination, rules of conduct of service. Disciplinary, indemnification and annuity rules)
12.10. A katona lőfegyverhasználata és egyéb kényszerítő eszközök. (Use of firearms of soldiers and other coercive measures)
12.11. A katonai és honvédelmi bűncselekmények. A katonai büntetőeljárás szabályai. (Military and defence crimes. Rules of military criminal prosecution)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató – a félév végi aláírás megszerzéséért – köteles a foglalkozások közül legalább 22 órán részt venni. Ammennyiben az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, úgy a félév végi aláírás megtagadásra kerül. A hiányzás pótolható beadandó házidolgozattal.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A félévet záró szemináriumon zárthelyi dolgozat megírása. A dolgozat ötfokozatú értékeléssel: 50%-tól elégséges (2), 60%-tól közepes (3), 75%-tól jó (4), 90%-tól jeles érdemjeggyel. A zárthelyi dolgozat a kötelező irodalomra és az előadások anyagára épül.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott számú részvétel foglalkozásokon. A kurzus teljesítését igazoló aláírás megszerzésének feltétele a tanórákon való részvétel követelményeinek teljesítése, valamint a zárthelyi írásbeli dolgozat legalább elégséges szintű teljesítése, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladat legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:
A hallgató egy zárthelyi dolgozatot ír: Évközi értékelés, ötfokozatú értékeléssel: 50%-tól elégséges (2), 60%-tól közepes (3), 75%-tól jó (4), 90%-tól jeles érdemjeggyel. A zárthelyi dolgozat a kötelező irodalomra és az előadások anyagára épül.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges (2) eredmény elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Balogh András József – Farkas Ádám – Kelemen Roland – Kereki Ádám – Lépné Balogh Krisztina – Patyi András – Pongrácz Alex – Raffay Bálint: A honvédelem jogának elméleti, történeti és kortárs kérdései, Dialóg Campus Kiadó, Budapest 2018. ISBN: 978-615-5889-74-5;
2. Bódi Stefánia – Kádár Pál – Petruska Ferenc: Jogi alapismeretek honvéd tisztjelölteknek, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest 2014. ISBN: 9786155491078;
3. Kádár Pál : A védelmi és biztonsági szabályozás magyarországi reformja, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest 2023. ISBN: https://hhk.uni-nke.hu/kutatas-es-tudomanyos-elet/kutatomuhelyek/vedelmi-biztonsagi-szabalyozasi-es-kormanyzastani-kutatomuhely/tkp2021-nva-16-vedelmi-es-biztonsagi-szabalyrendszer-reform.;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Hornyacsek Júlia – Kádár Pál – Keszely László – Lakatos László – Muhoray Árpád: A védelmi igazgatás működésének gyakorlati tapasztalatai napjaink kihívásainak tükrében, Dialóg Campus Kiadó, Budapest 2019. ISBN: 9786155945663;
2. Hornyacsek Júlia – Kádár Pál – Keszely László – Lakatos László – Muhoray Árpád – Petruska Ferenc: A védelmi igazgatás rendszere és a honvédelmi igazgatással való kapcsolatának elméleti és gyakorlati összefüggései, Dialóg Campus Kiadó, Budapest 2019. ISBN: 978-615-5945-67-0;
3. Krizbai János: Fiatal tisztek zsebkönyve, Dialóg Campus Kiadó, Budapest 2017. ISBN: 978-615-5764-08-0;

Budapest, 2024

Dr. Petruska Ferenc alez., PhD, egyetemi docens,
tanszékvezető

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM261

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Katonai stratégiai gondolkodás alapjai

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Basics of military strategic thinking

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 8 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet

4.3. Az értékelés: évközi értékelés

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. habil Horváth Tibor, PhD, egyetemi docens, tanszékvezető

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 112 (112 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 8

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: A tantárgy tananyaga különböző modulokból épül fel. A modulok feldolgozása igazodik azok jellegéhez, figyelembe véve az egyes modulok elméleti és gyakorlati óraszámait. Az adott modulhoz tartozó ismeretanyag tárgyköreinek óraszámát az oktató szabadon, igazodva azok fontosságához határozhatja meg. Az elméleti foglalkozások egy része kiscsoportos foglalkozások keretében, a gyakorlati foglalkozások a gyakorlati munka mellett esettanulmányok feldolgozásával és az adott modul oktatójával való megvitatásával valósul meg.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A komplex biztonság része a katonai biztonság. A katonai stratégia, mint tudományelméletei és tudomány-rendszertani kategória. A katonai stratégia (stratégiák) múltja, jelene és prognosztizálható jövője. A katonai stratégiák elméletének és gyakorlatának viszonyrendszere napjainkban. A biztonsági tanulmányok modul interdiszciplináris jellegű megközelítést igényel. A modul a biztonságot a különböző szereplők közötti kapcsolatokban három szinten vizsgálja: a nemzeti biztonság, a nemzetközi biztonság és az egyén szintjén, elsősorban a humánbiztonság területén. A nemzeti biztonság kérdése az anarchikus nemzetközi rendben azért meghatározó, mert az államok mindig igyekeznek egyre nagyobb biztonságot teremteni maguknak, akár más államok terhére is. Az emberi erőforrás gazdálkodás, mint vezetői eszközrendszer, illetve a katonai humánerőforrás tervezés specifikus szervezeti feladatai. Az önkéntes haderő állománya biztosítása békében és békétől eltérő időszakban. Katonai műveletek személyügyi feladatai és a NATO együttműködés személyügyi aspektusai. A

védelemgazdaság makro folyamatai. A biztonság gazdasági dimenziója. A társadalom, a gazdaság és a védelmi képességek összefüggései. Hadiipar és haditechnikai külkereskedelem. Haditechnikai kutatás-fejlesztés, innováció. A gazdaság védelmi felkészítése és a gazdaságmozgósítás rendszere.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The military security is part of the complex security. Military strategy as a theory of science and a science-taxonomic category. The past, present and prognosticable future of military strategy (strategies). The relations system of the theory and practice of military strategies in our days. The security policy subject deals with three main levels of security in all sectors underlining their connection: national security, international security and human security. It is state's responsibility to provide security for the country and its people. The problems of national security inherited in the ambitions of nation state seeking more security for herself even at the expense of other countries' security. Specific organizational tasks of human resource management as a management tool system and military human resource planning. Provide volunteer force personnel in peace and non-peace time. Personnel tasks of military operations and personnel aspects of NATO cooperation. Macro level defense economic processes. Economic dimension of security. Interconnections among society, economy and defense capability. Newest trends in defense industry, defense R&D&I and arms trade. Methods of economic preparation for crisis periods (disasters, wars etc.) and the system of economic mobilization.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Ismeri szakterülete átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és pontosan kidolgozott határait, a terület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát, a szakterületnek a rokon szakterületekhez való kapcsolódását.
- Ismeri szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Ismeri szakterülete társadalomtudományi és hadtudományi elméleti és gyakorlati általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb fejlődési irányait, a hadtudomány interdiszciplináris kapcsolódásait.
- Jól ismeri a hadelmélet és a katonai műveletek szaknyelvét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, illetve technikáit magyarul és angol nyelven egyaránt.
- Jól ismeri a hadügy szempontjából releváns globális társadalmi és gazdasági folyamatokat és multikulturális jellemzőket.
- Átfogóan ismeri a globális, a kontinentális és a regionális biztonságpolitikai viszonyokat, folyamatokat, illetve érti is a nemzetközi politika, biztonság tárgykör alapvető szereplőit (az államokat és a nemzetközi szervezeteket – ENSZ, EBESZ, NATO, EU) és azok működését.
- Kellően tájékozott napjaink hazai és nemzetközi történéseiben, illetve a globális politikai, társadalmi, környezeti, katonai és gazdasági folyamatokban.
- Átfogóan megismeri az önkéntes haderő toborzási-, kiválasztási-, teljesítményértékelési és kompenzációs rendszerei főbb jellemzőit, valamint az erőforrás fejlesztés, karriertervezés életpálya kezelés vezetői kérdéseit.
- Részleteiben megismeri a honvédség személyi feltételrendszere biztosításának kérdéseit normatív elemeit békében és attól eltérő időszakban.
- Jól ismeri a védelem szempontjából releváns legújabb gazdaság és társadalmi folyamatokat.

Képességei

- Átfogó megközelítéssel, komplex problémakezelési képességekkel rendelkezik, képes a nagyfokú információfeldolgozásra.
- Képes a vonatkozó adatok és információk összegyűjtésére, feldolgozására és elemzésére, adatok megfelelő tárolására és frissítésére, valamint számadatok és adatok megjelenítésére táblázatokkal és statisztikai diagramokkal.

- Képes a digitális tartalmak elemzésére, értékelésére, és összehasonlítására, illetve meggyőződni ezek forrásainak hitelességéről és megbízhatóságáról.
- Képesség az újszerű problémamegoldásokat támogató rendszergondolkodásra, a változásra és annak tervezésére.
- Feladatai ellátása során küldetésorientált vezetést valósít meg.
- A megszerzett korszerű hadműveleti-harcászati ismeretek birtokában a kialakult helyzet elemzésére, döntések előkészítésére és meghozatalára hatékony elméleti és gyakorlati megoldásokat alkalmaz.
- Megszerzett tudására alapozva összfegyvernemi, összhaderőnemi műveleti gyakorlatok tervezésére, levezetésére alkalmas.
- Szakterületi feladatai ellátásával összefüggésben magas színvonalon megvalósítja a hadműveleti művészet alapvetéseinek gyakorlatban történő alkalmazását.
- Alkalmas a feladatok végrehajtása érdekében az együttműködés megszervezésére és folyamatos fenntartására összhaderőnemi háborús és nem háborús műveletek során. Képes továbbá önálló és független munkára, tudása gyakorlati alkalmazására a nemzeti és nemzetközi biztonság területének témáit felhasználva, saját képességei továbbfejlesztésére, elmélyítésére, illetve további ismeretanyag befogadására.
- Más szakterületekkel együttműködve képes működtetni a normál működési rendtől eltérő, különleges viszonyok között a szervezeteket. Képes a középszintű vezető-irányító tevékenység végrehajtására. Meghatározott feladatok elvégzése érdekében hatékonyan működteti a vezetésére bízott szervezeteket.
- Megérti a védelmi szektor működését meghatározó gazdasági, társadalmi folyamatokat és változásokat.
- Képes a honvédelmi döntések gazdasági és társadalmi következményeit megvizsgálni.
- Érti a hadiipar működésének törvényszerűségeit.

Attitűdje

- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Szakmai álláspontjának képviseletével bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Ismeri és vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják. Ez alapozza meg fejlődő hivatástudatát.
- Elkötelezett az elvek és irányelvek középszintű megfogalmazásában, a harcászati-hadműveleti gondolkodás gyakorlatba ültetésében.
- Elkötelezett abban, hogy felkészülten, ismereteit folyamatosan fejlesztve átültesse a gyakorlatba az országvédelem stratégiai céljait, és a szövetségi rendszer érdekeinek megfelelően alakítsa a saját kompetenciájába tartozó folyamatokat.
- Saját szervezete tevékenységével szemben kritikus, követelménytámasztó, törekszik a kitűzött célok maradéktalan elérésére.
- Vállalja és hitelesen képviseli beosztásához kapcsolódó közösség értékeit, törekszik a szervezeti integritás erősítésében vezető irányító szerepet betölteni.
- Nyitott állománya problémáira, különböző műveleti tevékenységek során támogatja fizikai és mentális egészségük megóvását. Döntései során támaszkodik az állomány megfelelését támogató szakemberek szakértelmére, tevékenységükhöz megteremti a szükséges feltételeket.
- A gazdasági törvényszerűségeket figyelembe veszi védelmi és hadügyi döntéseiben.

Autonómiája és felelőssége

- Munkája magas színvonalú elvégzéséhez kellő hatékonysággal alkalmazza a rendelkezésére álló eszköz- és kapcsolatrendszert.
- Megszerzett ismereteit saját szervezete életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza.
- Felelősséget vállal a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartása terén.
- Beosztásából adódó önállósággal végzi az álalános és speciális szakmai kérdések végig

gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és megoldó készségére támaszkodik.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Döntési helyzetekben felelősséget vállal az azok következtében kialakuló komplex hatásaiért.
- A szakterületéhez kapcsolódóan megfelelő rendszerszemléletű képességgel rendelkezik, illetve képes önálló biztonságpolitikai elemzések készítésére, felelős vitára.
- Felkészültségére, képességeire támaszkodva vezeti az általa irányított szervezet munkáját, biztosítja személyügyi és humánszolgálati beosztottjai munkájának feltételeit.
- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoportban a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- Knows the general and specific characteristics, most important directions and precisely defined boundaries of the comprehensive scope of his field of expertise, the most important relationships and theories of the field and the terminology that builds them up, the connection of the field to related fields.
- Knows the specific knowledge acquisition and problem-solving methods, abstraction techniques, and ways of working out the practical aspects of theoretical questions.
- Knows the theoretical and practical general and specific characteristics, most important development trends, and the interdisciplinary connections of military science in the field of social science and military science.
- He knows well the technical language of military theory and military operations, the characteristics, most important forms, methods and techniques of written and spoken language communication in both Hungarian and English.
- Has a good knowledge of global social and economic processes and multicultural characteristics relevant to military affairs.
- Has a comprehensive knowledge of global, continental and regional security policy relations and processes, as well as understands the basic actors of international politics and security (states and international organizations
- UN, OSCE, NATO, EU) and their functioning.
- Sufficiently informed about current domestic and international events, as well as global political, social, environmental, military and economic processes.
- Get to know the main features of the volunteer force's recruitment, selection, performance evaluation and compensation systems, as well as the managerial issues of resource development, career planning and life path management.
- Get to know in detail the questions and normative elements of ensuring the personnel conditions of the national defense in times of peace and in times other than peace.
- He has a good knowledge of the latest economic and social processes relevant to defense.

Capabilities:
- He has a comprehensive approach, complex problem management skills, and is capable of a high level of information processing.
- Ability to collect, process and analyze relevant data and information, store and update data appropriately, and display figures and data using tables and statistical charts.
- Able to analyze, evaluate and compare digital content, as well as verify the authenticity and reliability of their sources.
- Ability to system thinking that supports innovative problem solutions, change and its planning.
- Performs mission-oriented leadership while performing his duties.
- In possession of the acquired modern operational-warfare knowledge, he applies effective theoretical and practical solutions to analyze the situation, prepare and make decisions.

- Based on his acquired knowledge, he is suitable for planning and conducting all-arms and all-army operational exercises.
- In connection with the performance of his specialized tasks, he implements the practical application of the principles of operational art to a high standard.
- Suitable for organizing and continuously maintaining cooperation in order to carry out the tasks during all-force war and non-war operations. He is also able to work independently and independently, to apply his knowledge in practice using topics in the field of national and international security, to further develop and deepen his own abilities, and to absorb additional knowledge.
- In cooperation with other specialist areas, he is able to operate organizations under special conditions different from the normal operating order. Able to perform mid-level management activities. In order to carry out specific tasks, he efficiently operates the organizations entrusted to his management.
- Understands the economic and social processes and changes that determine the functioning of the defense sector.
- Able to examine the economic and social consequences of national defense decisions.
- He understands the legalities of the operation of the military industry.

Attitude:

- Has a developed professional identity and professional awareness, which he undertakes towards the professional and wider social community.
- By representing his professional position, he participates courageously and responsibly in the operation of his work organization, in the development, discussion and implementation of professional concepts.
- Knows and undertakes the comprehensive and special conditions, the professional identity that make up the specific character of his field of expertise, his personal and community role. This lays the foundation for your developing professional awareness.
- Committed to the mid-level formulation of principles and guidelines, and the implementation of military-operational thinking.
- He is committed to putting into practice the strategic goals of the national defense in preparation and continuously improving his knowledge, and to shape the processes within his competence in accordance with the interests of the federal system.
- He is critical of his own organization's activities, demanding, and strives to fully achieve the set goals.
- Assumes and credibly represents the values of the community related to his position, strives to play a leading role in strengthening organizational integrity. - He is open to the problems of his staff and supports the protection of their physical and mental health during various operational activities. During its decisions, it relies on the expertise of specialists supporting staff compliance, and creates the necessary conditions for their activities.
- Takes economic legalities into account in defense and military decisions.

Autonomy and responsibility:

- Uses the system of tools and connections at his disposal with sufficient efficiency to perform his work to a high standard.
- He applies his acquired knowledge in order to improve the life and organizational culture of his own organization.
- Assumes responsibility for compliance with professional, legal and ethical standards and rules related to his work and conduct.
- With the independence resulting from his position, he thinks through general and special professional questions and elaborates them based on given factors and circumstances, during which he relies on his broad perspective, general and professional education, and problem recognition and solving skills.
- Has a significant degree of independence in developing comprehensive and special professional questions, in representing and justifying professional views.
- In decision-making situations, assumes responsibility for the resulting complex effects.
- In relation to his field of expertise, he has the ability to have an appropriate systems approach, and is able to prepare independent security policy analyzes and hold responsible discussions.

- Relying on his preparation and abilities, he leads the work of the organization he manages, ensures the conditions of the work of his personnel and human services subordinates.
- As a result of his position and in connection with it, he gets involved in research and development within his scope of activities and mobilizes his theoretical and practical knowledge and skills autonomously in cooperation with the other members of the group in order to achieve the goal and objectives in the project group.
---

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. 1. Katonai stratégiák elmélete és gyakorlata – 28 óra (Theory and Practice of Military Strategies)
12.2. 1.1. A komplex biztonság része a katonai biztonság (The military security as a part of complex security)
12.3. 1.2. A geopolitikai és geostratégiai helyzet katona szemmel (The geopolitical and geostrategic situation from the military aspect)
12.4. 1.3. A biztonság katonai szegmense (The military segment of global security)
12.5. 1.4. A katonai stratégiák elmélete és gyakorlata (Theory and Practice of Military Strategies)
12.6. 1.5. Társadalom és hadügy (The Society and the Military Affairs)
12.7. 1.6. A katonai stratégia, mint tudományelméleti és tudomány-rendszertani kategória (Military strategy as a category of science theory and science taxonomy)
12.8. 1.7. A katonai-, stratégiai (hadászati) kultúrák (Strategic level military cultures)
12.9. 1.8. A katonai stratégia (stratégiák) múltja, jelene és prognosztizálható jövője (The Past, Present and Predictable Future of Military Strategy(s))
12.10. 1.9. A társadalom és a katonai stratégia (The Society and the Military Strategy)
12.11. 1.10. A katonai stratégia és a védelmi tervezés (The Military Strategy and Defense Planning)
12.12. 2. Biztonsági tanulmányok, Európa népei – 28 óra (Security studies, The Peoples of Europe)
12.13. 2.1. Bevezetés a biztonsági tanulmányokba: a nemzetközi viszonyok jellemzői. Alapfogalmak, a nemzetközi biztonsági tanulmányok diszciplína fejlődésének áttekintése. A fontosabb elméleti iskolák. (Introduction to Security Studies: characteristics of international relations. Basic concepts, and overview of the development international security's discipline. The more important theoretical schools)
12.14. 2.2. A nemzetközi rendszer, a külpolitika eszközei. A posztbipoláris világrend: a nemzetközi politika szereplői. Stratégiák. (Internationakl system, tools of foreign policy. The post-bipolar world order: actors of international relations. Strategies)
12.15. 2.3. A biztonsági tanulmányok és a nemzetközi biztonság. A biztonsági tanulmányok fejlődése. A biztonság és a biztonságpolitika. Alapfogalmak, értelmezési keretek – intézmények. Fegyverkezés és a biztonság. A nemzetközi biztonság architektúrája. (Security Studies and international security. Development of Security Studies. Security and security policy. Basic concepts, frameworks of interpretation - institutions. Arms race and security. The architecture of the international security)
12.16. 2.4. Szeminárium: az ENSZ 1. A kollektív biztonság. Az ENSZ szerepe a nemzeti és nemzetközi biztonság megteremtésében – esettanulmányok. (Seminar: the UN 1. Collective security. The role of the United Nations for creating national and international security - case studies)
12.17. 2.5. Szeminárium: az ENSZ 2. Az ENSZ válságkezelése és békeműveletei – esettanulmányok. (Seminar: the UN 2. The UN’s crisis management and peace operations - case studies)
12.18. 2.6. Regionális biztonság 1. A NATO mint a kollektív védelem szervezete. A szervezet tevékenysége a nemzetközi béke és biztonság megteremtésében. (Regional security 1. NATO as a collective defence organization. The organization is also committed

to international peace and security)
12.19. 2.7. Regionális biztonság 2. Az EBESZ mint a kooperatív biztonság szervezete. (Regional security 2. The OSCE as a co-operative security organization)
12.20. 2.8. Regionális biztonság 3. Az EU közös biztonság- és védelempolitikája. (Regional security 3. The EU CSDP)
12.21. 2.9. A 21. század új típusú kihívásai – a humánbiztonság. (The new challenges in the 21st century – in focus the human security)
12.22. 2.10. Magyar kül- és biztonságpolitika 1. Az euro-atlanti integráció folyamata és kihívásai 1990-2004. A hármas prioritás dinamikája – demokratikus ellenőrzés. (Hungarian foreign and security policy 1. The process and challenges of Euro-Atlantic Integration 1990-2004. Dynamics of three priorities - democratic control.)
12.23. 2.11. Magyar kül- és biztonságpolitika 2. Magyar kül- és biztonságpolitika a NATO és az EU keretei között. Kül- és biztonsági stratégiák. (Hungarian foreign and security policy 2. Hungarian foreign and security policy within the framework of NATO and the EU. External and security strategies)
12.24. 2.12. Magyarország részvétele a nemzetközi békeműveletekben 1. (Hungarian participation in international peace operations)
12.25. 2.13. Szeminárium: magyar katonai és polgári missziós szerepvállalás – esettanulmány. (Seminar: hungarian military and civilian mission role – case study)
12.26. 2.14. A féléves ismeretanyagot számonkérő zárthelyi dolgozat. (Semester paper)
12.27. 3. Honvédelmi igazgatás – 28 óra (Home Defense Administration)
12.28. 3.1. A honvédelem helye és szerepe az államszervezetben, a honvédelmi igazgatás, mint állami funkció, a védelmi és biztonsági igazgatás és a honvédelmi igazgatás összefüggései. (The role and place of the home defense administration in the state system, the home defense administration as a state function, context between defense administration and home defense administration)
12.29. 3.2. A közigazgatás, a védelmi és biztonsági igazgatás, a honvédelmi igazgatás és a katonai igazgatás kapcsolata a védelem komplex – átfogó megközelítés elvén alapuló – rendszerében. (The context among the public administration, the defense administration, the home defense administration and the military administration in the complex system of the home defense based on the principle of the comprehensive approach)
12.30. 3.3 A honvédelmi igazgatás fejlődéstörténete, a honvédelem jogszabályi alapjai. (The historical background of the home defense administration, the legislation of the home defense management)
12.31. 3.4. A különleges jogrend és annak kapcsolata a védelmi és biztonsági, illetve honvédelmi igazgatással. (The context of the extraordinary situations, special law and of the defense and security administration and management)
12.32. 3.5. A nem különleges jogrendi válsághelyzetek és azok kapcsolata a védelmi és biztonsági, illetve honvédelmi igazgatással. Az összehangolt védelmi tevékenység. (The context of low crisis situations and of the defense and security administration and management)
12.33. 3.6. A honvédelem irányítása, a honvédelem irányításának központi szervei – az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a Kormány, a honvédelmi miniszter, a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter helye és szerepe a honvédelem rendszerében. (The system of the governance of the home defense, the role and the place of the central level organisations of the defense administration – Parliament, President of the Republic, Government, Minister of Defense, other ministers - in the system of home defense)
12.34. 3.7. A Kormány és a honvédelmi miniszter honvédelmi igazgatási feladatai normál jogrendben és a különleges jogrend során. (The tasks of the Government and the Minister of Defense related to the home defense management in peacetime and int the periods of using special law)
12.35. 3.8. A védelmi és biztonsági igazgatás rendszere, központi, területi és helyi szerveinek struktúrája, feladatai, működése békeidőszakban és honvédelmi típusú különleges jogrendben. A honvédelemben közreműködő szervek és szervezetek. (Structure, tasks and operation of the central, territorial and local institutions of the defence administration during peacetime period and during military special legal order. Organs and organisations involved to the home defense tasks. The defense management organisations, its tasks on the county, districts and settlement level)

12.36. 3.9. A katonai igazgatás funkciói, feladatai. (The functions and the tasks of the military administration)
12.37. 3.10. A válságkezelés és a honvédelmi feladatok összefüggései. (The context of the crisis management and the home defense tasks)
12.38. 4. Stratégiai humánerőforrás gazdálkodás - 14 óra (Military Human Resource Management)
12.39. 4.1. Az emberi erőforrás menedzsment helye, szerepe a szervezeti erőforrások rendszerében, specifikus intézményei a katonai szervezetekben. (The place of human resource management, its role in the system of organizational resources, its specific institutions in military organizations)
12.40. 4.2. A katonai szervezetek személyi állománya békében és magasabb készenlét időszakában. (The military personnel in peace organizations and higher standby time)
12.41. 4.3. A katonai szervezet munkakörei, a munkakörök tervezése, elemzése, értékelése. (Military organization responsibilities, job planning, - analysis, - evaluation)
12.42. 4.4. A személyi állomány biztosítása békében és magasabb készenlét időszakában (toborzás, mozgósítás, stb). (Providing staff in peace and in higher readiness (recruitment, mobilization, etc.))
12.43. 4.5. Egyéni és szervezeti teljesítmény mérése, értékelése. (Measuring and assessing individual and organizational performance)
12.44. 4.6. Motivációs és ösztönzési rendszerek a katonai humánerőforrás gazdálkodásban. (Motivation and incentive systems in military human resource management)
12.45. 4.7. Karriertervezés életpálya-menedzselés a katonai szervezetekben. (Career planning career management in military organizations)
12.46. 4.8. Szolgálati viszony specifikus követelményei, katonai szolgálati viszony tartalma, létesítése, megszüntetése. (Specific requirements for service relations, content, establishment, termination of military service relations)
12.47. 4.9. A munka világát meghatározó hazai alapjogszabályok, a katonai szolgálati viszonyt meghatározó jogszabályok és intézmények. (The world of work defining the basic domestic legislation, determining the relationship of military service law and institutions)
12.48. 5. Védelemgazdaságtan-MKV – 22 óra (Defense Economics-MKV)
12.49. 5.1. Nemzetgazdaság és védelem, gazdasági biztonság. (National economy and defense, defense security)
12.50. 5.2. Védelmi erőforrásokat meghatározó tényezők, védelmi költségvetés. (Defense resources and defense budget)
12.51. 5.3. Nemzetközi gazdasági és technológiai környezet, hadiipar és haditechnikai kutatás-fejlesztés. (Global economic and technological environment. Defense industry. Defense R&D&I)
12.52. 5.4. Védelmi beszerzés, védelmi infláció, költségbecslés. (Defense acquisition, defense inflation, price estimation)
12.53. 5.5. Munkagazdaságtan, toborzás. (Labour economics, recruitment)
12.54. 5.6. Háború gazdaságtana. Mozgósítási biztonság. Gazdaság védelmi felkészítése és gazdaságmozgósítás. (Economics of war. Mobilization security and economic mobilization)
12.55. 5.7. Békeépítés gazdaságtana. (Economics of peacebuilding)
12.56. 5.8. Az államháztartás alapfogalmai, rendszere, szerkezete. A védelmi kiadások helye az Áht rendszerében. A költségvetési szervek működésének, gazdálkodásának rendje. (Basic concepts, system and structure of public finance. Defence budget in the system of public finance. The order of operation and management of budgetary entities)
12.57. 5.9. A katonai gazdálkodás alapfogalmai, HM fejezet költségvetési gazdálkodásának sajátosságai. A MH gazdálkodásának szervezete, tagozódása, központi és intézményi gazdálkodás. Az erőforrás és költség tervezés feladatai a Védelmi Tervező Rendszer keretében. Az éves költségvetési gazdálkodás feladatai, az előirányzatokkal való gazdálkodás szabályai. (Basic concepts of military management, peculiarities of budget management in the MoD. Central and institutional management of MoD. Tasks of resource and cost planning within the Defense Planning System. Tasks of annual budget management, rules for management of appropriations)
12.58. 5.10. A HM fejezeti és intézményi gazdálkodás finanszírozása. A fejezeti és intézményi költségvetési beszámoló tartalmi követelményei. Az államháztartási belső kontroll rendszere, alapelvei, rendszere. (Financing of MoD chapter and institutional

management. Content requirements of chapter and institutional budget statements. System, principles and system of internal control of public finances)
12.59. 5.11. Az anyagi felelősség rendszere a HM fejezetnél, a felelősségi formák és azok terjedelme. (The system of material responsibility in the MoD chapter, the forms of liability and their extent)
12.60. 5.12. A féléves ismeretanyagot számonkérő zárthelyi dolgozat. (Semester paper)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgatóknak a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie. 30%-ot meghaladó hiányzás esetén a hallgatónak egyedileg megbeszélt többletfeladatot kell megoldania az aláírás megszerzéséhez. Hiányzás esetén a hiányzást igazoló dokumentumot a hallgató köteles az oktató e-mail címére megküldeni. A hallgató köteles továbbá az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Nappali munkarend esetén:
A hallgatónak a félév folyamán az alábbi feladatokat szükséges teljesítenie:
- Folyamatos, aktív szemináriumi csoportmunka.
- Két egyetemi rendezvényen való részvétel (pl. Ludovika Fesztivál), és az egyikről egy rövid beszámoló készítése.
Az évközi jegy 60%-át az aktív órai munka, 40%-át az egyetemi rendezvényeken való részvétel és az elkészült beszámoló adja.
Az értékelés a következő módon történik: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
A tanórák legalább 70%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:
Az évközi értékelés megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a 15. pontban részletezett feladatok teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
Aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bódi Stefánia – Kádár Pál – Petruska Ferenc: Jogi alapismeretek honvéd tisztjelölteknek, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest 2014. ISBN: 9786155491078;
2. Clausewitz, Carl von: A háborúról., Zrínyi Kiadó, Budapest 2013. ISBN: 978 963 327 599 3;
3. Dr. Szendy István: Hadelmélet és katonai műveletek (Military Theory and Operations.); Második kötet: Társadalom és hadügy., Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest 2014. ISBN: 978-615-5491-05-4;
4. Gazdag Ferenc – Remek Éva: A biztonsági tanulmányok alapjai, Dialóg Campus Kiadó, Budapest 2018. ISBN: 978-615-5845-871;
5. Szenes Zoltán – Siposné Kecskeméthy Klára: NATO 4.0. és Magyarország 20 év tagság – 30 év együttműködés, Zrínyi Kiadó, Budapest 2019. ISBN: 978 9633277706;

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2023

Dr. habil Horváth Tibor, PhD, egyetemi docens,
tanszékvezető

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKTSKM11

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Katonai testnevelés I. M

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Military Physical Education I.M

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai műveleti logisztika mesterképzési szak;
5.2. katonai üzemeltetés mesterképzési szak;
5.3. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Katonai Testnevelési és Sportközpont

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Bánszki Gábor alez.

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Differenciált oktatás felmerülő egyéni sajátosságok figyelembe vételével.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

Kondicionális képességek fejlesztése, Úszás, vízi kiképzés, Módszertan

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Improving physical skills. Swimming technics. Methodics of trainings.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
-
Rendelkezzék a fizikai képességei fejlesztésének vagy szinten tartásának ismeretével.
Képességei
-
Rendelkezzék az állóképesség és az erő-állóképesség megfelelő szintjével.
Attitűdje
-
Nyitott ismereteinek gyarapítása iránt
Munkájában és emberi kapcsolataiban megbízhatóság jellemzi.

Autonómiája és felelőssége

-

Tisztában van döntéseinek, tevékenységének az alegységének egészére gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:

-

To possess the knowledge of improving physical skills.
Capabilities:

-

To possess the skills of endurance and power-endurance.
Attitude:

-

Open-minded, reliable at work and in his or her relationships.
Autonomy and responsibility:

-

To know the effect and consequences of his/her decisions and acts.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Általános hatású és sokoldalúan fejlesztő szabad- és szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok. (Basic exercises of gymnastics)
12.2. Természetes mozgások: Menetek, Futások. Ugrások. Dobások. Emelések és hordások. Mászások, függeszkedések. (Practising natural movements)
12.3. Kiegészítő gyakorlatok szereken. (Additional exercises)
12.4. A mellúszás technikájának elsajátítása, úszó-állóképesség fejlesztése. (Technic of breaststroke, improoving swim-endurance)
12.5. A fizikai felkészítés, edzéselmélet alapjai. (Physical training, methodics of training)
12.6. Fizikai állapotfelmérés. (Physical tests)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák 70%-án történő aktív részvétel elengedhetetlen. A hallgatók életkorának és nemének megfelelő fizikai állapotfelmérő (3200m síkfutás, fekvőtámasz, felülés) minimumszintjének teljesítése szükséges. Max 30%-ot lehet hiányozni. Ennél több hiányzás esetén a tantárgyat oktató határozza meg a pótlás mikéntjét. (pl. más foglalkozáson történő részvétel, versenylátogatás, edzéslátogatás stb.)

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A gyakorlati bemutatások során a hallgatók életkorának és nemének megfelelő fizikai állapotfelmérő tesztek (3200m síkfutás, fekvőtámasz, felülés vagy alternatív mozgásforma) teljesítése.
A bemutatásra a szemeszter során az alapos felkészülés után kerül sor és sikertelenség esetén két esetben újra próbálható.
Az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 220 pontot. 255-289 pont közepes, 290-324 pont jó, 325-360 pont jeles osztályzatot jelent.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel. valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 220 pontot.

16.2. Az értékelés:
Gyakorlati jegy megszerzése: Az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 220 pontot. 255-289 pont közepes, 290-324 pont jó, 325-360 pont jeles osztályzatot jelent.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
Az aláírás és a legalább elégséges osztályzat megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata, A Magyar Honvédség Kiadványa, 2017.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Arold Imre: Az úszás oktatása, Sport kiadó, 1979.
2. Nádori László: Az edzés elmélete és módszertana, MTE jegyzet, 1991.

Budapest, 2023

Bánszki Gábor alez.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKTSKM12

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Katonai testnevelés II. M

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Military Physical Education II.M

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai műveleti logisztika mesterképzési szak;
5.2. katonai üzemeltetés mesterképzési szak;
5.3. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Katonai Testnevelési és Sportközpont

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Bánszki Gábor alez.

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Differenciált oktatás a felmerülő egyéni sajátosságok figyelembe vételével.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

Katonai sportok, Természetes és mesterséges akadályok leküzdése, Kézigránát hajítás, Önvédelmi ismeretek. Kardvívás

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Military sports, Completing natural and artifical obstacles, Handgranade throwing, Close combat, Fencing

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
-
Rendelkezzék a fizikai képességei fejlesztésének vagy szinten tartásának ismeretével. Ismerje az alapvető katonai közelharc technikákat. Ismerje a kardvívás alapelemeit.
Képességei
-
Rendelkezzék az állóképesség és az erő-állóképesség megfelelő szintjével. Legyen képes az akadályok leküzdésére. Legyen képes a kézigránát megfelelő technikával történő elhajítására.

Attitűdje

-

Nyitott ismereteinek gyarapítása iránt
Munkájában és emberi kapcsolataiban megbízhatóság jellemzi.

Autonómiája és felelőssége

-

Tisztában van döntéseinek, tevékenységének az alegységének egészére gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:

-

To possess the knowledge of improving physical skills. To have the knowledge of basic technic of military close combat and fencing.
Capabilities:

-

To possess the skills of endurance and power-endurance. Ability of getting obstacles over. Capability of throwing handgranade with appropiate technic.
Attitude:

-

Open-minded, reliable at work and in his or her relationships.
Autonomy and responsibility:

-

To know the effect and consequences of his/her decisions and acts.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Katonai sportok: A katonai sporttevékenységek biztonsági rendszabályai. A versenyek, sportbajnokságok szabályai. (Military sports. Safety regulations of military sport activities. Competition rules)
12.2. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. (Completing natural and artificial obstacles)
12.3. Kiegészítő gyakorlatok szereken. (Additional exercises)
12.4. Kézigránát hajítás: Kézigránát cél és távdobás, fekvő, térdelő és álló testhelyzetből. (Handgranade throwing: throwing projectiles to the target and distance, from lying, kneeling and standing position)
12.5. Katonai közelharc. Önvédelmi ismeretek. (Military close combat. Selfdefence technics)
12.6. Kardvívás. (Fencing with sword)
12.7. Fizikai állapotfelmérés. (Physical tests)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák 70%-án történő aktív részvétel elengedhetetlen. A hallgatók életkorának és nemének megfelelő fizikai állapotfelmérő (3200m síkfutás, fekvőtámasz, felülés) minimumszintjének teljesítése szükséges. Max 30%-ot lehet hiányozni. Ennél több hiányzás esetén a tantárgyat oktató határozza meg a pótlás mikéntjét. (pl. más foglalkozáson történő részvétel, versenylátogatás, edzéslátogatás stb.)

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A gyakorlati bemutatások során a hallgatók életkorának és nemének megfelelő fizikai állapotfelmérő tesztek (3200 m síkfutás, fekvőtámasz, felülés vagy alternatív mozgásforma) teljesítése.
A bemutatásra a szemeszter során az alapos felkészülés után kerül sor és sikertelenség esetén két esetben újra próbálható.
Az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 220 pontot. 255-289 pont közepes, 290-324 pont jó, 325-360 pont jeles osztályzatot jelent.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel. valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 220 pontot.

16.2. Az értékelés:
Gyakorlati jegy megszerzése: Az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 220 pontot. 255-289 pont közepes, 290-324 pont jó, 325-360 pont jeles osztályzatot jelent.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
Az aláírás és a legalább elégséges osztályzat megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata, A Magyar Honvédség Kiadványa, 2017.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Eleki-Kovács: A katonai közelharc eszközös technikái, Kossuth Lajos Katonai Főiskola, Szentendre 1997.
2. Eleki-Kovács: A közelharc mozgásanyagához szükséges testi képességek és fejlesztésük lehetőségei, Kossuth Lajos Katonai Főiskola, Szentendre 1996.
3. Szepesi László: Vívástanulás csoportban, Dialog Campus kiadó, 2007.
4. Vincze József: Közelharc, BJKMF jegyzet, 1998.

Budapest, 2023

Bánszki Gábor alez.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM805

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Komplex kihívások, vezetői megoldások

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Complex challenges, leadership solutions

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 8 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet

4.3. Az értékelés: évközi értékelés

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Holecz József alez., tanársegéd, kiem.főti.

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 112 (56 EA + 0 SZ + 56 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 8

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a gyakorlati órák tömbösítést igényelnek. A gyakorlati órák kiscsoportos tréningmódszerrel kerülnek végrehajtásra, helyzetgyakorlatok, kérdőíves önértékelés, saját tapasztalatokra épülő elemzés, tudatosítás, ismeretbővítés formájában.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A 21. századi komplexitás katonai vezetéselméleti és módszertani kihívásainak ismertetése, az azokra adható válaszok bemutatása. A tantárgy a katonai vezető szerepében bekövetkezett változásokat, a komplex stratégiai és műveleti környezet tekintetében mutatkozó új kihívásokat veszi górcső alá, amely a személyközi problémák/konfliktusok, illetve a komplex problémák tekintetében tartalmaz gyakorlati megoldási lehetőségeket, célirányos kompetencia fejlesztést.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Description of the challenges of military management theory and methodology of the 21st century complexity, presentation of possible answers to them. The subject scrutinizes the changes in the role of the military leader, the new challenges in the complex strategic and operational environment, which includes practical solutions for interpersonal problems/conflicts and complex problems, as well as targeted competence development.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

Ismeri szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
Behatóan ismeri az általános és katonai szakterületen alkalmazható vezetéselméleti elveket és módszereket.
Ismeri a küldetésorientált vezetés sajátosságait, a harcászati és a hadműveleti szintű tervezés lépéseit, a katonai döntéshozatali folyamatot, valamint a szükséges mértékben rendelkezik alkalmazott pszichológiai ismeretekkel.
Ismeri a komplex stratégiai és műveleti környezet általánosan jelentkező, komplex problémákat eredményező folyamatait, az ehhez kapcsolódó vezetői gondolkodást és szemléletet.
Átfogó pszichológiai ismeretekkel rendelkezik a konfliktuskezelés terén.
Ismeri az általános és katonai szakterületen alkalmazható vezetéselméleti elveket és módszereket, konfliktuskezelési technikákat.

Képességei

Átfogó megközelítéssel, komplex problémakezelési képességekkel rendelkezik, képes a nagyfokú információfeldolgozásra.
Képesség az újszerű problémamegoldásokat támogató rendszergondolkodásra, a változásra és annak tervezésére.
Az alárendeltek tevékenységét, feladataikat megalapozottan, előrelátó és a gyakorlatban végrehajtható módon képes meghatározni, a végrehajtás koordinálására, célirányos ellenőrzésére hatékony módszereket alkalmaz.
Feladatai ellátása során képes a küldetésorientált vezetésben rejlő lehetőségeket, a harcászati és a hadműveleti szintű tervezés lépéseit, valamint a katonai döntéshozatali folyamatot a mindenkori körülményekhez igazítva, alkotó módon alkalmazni.
Vezetői ismeretei, jártassága, valamint szaktudása birtokában képes a rá bízott honvédelmi szervezet tevékenységét hatékonyan és meghatározó módon tervezni, szervezni és küldetésorientált módon vezetni.
Feladatai ellátása során vezetéselméleti ismereteket és azokra épülő kreatív technikákat alkalmaz.
Képes a kialakult helyzet elemzésére, döntések előkészítésére és meghozatalára, miközben hatékony és modern elméleti és gyakorlati megoldásokat alkalmaz.
Képes érdemi együttműködés kialakítására másokkal, a modern korra jellemző komplex problémák elemzése és megoldása érdekében.
Képes a modern vezetési módszerek és eszközök alkalmazására a konfliktuskezelési módszerek használatával.

Attitűdje

Rendelkezik azokkal a személyiségjegyekkel – önálló gondolkodás, problémafelismerés, felelősségtudat, mérlegelési és döntési képesség –, amelyek alkalmassá teszik a vezetői feladatok ellátására.
A munkakörével kapcsolatos problémák megoldása során törekszik a kezdeményezésre, személyes felelősségvállalásra és helyes döntés meghozatalára. Szakmai hivatástudatából adódóan elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt.
Munkavégzése során önmagával szemben is kritikus és nyitott a megalapozott kritikai észrevételekre, amely szakmai értékrendjét tovább fejleszti.
Az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját tudományos igénnyel és módszerekkel elemzi, a vezetett szervezet munkarendjét és munkamódszerét a hatékonyság és a hatásosság szem előtt tartásával a folyamatosan korszerűsíti.
Munkavégzésére a feladatra koncentrált problémamegoldás, alkalmazkodóképesség, rugalmasság jellemző.
Képes a változékony környezet okozta kihívásokat rugalmasan, adaptív módon értelmezni, következtetéseket levonni és hasonlóan rugalmas módon kezelni.
Nyitott az új kihívásokra és az ezek kezelése során alkalmazható elvekre és módszerekre, ugyanakkor minden ismeretanyagot képes rugalmasan és adaptív módon alkalmazni.
Törekszik feladatellátása során a megfelelő önkontroll, tolerancia, empátia és az

előítéletektől mentes gondolkodás és viselkedés tanúsítására.
Törekszik az helyzetek okainak feltárására.

Autonómiája és felelőssége

Felelős a szervezetében a feladatok megosztásáért, a szervezeti működésért, eredményességért, a vezetői utasítások kiadásáért, az önálló vezető-irányító munka végzéséért és a hatékony munkavégzésért egyéni és szervezeti szinten.
Felelősséget vállal a szakterületéhez tartozó szakmai együttműködés eredményességéért, elfogadja annak kereteit, valamint a rá háruló szerepeket, funkciókat és a kooperációból származó felelősséget.
Beosztásaiban a felelősségi és jogköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.
Szakmai véleményét a döntéselőkészítés során, illetve döntési helyzetekben önállóan képviseli, a javaslataiért és döntéseiért, azok következményeiért vállalja a felelősséget.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

He/she is familiar with the specific methods of acquiring knowledge and solving problems in his/her field of expertise, its abstraction techniques, and the ways of elaborating practical aspects of theoretical issues.
He/she has a thorough knowledge of management theory principles and methods applicable in the general and military fields.
He/she knows the pecularities of mission command, the steps of tactical and operational level planning, the military decisionmaking process and, to the extent necessary, possess knowledge of applied psychology.
He/she knows the processes of complex strategic and operational environment which lead to complex problems and the related special thinking and attitudes.
He/she possesses comprehensive psychological knowledge about conflict management.
He/she knows the general and military leadership methods and conflict resolution techniques and strategies.

Capabilities:

He/she is capable of a comprehensive approach, has complex problem management skills, is capable of a high degree of information processing.
He/she is capable of thinking in a system that supports novel problem solutions, of changing and planning for it.
He/she is able to determine the activities and tasks of his subordinates in a well-founded, forward-looking and practically implementable manner, and uses effective methods to coordinate and control the execution.
In the execution of tasks he/she is able to adjust and creatively apply to the prevailing circumstances the possibilities inherent in mission command, the steps of tactical and operational level planning, and the military decisionmaking process.
Based on his/her leadership cognition, proficiency, and professional knowledge he/she is able to plan, organise and lead, according to mission command, the activities of the military organisation under his/her responsibility.
He/she applies management theory and creative techniques based on management knowledge.
He/she has ability to analyze the situation, prepare and make decisions while applying effective and modern theoretical and practical solutions.
He/she is able to establish meaningful collaboration with others to analyze and solve complex problems of the modern age.
He/she is able to apply the practical conflict management strategies in the military.

Attitude:

His/ her personal attitude is characterized by the personality traits – independent thinking, problem recognition, sense of responsibility, ability to weigh and make decisions – that make him/her suitable for leadership tasks.
His/ her personal attitude is characterized by striving for being proactive, taking personal

responsibility and making the right decision when solving problems related to his/her job.
Due to his/her professional vocation, he/she is committed to quality work.
His/ her personal attitude is characterized by being critical of him/herself and open to well-founded critical comments in the course of his/her work, which further develops his/her professional values.
He/she analyses the working of the commanded sub-unit/ department (staff) with scientific demand and methodology, and continuously modernises the working rhytm and working method of the organisation by focusing on efficiency and effectiveness.
His/her work is characterized by task-focused problem solving, adaptability, and flexibility.
He/she is able to interpret the challenges caused by the changing environment flexibly and adaptively, draw conclusions and handle them in a similarly flexible manner.
He/she is open to new challenges and to the principles and methods that can be used in dealing with them, but at the same time he is able to apply all knowledge in a flexible and adaptive manner.
He/she strives to self-control, tolerance and empathy in the work.
He/she strives to explore the causes.

Autonomy and responsibility:
For the division of tasks, organizational operation, effectiveness, issuing management instructions, performing independent manager-management work and efficient work at individual and organizational level in his organization.
For the effectiveness of professional cooperation in his/her field of expertise, accepts its framework, as well as his/her roles, functions and responsibilities arising from the cooperation.
In the respective positions, as a result of responsibility and authority, he/she conducts professional activity independently, and in reaching organisational objectives he/she cooperates with team members by taking advantage of theoretical and practical knowledge.
He/she independently represents his/her professional opinion in the preparation of decisions and in decision-making situations, assumes responsibility for his/her proposals, decisions and their consequences.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Komplex környezet és a katonai vezető modul – 56 elméleti óra (Complex environment and military leader module)
12.2. 1. Bevezetés. Összefüggések. (Introduction. Relationships.)
12.3. 2. Komplexitás – A 21. századi stratégiai és műveleti környezet. (Complexity – The strategic and operational environment in the 21st century)
12.4. 3. Komplexitás – A katonai vezető és vezetői kompetenciák. (Complexity – military leaders and leadership competencies)
12.5. 4. Komplexitás – Változásvezetés. (Complexity – Change management)
12.6. 5. Komplexitás – Szervezeti kultúra. (Complexity – Organizational culture)
12.7. 6. Komplexitás – Hatékony vezetés és reziliencia. (Complexity – Effective leadership and resilience)
12.8. 7. Komplexitás – Mit adott a 20. század? (Complexity – What did the 20th century give?)
12.9. 8. Komplexitás – Hibrid hadviselés eredete. (Complexity – Origin of Hybrid Warfare)
12.10. 9. Komplexitás – Az orosz és kínai hibrid hadviselés. (Complexity – Russian and Chinese hybrid warfare)
12.11. 10. Komplexitás – Lawfare. (Complexity – Lawfare)
12.12. 11. Komplexitás – Hibrid hadviselés vezetői kihívások/lehetőségek. (Complexity – Leadership challenges/opportunities of hybrid warfare)
12.13. 12. Zárás és értékelés. (Conclusion and evaluation)
12.14. Konfliktuskezelési gyakorlati modul – 28 gyakorlati óra (Conflict management

practice module)
12.15. 1. A konfliktusok értelmezése. A konfliktusok keletkezését és megoldását befolyásoló egyéni tényezők. Modellgyakorlatok. (Analyse the situation of conflicts. The individual sources of conflict and conflict resolution methods. Situation based exercises)
12.16. 2. Munkahelyi játszmák és konfliktuskezelés, esettanulmányok alapján. (Games people play in workplace and the conflict management. Case studies.)
12.17. 3. Jellemző csoportfolyamatok és csoportműködés esetleges konfliktusai. Csoport helyzetekben felmerülő tipikus konfliktusok. A csoport konfliktusokat befolyásoló tényezők. (Cooperation and typical conflicts in the group and influential factors)
12.18. 4. Csoportkonfliktus helyzetek kezelésének gyakorlása. (Practice of conflict management in the group)
12.19. Komplex problémamegoldás gyakorlati modul – 28 gyakorlati óra (Complex problem solving practice module)
12.20. 1. Bevezetés. Összefüggések. (Introduction. Relationships)
12.21. 2. A problémamegoldás lépései. (The Steps of the problem solving process)
12.22. 3. A komplex problémamegoldás gyakorlata. (The practice of complex problem solving)
12.23. 4. Zárás és értékelés. (Conclusion and evaluation)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a tanórák 75 %-án jelen lenni, a hallgató indokolt esetben az összes foglalkozás 25%-ról hiányozhat, a hiányzás pótolható az elméleti órákon feldolgozott témakörök egyikében megírt, legalább elégségesre értékelt házi dolgozattal.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A Komplex környezet és a katonai vezető modul-ból félévközi feladatként beadandó dolgozatot kell készíteni. A dolgozat terjedelme 8-13 oldal legyen, mely a saját tervezett diplomamunkájának egy (al)fejezete lehet és témáját tekintve a vezetéstudományhoz sorolható. A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a feladat határidőre (adott év 11. 10-ig) való elkészítése. Az oktató az alábbi szempontok mentén értékeli a beadott és előadott anyagot 1-5-ig terjedő skálán: tartalom, forma, stílus, aktualitás/szemlélet szintje, mely tekintetében a tartalom és a forma 3x súllyal számít az összértékelésbe.
A gyakorlati modulok (Konfliktuskezelési gyakorlati modul és Komplex problémamegoldás gyakorlati modul) foglalkozásai tréning formájában zajlanak. A 12.2. és 12.3. alpontokban meghatározott tematikákban megadott témák ismerete, gyakorlása a félévközi feladat. A tanulmányi munka alapja a gyakorlati feladatokban való aktív részvétel, valamint a tantárgyi tematika alapján történő témafeldolgozás során nyújtott egyéni meglátások és egyéni vélemények megfogalmazása. A Konfliktuskezelési gyakorlati modul esetében 1 db 3-5 oldal terjedelmű konfliktushelyzettel kapcsolatos esettanulmány szorgalmi időszak vége előtt egy héttel történő leadása. Az értékelés szempontjai: szaknyelv alkalmazása, a konfliktusmenedzsment technikák azonosítása, a hatékony metódusok megnevezése, egyéni szempontok és vélemények megjelenése. A Komplex problémamegoldás gyakorlati modul esetében a tréning végén csoportos tevékenységet követően kell jelenteni a csoport által végrehajtott elemzési, értékelési folyamatot, valamint a kiválasztott problémamegoldási változatot, mely a modul értékelésének alapja.
A gyakorlati modulokról való távolmaradás esetén a gyakorlati félévközi feladat(ok) pótlására indokolt esetben az órákon feldolgozott témák egyikéből írt házi dolgozat (5-10 oldalas, a modul tematikájához köthető téma feldolgozása, legkésőbb a vizsgaidőszak első hetének végi leadással) formájában van lehetőség.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:
Évközi jegy. Az évközi értékelést a három modul értékelésének számtani átlaga adja, amiben a Komplex környezet és a katonai vezető modul értékelése kétszeres szorzóval kerül beszámításra. Évközi jegy csak mindhárom modul egyenkénti legalább elégséges szintű teljesítésével szerezhető.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és elégséges évközi jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Czuprák Ottó – Kovács Gábor: Vezetés- és szervezéselmélet, Nemzeti Közszolgálati és Tankönyv Kiadó, Budapest 2013. ISBN: 978 615 5344 36 7;
2. Joseph P. Forgas: A társas érintkezés pszichológiája , 2019, Budapest Kairosz Kiadó. ISBN: 978 963 514 000 8 ;
3. Porkoláb Imre: A stratégia művészete - Szervezeti innováció kiszámíthatatlan környezetben - Szun Ce gondolatai alapján, HVG Kiadó, Budapest 2019.
4. Zoltayné Paprika Zita: Döntéselmélet, Alinea Kiadó, budapest 2002. ISBN: 963-8665-12-2;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kotter, John; Rathgeber, Holder: Olvad a jéghegyünk!, Trivium, Budapest 2007. ISBN: 978-963-9711-28-0;
2. Mastenbroek, Williem F. G.: Konfliktusmenedzsment és szervezetfejlesztés, Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest 1991. ISBN: 9632221346;
3. Schmidt, Thomas: Konfliktuskezelési tréning gyakorlatok, Z-Press Kiadó Kft., Miskolc 2009. ISBN: 9789639493520;
4. Síklaki István: A meggyőzés pszichológiája, MTA Pszichológis Intézet, Budapest 1994. ISBN: 9638471115;

Budapest, 2023

Holecz József alez., tanársegéd, kiem.főti.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM328

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Kritikus infrastruktúra (védett létesítmények)

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Critical infrastructure (Hardened facilities)

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet

4.3. Az értékelés: évközi értékelés

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. habil Horváth Tibor, PhD, egyetemi docens, tanszékvezető

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Nincsen

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

Kritikus infrastruktúrák alatt olyan, egymással összekapcsolódó, interaktív és egymástól kölcsönös függésben lévő infrastruktúra elemek, létesítmények, szolgáltatások, rendszerek és folyamatok hálózatát értjük, amelyek az ország (lakosság, gazdaság és kormányzat) működése szempontjából létfontosságúak és érdemi szerepük van egy társadalmilag elvárt minimális szintű jogbiztonság, közbiztonság, nemzetbiztonság, gazdasági működőképesség, közegészségügyi és 17 A NATO Polgári Védelmi Bizottsága által megfogalmazott kritikus infrastruktúra védelmi koncepció alapján környezeti állapot fenntartásában.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Critical infrastructures are networks of interconnected, interactive and interdependent infrastructure elements, facilities, services, systems and processes that are critical to the operation of a country (population, economy and government) and have a meaningful role in providing a minimum level of social security. , public security, national security, economic viability, public health, and 17 Critical Infrastructure Protection Concept developed by the NATO Committee on Civil Protection to maintain the state of the environment.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Ismeri szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Jól ismeri a hadelmélet és a katonai műveletek szaknyelvét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, illetve technikáit magyarul és angol nyelven egyaránt.
- Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
- Ismeri a hadügy, a hadelmélet, valamint a hadműveletek kutatásához szükséges sajátos kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.
- Ismeri a honvédelem és a hadügy szempontjából meghatározó politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs folyamatokat és multikulturális sajátosságokat, valamint azok egymáshoz való viszonyát

---

Képességei

- Átfogó megközelítéssel, komplex problémakezelési képességekkel rendelkezik, képes a nagyfokú információfeldolgozásra, az újszerű problémamegoldásokat támogató rendszergondolkodásra, a változásra és annak tervezésére.
- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.
- Transz-, multi- és interdiszciplináris megközelítéssel képes feltárni és innovatív módon alkalmazható emeletté és gyakorlattá formálni a honvédelem és a hadügy, valamint saját tevékenysége törvényi, jogi alapjainak átfogó rendszerét.
- Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.

Attitűdje

- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Szakmai álláspontjának képviseletével bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Az összhaderőnemi műveletekben részt vevő alegységek, egységek és kötelékek tevékenységének tervezése, szervezése és irányítása terén kezdeményező szerepet vállal, tudatosan alkalmazza a küldetésorientált vezetést.
- Az összhaderőnemi műveletekben az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját a vonatkozó jogszabályok, valamint etikai és erkölcsi normák teljeskörű figyelembevételével hajtja végre.

Autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartása terén.
- jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Beosztásaiban nagyfokú önállósággal, a mindenkori körülmények figyelembevételvével hajtja végre a feladatok elemzését és értékelését, a megoldási változatok kidolgozása során támaszkodik általános és szakmai tudására.
- Beosztásaiban a felelősségi és jögköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- He/she knows the respective methodology of gaining knowledge and solving problems of his/her area of expertise, is familiar with abstractions techniques, and the elaboration methods to apply principal approaches to parctical problems.
- He/she knows well the terminology of military theory and military operations, the specialities of written and spoken communication, their most important forms, methodologies and techniques in Hungarian and English.
- He/she knows the theory of conducting armed combat and operations, their major principles and statutory regulations, and understands their strategic and military historical interconnectedness.
- He/she knows the special research methodologies to conduct research in military affairs, military theory, military operations, and is skilled in means to elaborate the practical aspects of principal matters.
- He/she knows the defining political, military, economic, social, and informational processes and the mullticultural characteristics of national defence and military affairs, and the relationship among them.

Capabilities:
- He/she possess a comprehensive approach and the ability to handle complex problems, and to manage big amount of information, and is able to think in terms of systems to handle complex problems in order to initiate and plan for changes.
- Based on the knowledge of military and social science he/she is able to objectively interpret complex international political, military, economic, social, and informational events and phenomena.
- With a trans-, multi-, and interdisciplinary approach he/she is able to explore and, based on an innovative methodology, transform the comprehensive legal and juristic system of national defence and military affairs into applicable theory and practice.
- He/she knows and accurately uses Hungarian and acceptably English military terminology, is aware of the peculiarities of written and spoken communication with its most important forms, methods and techniques.

Attitude:
- He/she possesses a developed professional identity and professional calling, is comprehensive to which he/she is committed to towards a professinal and a broader societal audience.
- He/she is committed to the formulation of principles and directives on an intermediate level and to put operational and tactical level thinking into everyday practice.
- He/she executes the activities of subordinated sub-units / departments (staff) according the respective provision of law by fully taking into account ethical and moral norms.
- He/she has an initiating role in the planning, organisation, and control of sub-units, units and formations participating in joint operations, and consciously takes advantage of mission command.

Autonomy and responsibility:
- He/she posseses significant amount of autonomy in the elaboration of special professional questions, and in the representation and justification of professional viewpoint.
- In the respective positions, in accordance with actual circumstances, he/she conducts the analysis and evaluation of tasks with a great degree of sell-sufficiency by taking advantage of general and specific knowledge in the elaboration of the courses of action.
- In the respective positions, as a result of responsibility and authority, he/she conducts professional activity independently, and in reaching organisational objectives he/she cooperates with team members by taking advantage of theoretical and practical knowledge.
- He/she represents his/her professional opinion in situations of decision independently,

and takes responsibility for the complex effects and other consequences of the decisions made.
---

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés; A biztonság hagyományos és átfogó értelmezése. (Introduction; Military Security)
12.2. Alapfogalmak. (Basic concepts)
12.3. Az egyetemes és magyar hadtudomány. (The universal and hungarian military science)
12.4. Fenyegetések, kockázatok, kihívások. (Threats, Risks and Challenges)
12.5. A kritikus infrastruktúra ágazatai. (Critical Infrastructure Industries)
12.6. Szeminárium. Összefoglalás. (Seminar, Summary)
12.7. A speciális erődítési létesítmények (SEL) méretezési eljárása. (Design procedure for special fortification facilities) (SEL))
12.8. A speciális erődítési létesítmények (SEL) védettségi foka. (Degree of protection of special fortification facilities) (SEL))
12.9. Tanulmányi kirándulás, speciális erődítési létesítmények bejárása: Komárom Monostori erőd. METRO szektorgyakorlaton történő részvétel. (Study excursion, visiting special fortification facilities: Komárom Monosror Fortress. Participation in METRO sector practice)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató – a félév végi aláírás megszerzéséért – köteles az előadások a foglalkozások legalább 75 %-án, a gyakorlati foglalkozásokon és szemináriumon 100%-ban részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, „aláírás megtagadva” bejegyzés kerül rögzítésre a NEPTUN rendszerbe. Méltányolható esetben a hiányzás pótlására egy 15-20 oldalas beadandó dolgozat elkészítése elfogadható tanári feladatszabás alapján.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A 12.4 és a 12.5 foglalkozások anyagának szemináriumon történő feldolgozása.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:
évközi értékelés.
Az évközi értékelés a 15. pontban meghatározott félévközi feladatokra épül.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Kovács Ferenc: Az infrastruktúra kritikus elemeinek felmérése, védelmének és helyreállításának megszervezésére vonatkozó intézkedési javaslatok kidolgozása., Budapest 2005.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dr. Szendy István: Hadelmélet és katonai műveletek (Military Theory and Operations.); Második kötet: Társadalom és hadügy., Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest 2014. ISBN: 978-615-5491-05-4;

Budapest, 2023

Dr. habil Horváth Tibor, PhD, egyetemi docens,
tanszékvezető

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM241

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Összhaderőnemi és összfegyvernemi ismeretek I.

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Joint and combined arms studies I.

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 8 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 23 % gyakorlat, 77 % elmélet

4.3. Az értékelés: kollokvium

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 126 (98 EA + 0 SZ + 28 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 9

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
-

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy öt modulból áll:
1. szárazföldi erők műveletei,
2. légierő műveletei,
3. harctámogatás,
4. harci kiszolgáló támogatás,
5. információs műveletek.

A szárazföldi erők műveletei modul tartalma: A szárazföldi csapatok műveleteinek felosztása, jellemzői, megvívásuk körülményei. A szárazföldi műveletek előkészítésének és vezetésének főbb kérdései. A lövész zászlóalj műveleteinek alapjai. A lövész dandár szervezeti felépítése. A lövész dandár tevékenységeinek alapjai.
A légierő műveletei modul tartalma: A kurzus célja a hallgatók megismertetése a légierő alkalmazásának doktrinális alapjaival, a légierő különböző értelmezéseivel és a potenciális légi műveletek tartalmával. A hallgatók általános képet kapnak a NATO és vezető államai által folytatott légi műveletekről, valamint a Magyar Honvédség légierő csapatainak képességeiről, szervezéséről és nemzetközi szerepvállalásairól.
A harctámogatás modul tartalma: Katonai műveletek harctámogatásának alapjai. A tűztámogatás alapelvei. A katonai felderítés alapjai, fogalma, feladata, tagozódása, fajtái, felosztása. Műszaki támogatás fogalma, feladatai, a feladatok csoportosítása és jellemzői. Az elektronikai hadviselés feladatrendszere. Az ABV védelmi támogatás alapjai. Vezetéstámogatás alapelvei.

A harci kiszolgáló támogatás modul tartalma: A harci kiszolgáló támogatás fogalma, felosztása a támogatási elemek tartalma. A logisztikai támogatás felosztása, a támogatás erői, eszközei. A katonai logisztikai folyamatok kialakulásának mozgatói, a folyamatok megszervezésének szükségessége. A logisztikai rendszer megszervezése, az információk megszerzésének és a tervezés végrehajtásának mechanizmusa. A szervezetek kialakítása, az MH logisztikai támogató rendszere. A logisztikai támogató rendszer funkcionális és ágazati rendszere. A katonai műveletek logisztikai szükségleteinek meghatározása, a hadtáp, haditechnikai, közlekedési, egészségügyi és infrastrukturális szükségletek elemzése. Logisztikai gazdálkodás alapjai.
Az információs műveletek modul tartalma: A tudomány és az információ kapcsolata. Az információs társadalom fogalma, információs infrastruktúrái, rendeltetés szerinti csoportosításuk. Infokommunikációs technológiák és trendek, főbb infokommunikációs rendszerek. Az információs társadalom sebezhetősége az információs infrastruktúrákon, infokommunikációs rendszereken keresztül. Az információs környezet és a kibertér értelmezése. Az információs fölény kialakításának és fenntartásának módszerei. Az információs műveletek kialakulása, fejlődése, lényege, elméleti összefüggései. Technikai és kognitív információs tevékenységek. Információs műveletek a kibertérben. Az információs műveletek koordinálása.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course consists of five modules:
1. operations of land forces,
2. air operations,
3. combat support,
4. combat service support,
5. information operations.

The land operations module deals with: The taxonomy of land operations, their characteristics and circumstances. Main questions of preparing and conducting land operations. Fundamentals of infantry battalion activities. Organization of infantry brigades. Fundamentals of infantry brigade operations.
The air operations module deals with: The course aims to get students acquainted with doctrinal basics, approaches of Air Power and potential air operations. The students get general overview about air operations conducted by NATO; leading members of the Alliance and capabilities; organizations and international contribution of the Hungarian Air Forces.
The combat support module deals with: Basics of combat support of military operations. Principles of Fire Support. Basics, concept, mission, types of military reconnaissance. Concept, tasks, grouping and characteristics of engineer support. The Electronic Warfare Task System. Fundamentals of CBRN defence Support.
The combat service support module deals with: The concept of combat service support, the content of the support elements. Content of logistical support, strengths and instrument of support. Movers for the development of military logistics processes and the need to organize processes. The organization of the logistics system, the acquisition of information and the mechanism of execution of the planning. Establishment of organizations, the logistics support system of HDF. Functional and sectoral system of the logistic support system. Determining the logistics needs of military operations, analysing material, technical, transport, health and infrastructure needs. Basics of logistical management.
The information operations module deals with: Relationship between information and science. Definition of information society, information infrastructures and their categorization by functions. Infocommunication technologies and their trends, main infocommunications systems. Vulnerability of information society through its information infrastructures and infocommunications systems. Interpretation of information environment and cyberspace. Methods of formation and maintenance of information superiority. Emergence, evolution, essence and theoretical context of information operations. Technical and cognitive information activities. Information operations in the cyberspace. Coordination of information operations.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Ismeri szakterülete átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és pontosan kidolgozott határait, a terület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát, a szakterületnek a rokon szakterületekhez való kapcsolódását.

- Jól ismeri a hadelmélet és a katonai műveletek szaknyelvét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, illetve technikáit magyarul és angol nyelven egyaránt
- Érti a hadtörténelem, a harc- és hadműveletek törvényszerűségeit, összefüggéseit.
- Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
- Ismeri a harci, a harci támogató, valamint a harci kiszolgáló támogató tevékenységek sajátosságait, valamint vezetés-irányítási szempontból érti a támogató-támogatott viszonyrendszert.
- Ismeri a hadtudomány szakterületére vonatkozó legújabb magyar és külföldi elméleteit, fontosabb fejlődési irányait, valamint a vonatkozó transz-, multi- és interdiszciplináris kapcsolódási pontokat.

Képességei

- Átfogó megközelítéssel, komplex problémakezelési képességekkel rendelkezik, képes a nagyfokú információfeldolgozásra.
- Képesség az újszerű problémamegoldásokat támogató rendszergondolkodásra, a változásra és annak tervezésére.
- Legalább egy idegen nyelvet képes megfelelően alkalmazni szakterületén
- Alkalmas konkrét helyzetben a helyi célok és teendők körültekintő meghatározására, a végrehajtás feltételei biztosításának figyelembevételével.
- Képes az adott szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre.
- Feladatai ellátása során képes a küldetésorientált vezetésben rejlő lehetőségeket, a harcászati és a hadműveleti szintű tervezés lépéseit, valamint a katonai döntéshozatali folyamatot a mindenkori körülményekhez igazítva, alkotó módon alkalmazni.
- Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes zászlóalj, valamint zászlóalj harccsoport vezetésére, dandártörzsben vezető beosztás ellátására, hadosztálytörzsben és magasabb vezetési szinten különböző törzsbeosztások betöltésére.
- Képes az összhaderőnemi műveletekben résztvevő alegységek, egységek, valamint kötelékek tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és irányítására, különböző törzstájékoztatók levezetésére, valamint eligazítások anyagainak elkészítésére.

Attitűdje

- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Szakmai álláspontjának képviseletével bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Rendelkezik azokkal a személyiségjegyekkel – önálló gondolkodás, problémafelismerés, felelősségtudat, mérlegelési és döntési képesség –, amelyek alkalmassá teszik a vezetői feladatok ellátására.
- Fontosnak tartja a működési (műveleti) környezet komplex jelenségeinek harcászati-hadműveleti szemléletű megközelítését.
- Munkavégzésére a feladatra koncentrált problémamegoldás, alkalmazkodóképesség, rugalmasság jellemző.

- Elkötelezett az elvek és irányelvek középszintű megfogalmazásában, a harcászati-hadműveleti gondolkodás gyakorlatba ültetésében.
- Az összhaderőnemi műveletek elméleti és gyakorlati problémáit tudományos igényességgel közelíti meg, a megoldási alternatívák kidolgozásában innovatív, személyes és közösségi szerepében példamutató.
- Az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját tudományos igénnyel és módszerekkel elemzi, a vezetett szervezet munkarendjét és munkamódszerét a hatékonyság és a hatásosság szem előtt tartásával a folyamatosan korszerűsíti.

Autonómiája és felelőssége
- Önálló kezdeményező döntéshozatali képességgel, illetve személyes felelősségvállalással rendelkezik a döntések környezeti és társadalmi hatásaiért a szakmai feladatok teljesítésének megtervezése és végrehajtása során.
- Megszerzett ismereteit saját szervezete életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza.
- Beosztásaiban a felelősségi és jogköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- He/she is familiar with the general and specific characteristics of the comprehensive subject of his/her field of expertise, its most important directions and precisely elaborated boundaries, the most important connections, theories and terminology of his/her field of expertise, and its connection to related fields.
- He/she is proficient in the teminology of the military theory and operations, in the particularities of the written and spoken forms of communication, its main forms, methods and techniques either in Hungarian or English languages.
- He/she understands the principles and relationships of military history, and operations.
- He/She knows the theory, main principles, and laws of armed combat and the execution of military operations, as well as understands their military and military-historical contexts.
- He/she knows the theory of conducting armed combat and operations, their major principles and statutory regulations, and understands their strategic and military historical interconnectedness.
- He/she knows the peculiarities of combat, combat support, and combat service support activities, and in terms of command and control, understands the supported/supporting relationship.
- In reference to the area of expertise he/she knows the newest domestic and international theories of military science, their most important directions of development, and the respective trans-, multi, and interdisciplinary points of connection.

Capabilities:
- He/she is capable of a comprehensive approach, has complex problem management skills, is capable of a high degree of information processing.
- He/she is capable of thinking in a system that supports novel problem solutions, of changing and planning for it.
- He/she is capable of properly applying at least one foreign language in his/her field of expertise.
- He/she is able to conduct systematical thinking that enables novel problem solving, to change and to plan it.
- He/she is able to adequately use at least one foreign language in his/her field of expertise.
- He/she is capable to prudently assign local goals and activities in a concrete situation taking the ensuring of the conditions of execution into consideration.
- He/she is capable to the basic analysis of ideas consisting the knowledge base of the given field of expertise, the synthetic formulation of relationships and to proper assessment activity.

- In the execution of tasks he/she is able to adjust and creatively apply the possibilities inherent in mission command, the steps of tactical and operational level planning, and the military decisionmaking process to the prevailing circumstances.
- He/she knows and accurately uses Hungarian military terminology and English military terminology with sufficient proficiency, is aware of the peculiarities of written and spoken communication and their most important forms, methods and techniques
- Based on his/her operational-tactical level knowledge he/she is able to plan and execute combined arms and joint exercises, and apply the basic principles of operational art in practice.
- He/she is able to plan, organise and direct the activities of sub-units, units and formations taking part in joint operations, to chair staff briefings, and to prepare respective documents.

Attitude:
- His/ her personal attitude is characterized by having a developed professional identity and sense of vocation, which he/she undertakes towards the professional and wider social community.
- His/ her personal attitude is characterized by boldly and responsibly participating in the operation of his/her work organization, in the elaboration, discussion and implementation of professional concepts when representing his/her professional position
- His/ her personal attitude is characterized by the personality traits – independent thinking, problem recognition, sense of responsibility, ability to weigh and make decisions – that make him/her suitable for leadership tasks

- His/her labor can be described by task-oriented problem solving, adaptability and flexibility.
- He/she is devoted to articulating middle-level principles and guidance and putting the tactical-operational thinking into practice.
- He/she approaches theoretical and practical problems of joint operations in a scientific way, is innovative in the elaboration of alternative solutions, and examplary in personal and community role.
- He/she analyses the operations of the commanded sub-unit/ department (staff) with a scientific approach and methodology, and continuously modernises the working rhytm and working method of the organisation by focusing on efficiency and effectiveness.

Autonomy and responsibility:
- He/she has the ability to take independent initiative in decision-making and to advocate for decisions and take personal responsibility for the environmental and social impacts of decisions in planning and implementing the performance of professional tasks in disaster management.
- He/she applies the acquired knowledge to improve the life and organizational culture of his/her own organization.

- In the respective positions, as a result of responsibility and authority, he/she conducts professional activities independently, and in reaching organisational objectives he/she cooperates with team members by taking advantage of theoretical and practical knowledge.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Szárazföldi erők műveletei modul - Bevezetés
(Operations of Land Forces - Introduction
)
12.2. Szárazföldi erők műveletei modul - A műveletek kontextusa, felosztása, a

harctevékenységek
(Operations of Land Forces - The context and classification of operations, the tactical activities
)
12.3. Szárazföldi erők műveletei modul - Szabványos műveleti jelek és alkalmazásuk
(Operations of Land Forces - Standardized operational graphics and their usage

)
12.4. Szárazföldi erők műveletei modul - A zászlóalj és dandár tevékenységei
(Operations of Land Forces - Land tactical activities of the battalion and brigade
)
12.5. Szárazföldi erők műveletei modul - Szeminárium (Operations of Land Forces - Seminar)
12.6. Légierő modul - A légierő meghatározása, jellemzői, helye, szerepe a védelmi rendszerben. A légierő rendeltetése, feladatrendszere. A légierő erőforrásai, alkalmazásának alapelvei.

(Air Operations - Definition of air power, it's role in defence system. Tenets of employment of air power

)
12.7. Légierő modul - A légierő doktrínája, a légi stratégia, a légierő szerepkörök.
(Air Operations - Organizations of the HUAF, major weapon systems
)
12.8. Légierő modul - Az MH légierő szervezeti rendszere, a főbb rendszeresített eszközök alkalmazási lehetőségei.
(Air Operations - Basics of command and control of air power
)
12.9. Légierő modul - Légvédelmi ismeretek (Air Operations - Basics of air defence
)
12.10. Légierő modul - A légi szembenállási hadműveletek alapjai.
(Air Operations - Basics of counter air operations
)
12.11. Légierő modul - A felszíni erők elleni hadműveletek.

(Air Operations - Counter land operations
)
12.12. Légierő modul - A támogató légi műveletek tartalma, összefüggései más műveletekkel.
(Air Operations - Supporting air operations
)
12.13. Légierő modul - A légierő alkalmazása nem háborús műveletekben. Légtérellenőrzés alacsony intenzitású konfliktus és háborús helyzetben. (Air Operations - Employment of air power in MOOTW, air control in crisis and war time)
12.14. Harctámogatás - Felderítő támogatás
(Combat Support - Intelligence, surveillance, target acquisition and reconnaissance
)
12.15. Harctámogatás - Elektronikai hadviselés
(Combat Support - Electronic warfare
)
12.16. Harctámogatás - Tűztámogatás, tüzérségi támogatás
(Combat Support - Fire support
)
12.17. Harctámogatás - ABV védelmi támogatás
(Combat Support - Chemical, biological, radiological and nuclear (CBRN) defence
)
12.18. Harctámogatás - Műszaki támogatás
(Combat Support - Engineer support

)
12.19. Harctámogatás - Vezetéstámogatás
(Combat Support - Leadership support
)
12.20. Harctámogatás - Légvédelem (Combat Support - Air defence
)
12.21. Harci kiszolgáló támogatás - A harckiszolgálói támogatás alapjai. Logisztikai folyamatszervezés alapjai
(Combat Service Support - Logistic systems, tendencies in logistics. Logistic doctrine. Fundaments of combat service support. Fundaments of logistic process engineering

)
12.22. Harci kiszolgáló támogatás - A katonai szervezetek logisztikai szükségleteinek meghatározása. Anyagszükséglet számvetések. (Harcanyag, ellátási anyagok, fenntartási anyagok)
(Combat Service Support - Identification of logistic needs of military organisations. calculations of materials requirements (materiel, supply materials, sustainment materials)
)
12.23. Harci kiszolgáló támogatás - A logisztikai támogatás anyagi forrásai
(Combat Service Support - Financial resources of logistic support
)
12.24. Harci kiszolgáló támogatás - Közlekedési rendszer-ismeret
(Combat Service Support - Fundaments of transportation systems
)
12.25. Harci kiszolgáló támogatás - Fenntartási stratégiák, a haditechnikai eszközök technikai kiszolgálásának rendje, a technikai kiszolgálás feladatai, a szükséges képességek;
(Combat Service Support - Sustainment strategies, the system of technical support to military technology, tasks included in technical support, necessary capabilities
)
12.26. Harci kiszolgáló támogatás - Egészségügyi rendszer-ismeret. A katonai egészségügy doktrínális alapjai, A katonai egészségügy alapfunkciói, folyamatelemei. Katonai egészségügyi képességek. Katonai egészségügyi logisztika
(Combat Service Support - Basics of medical systems. Doctrinal foundation of military medicine. Basic functions, process elements of military medicine. Military medical capabilities. Logistics of military medicine
)
12.27. Harci kiszolgáló támogatás - Az erők fogadásának, állomásoztatásának és előrevonásának (RSOM) logisztikai támogatási feladatai
(Combat Service Support - Logistic support tasks of reception, staging onward movement (RSOM)
)
12.28. Harci kiszolgáló támogatás - Logisztikai folyamatok jellemzői központi rendeltetésű logisztikai szervezet (Combat Service Support - Characteristics of logistic processes – logistic organisation of central designation)
12.29. Harci kiszolgáló támogatás - Logisztikai gazdálkodás alapjai (Combat Service Support - Basics of logistical management)
12.30. Információs műveletek - Az információ és az információs társadalom

(Informations Operations - Az információ és az információs társadalom

)
12.31. Információs műveletek - Korszerű infokommunikációs technológiák és trendek
(Informations Operations - Modern infocommunication technology and their trends
)
12.32. Információs műveletek - Információs infrastruktúrák, és azok sebezhetősége
(Informations Operations - Information infrastructures and their vulnerabilities
)

12.33. Információs műveletek - Infokommunikációs rendszerek, katonai infokommunikációs rendszerek (Informations Operations - Infocommunication systems, Military infocommunication systems
)
12.34. Információs műveletek - Információs fölény értelmezése, hagyományos és adaptív megközelítése
(Informations Operations - Interpretation of information superiority, its conventional and adaptive approach
)
12.35. Információs műveletek - Információs műveletek kialakulása, fejlődése, lényege, elméleti összefüggései
(Informations Operations - Emergence, evolution, essence and theoretical context of information operations)
12.36. Információs műveletek - Információs műveleti képességek, technikai és kognitív képességek
(Informations Operations - Information operation capabilities, technical and cognitive capabilities)
12.37. Információs műveletek - Kibertéri információs műveletek
(Informations Operations - Information operations in the cyberspace
)
12.38. Információs műveletek - Információs műveletek koordinálása (Informations Operations - Coordination of information operations)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgatónak a tanórák legalább 4/5-én jelen kell lennie, az ezt meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése csak a tantárgyfelelős által meghatározott pluszfeladat elvégzése esetén írható alá.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a modulok eltérő jellege miatt modulonként különböző lehet. A modulra vonatkozó követelményeket az oktató a modul első óráján ismerteti. Az ismeretellenőrzés történhet prezentáció készítésével, órai munka értékelésével, írásbeli zárthelyi dolgozattal, illetve ezek kombinációjával.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a foglalkozásokon való, a 14. pontban meghatározott arányú részvétel, illetve a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok teljesítése.

16.2. Az értékelés:
A félév értékelése kollokvium – írásbeli vagy szóbeli vizsga. A tantárgyfelelős felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak, a Moodle rendszerre feltöltött anyagok, illetve az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalom alkothatja.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a kollokviumi szóbeli vizsga legalább elégséges szintű teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Haig Zsolt: Információs műveletek a kibertérben, Dialóg Campus Kiadó, Budapest 2018. ISBN: 978-615-5945-05-2;

2. Magyar Honvédség: Ált/219 Magyar Honvédség Szárazföldi Műveletek Doktrína, Magyar Honvédség, Budapest 2015.
3. Magyar Honvédség: Re/419 Légi Műveletek Doktrína, Magyar Honvédség, Budapest 2015.
4. NATO: ATP-3.2.1 EDC Conduct of Land Tactical Operations, NATO Standardization Office, Brussels 2022.
5. Ált/217 Magyar Honvédség Összhaderőnemi Logisztikai Támogatás Doktrína 3. , Magyar Honvédség, Budapest 2015.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Krajnc Zoltán (szerk.): Harckiszolgálói (logisztikai) címszavak, In: Hadtudományi Lexikon, Új kötet, Dialóg Campus, Budapest 2019.
2. Magyar Honvédség: Ált/54 Magyar Honvédség Szárazföldi Haderőnemének Harcszabályzata II. rész, zászlóalj, Magyar Honvédség, Budapest 2014.
3. MH DOFT kód: EÜD 4 (2). : Magyar Honvédség Összhaderőnemi egészségügyi biztosítási doktrína. 2. kiadás , Magyar Honvédség Kiadványa. , Budapest 2013.
4. NATO: ATP-3.2.1.1 Conduct of Land Tactical Activities, NATO Standardization Office, Brussels 2022.
5. NATO: ATP-3.2.2. ED B Command and Control of Allied Land Forces, NATO Standardization Agency, Brussels 2016.

Budapest, 2024

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM251

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Összhaderőnemi és összfegyvernemi ismeretek II.

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Joint and combined arms studies II.

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 6 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33 % gyakorlat, 67 % elmélet

4.3. Az értékelés: évközi értékelés

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 84 (56 EA + 0 SZ + 28 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 6

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
-

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy négy modulból áll:
1. szárazföldi erők műveletei,
2. légierő műveletei,
3. harctámogatás,
4. harci kiszolgáló támogatás.

A szárazföldi erők műveletei modul tartalma: A hadtest és hadosztály alkalmazásának elvei a szárazföldi műveletek keretében. A zászlóalj és dandár helye és szerepe a magasabb kötelékek feladatrendszerében nemzeti, illetve szövetségi keretek között.
A légierő műveletei modul tartalma: A kurzus célja a hallgatók megismertetése a Magyar Honvédség légierő csapatainak valós képességeiről, szervezéséről és nemzetközi szerepvállalásairól. Alapvető ismeretek szerzése: a Magyar Honvédség légvédelmi rakéta rendszerei harcászat-technika jellemzőiről, alkalmazásának elveiről; a merev- és forgószárnyas eszközeink harcászat-technika jellemzőiről, alkalmazásának elveiről; a légierő vezetési-irányítási képességeiről, azok működéséről; a radarjaink képességeiről; valamint a légierő fejlesztésének terveiről.
A harctámogatás modul tartalma: Katonai műveletek harctámogatásának megvalósulása, azok jellemzői. A tűztámogatás, a katonai felderítés, a műszaki támogatás, az ABV védelmi támogatás, a légvédelmi támogatás és a vezetéstámogatás megvalósulása a szárazföldi és összhaderőnemi katonai műveletekben.

A harci kiszolgáló támogatás modul tartalma: A logisztikai támogatás megszervezését és végrehajtását szabályzó elvek, módszerek ismerete és doktrínális szabályzói. A logisztikai szervezetek kialakításnak és alkalmazásának elvei, a logisztikai vezetés tartalma, a logisztikai vezetési okmányok, dokumentumok. A zászlóalj védelmi és támadó harctevékenységeinél a logisztikai támogatás megszervezésének elvei és követelményei, a zászlóalj szintű logisztikai támogató alegységek alkalmazásának megszervezése, vezetése és irányítása. A dandár védelmi és támadó harctevékenységeinél a logisztikai támogatás megszervezésének elvei és követelményei. A dandár szintű logisztikai támogató alegységek alkalmazásának megszervezése, vezetése és irányítása. A csapatmozgások, (a menetek és szállítások) logisztikai támogatásának feladatai. A védelmi és támadó hadművelet logisztikai támogatása megszervezésének elvei és követelményei.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course consists of four modules:
1. operations of land forces
2. air operations
3. combat support
4. combat service support
The land operations module deals with: The principles of the application of corps and division as part of land operations. The role of battalion and brigade as part of higher echelons in national and coalition operations.
The air operations module deals with: The course aims to get students acquainted with real capabilities, organizations and international contribution of the Hungarian Air Forces. The students get general overview about tactical- technical features of GBAD forces, rotary and fixed wing assets, air C2 and radars of the Hungarian Air Forces.
The combat support module deals with: Basics of combat support of military operations. Principles of Fire Support. Basics, concept, mission, types of military reconnaissance. Concept, tasks, grouping and characteristics of engineer support. Fundamentals of CBRN defence Support
The combat service support module deals with: Knowing the principles, methods and doctrinal regulators governing the organization and implementation of logistical support. Principles of the design and application of logistics organizations, the contents of logistic management, documents of logistic management. Principles and requirements of organizing logistical support for the battalion's defence and offensive activities, the organization, management and management of the use of battalion-level logistical support subunits. Principles and requirements of organizing logistical support for the brigade's defence and offensive combat activities. Organize, guide and manage the use of brigade-level logistics support sub-units. The tasks of logistical support for team movements, (runs and deliveries). The principles and requirements of organizing logistical support for defence and offensive operations.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
- Ismeri szakterülete átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és pontosan kidolgozott határait, a terület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát, a szakterületnek a rokon szakterületekhez való kapcsolódását.

- Jól ismeri a hadelmélet és a katonai műveletek szaknyelvét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, illetve technikáit magyarul és angol nyelven egyaránt
- Érti a hadtörténelem, a harc- és hadműveletek törvényszerűségeit, összefüggéseit.
- Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
- Ismeri a harci, a harci támogató, valamint a harci kiszolgáló támogató tevékenységek

sajátosságait, valamint vezetés-irányítási szempontból érti a támogató-támogatott viszonyrendszert.
- Ismeri a hadtudomány szakterületére vonatkozó legújabb magyar és külföldi elméleteit, fontosabb fejlődési irányait, valamint a vonatkozó transz-, multi- és interdiszciplináris kapcsolódási pontokat.

Képességei
- Átfogó megközelítéssel, komplex problémakezelési képességekkel rendelkezik, képes a nagyfokú információfeldolgozásra.
- Képesség az újszerű problémamegoldásokat támogató rendszergondolkodásra, a változásra és annak tervezésére.
- Legalább egy idegen nyelvet képes megfelelően alkalmazni szakterületén
- Alkalmas konkrét helyzetben a helyi célok és teendők körültekintő meghatározására, a végrehajtás feltételei biztosításának figyelembevételével.
- Képes az adott szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre.
- Feladatai ellátása során képes a küldetésorientált vezetésben rejlő lehetőségeket, a harcászati és a hadműveleti szintű tervezés lépéseit, valamint a katonai döntéshozatali folyamatot a mindenkori körülményekhez igazítva, alkotó módon alkalmazni.
- Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes zászlóalj, valamint zászlóalj harccsoport vezetésére, dandártörzsben vezető beosztás ellátására, hadosztálytörzsben és magasabb vezetési szinten különböző törzsbeosztások betöltésére.
- Képes az összhaderőnemi műveletekben résztvevő alegységek, egységek, valamint kötelékek tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és irányítására, különböző törzstájékoztatók levezetésére, valamint eligazítások anyagainak elkészítésére.

Attitűdje
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Szakmai álláspontjának képviseletével bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Rendelkezik azokkal a személyiségjegyekkel – önálló gondolkodás, problémafelismerés, felelősségtudat, mérlegelési és döntési képesség –, amelyek alkalmassá teszik a vezetői feladatok ellátására.

- Fontosnak tartja a működési (műveleti) környezet komplex jelenségeinek harcászati-hadműveleti szemléletű megközelítését.
- Munkavégzésére a feladatra koncentrált problémamegoldás, alkalmazkodóképesség, rugalmasság jellemző.
- Elkötelezett az elvek és irányelvek középszintű megfogalmazásában, a harcászati-hadműveleti gondolkodás gyakorlatba ültetésében.
- Az összhaderőnemi műveletek elméleti és gyakorlati problémáit tudományos igényességgel közelíti meg, a megoldási alternatívák kidolgozásában innovatív, személyes és közösségi szerepében példamutató.
- Az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját tudományos igénnyel és módszerekkel elemzi, a vezetett szervezet munkarendjét és munkamódszerét a hatékonyság és a hatásosság szem előtt tartásával a folyamatosan korszerűsíti.

Autonómiája és felelőssége
- Önálló kezdeményező döntéshozatali képességgel, illetve személyes felelősségvállalással rendelkezik a döntések környezeti és társadalmi hatásaiért a szakmai feladatok teljesítésének megtervezése és végrehajtása során.
- Megszerzett ismereteit saját szervezete életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza.

- Beosztásaiban a felelősségi és jogköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- He/she is familiar with the general and specific characteristics of the comprehensive subject of his/her field of expertise, its most important directions and precisely elaborated boundaries, the most important connections, theories and terminology of his/her field of expertise, and its connection to related fields.
- He/she is proficient in the teminology of the military theory and operations, in the particularities of the written and spoken forms of communication, its main forms, methods and techniques either in Hungarian or English languages.
- He/she understands the principles and relationships of military history, and operations.
- He/She knows the theory, main principles, and laws of armed combat and the execution of military operations, as well as understands their military and military-historical contexts.
- He/she knows the theory of conducting armed combat and operations, their major principles and statutory regulations, and understands their strategic and military historical interconnectedness.
- He/she knows the peculiarities of combat, combat support, and combat service support activities, and in terms of command and control, understands the supported/supporting relationship.
- In reference to the area of expertise he/she knows the newest domestic and international theories of military science, their most important directions of development, and the respective trans-, multi, and interdisciplinary points of connection.

Capabilities:
- He/she is capable of a comprehensive approach, has complex problem management skills, is capable of a high degree of information processing.
- He/she is capable of thinking in a system that supports novel problem solutions, of changing and planning for it.
- He/she is capable of properly applying at least one foreign language in his/her field of expertise.
- He/she is able to conduct systematical thinking that enables novel problem solving, to change and to plan it.
- He/she is able to adequately use at least one foreign language in his/her field of expertise.
- He/she is capable to prudently assign local goals and activities in a concrete situation taking the ensuring of the conditions of execution into consideration.
- He/she is capable to the basic analysis of ideas consisting the knowledge base of the given field of expertise, the synthetic formulation of relationships and to proper assessment activity.
- In the execution of tasks he/she is able to adjust and creatively apply the possibilities inherent in mission command, the steps of tactical and operational level planning, and the military decisionmaking process to the prevailing circumstances.
- He/she knows and accurately uses Hungarian military terminology and English military terminology with sufficient proficiency, is aware of the peculiarities of written and spoken communication and their most important forms, methods and techniques
- Based on his/her operational-tactical level knowledge he/she is able to plan and execute combined arms and joint exercises, and apply the basic principles of operational art in practice.
- He/she is able to plan, organise and direct the activities of sub-units, units and formations taking part in joint operations, to chair staff briefings, and to prepare respective documents.

Attitude:
- His/ her personal attitude is characterized by having a developed professional identity and sense of vocation, which he/she undertakes towards the professional and wider social community.
- His/ her personal attitude is characterized by boldly and responsibly participating in the operation of his/her work organization, in the elaboration, discussion and implementation of professional concepts when representing his/her professional position
- His/ her personal attitude is characterized by the personality traits – independent thinking, problem recognition, sense of responsibility, ability to weigh and make decisions – that make him/her suitable for leadership tasks

- His/her labor can be described by task-oriented problem solving, adaptability and flexibility.
- He/she is devoted to articulating middle-level principles and guidance and putting the tactical-operational thinking into practice.
- He/she approaches theoretical and practical problems of joint operations in a scientific way, is innovative in the elaboration of alternative solutions, and examplary in personal and community role.
- He/she analyses the operations of the commanded sub-unit/ department (staff) with a scientific approach and methodology, and continuously modernises the working rhytm and working method of the organisation by focusing on efficiency and effectiveness.

Autonomy and responsibility:
- He/she has the ability to take independent initiative in decision-making and to advocate for decisions and take personal responsibility for the environmental and social impacts of decisions in planning and implementing the performance of professional tasks in disaster management.
- He/she applies the acquired knowledge to improve the life and organizational culture of his/her own organization.

- In the respective positions, as a result of responsibility and authority, he/she conducts professional activities independently, and in reaching organisational objectives he/she cooperates with team members by taking advantage of theoretical and practical knowledge

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Szárazföldi erők műveletei - Bevezetés (Operations of Land Forces - Introduction)
12.2. Szárazföldi erők műveletei - A hadosztály és hadtest alkalmazásának elvei (Operations of Land Forces - Principles of employing division and corps)
12.3. Szárazföldi erők műveletei - Katonai drónok alkalmazásának alapjai (Operations of Land Forces - Basics of military drone operations)
12.4. Szárazföldi erők műveletei - A zászlóalj és dandár tevékenységei nemzeti vagy nemzetközi kötelékben (Operations of Land Forces - The activities of the battalion and brigade as part of national or coalition force)
12.5. Szárazföldi erők műveletei - Elektronikai harc ismeretek; Harctéri híradó ismeretek (Operations of Land Forces -Basics of electronic warfare; Basics of battlefield communications)
12.6. Légierő – A NATO JFACC-koncepció lényege, a légierő művelettervezési rendszere (Air Operations - Essence of NATO JFACC concept, operational planning system of NATO air segment)
12.7. Légierő – A légi-földi integráció fő kérdései, a közvetlen légi támogatás és a ZHCS-ok légvédelme (Air Operations - Major questions of Air/Land Integration, close air support and air defence of task forces at battalion level)
12.8. Légierő – Csapatlátogatás, tanulmányút (Air Operations - Troops visit, study trip)

12.9. Harctámogatás - Tüzéralegységek tevékenysége a katonai műveletekben (Combat Support - Tasks of field artillery units on operations)
12.10. Harctámogatás - Összhaderőnemi/Szárazföldi erők műveleteinek felderítő támogatása (Combat Support - Intelligence support for joint/land operations)
12.11. Harctámogatás - Összhaderőnemi/Szárazföldi erők műveleteinek műszaki támogatása (Combat Support - Engineer support for joint/land operations)
12.12. Harctámogatás - Összhaderőnemi/Szárazföldi erők műveleteinek ABV támogatása (Combat Support - CBRN support for joint/land operations)
12.13. Harctámogatás - Összhaderőnemi/Szárazföldi erők műveleteinek légvédelmi támogatása (Combat Support - Air defence support for joint/land operations)
12.14. Harctámogatás - Összhaderőnemi/Szárazföldi erők műveleteinek vezetéstámogatása (Combat Support - Command support for joint/land operations)
12.15. Harci kiszolgáló támogatás - A csapatmozgások, (a menetek és szállítások) logisztikai támogatásának feladatai (Combat Service Support - Tasks of troops movement logistic support (marches and transportations))
12.16. Harci kiszolgáló támogatás - A dandár – szintű katonai műveletek logisztikai támogatása megszervezésének elvei és módszerei, a logisztikai támogató alegységek alkalmazása
(Combat Service Support - Organisation principles and methodology of brigade-level military operations, the use of logistic support subunits
)
12.17. Harci kiszolgáló támogatás - A dandár védelmi harctevékenységeinek logisztikai támogatása. Ellátás, tárolás és mozgatás és szállítás
(Combat Service Support - Logistic support for a brigade in defence. Supply, storage, movement, and transportation
)
12.18. Harci kiszolgáló támogatás - A dandár védelmi harctevékenységeinek egészségügyi támogatása (Combat Service Support - Medical support for a brigade in defence)
12.19. Harci kiszolgáló támogatás - A dandár védelmi harctevékenységeinek technikai támogatása (Combat Service Support - Technical support for a brigade in defence)
12.20. Harci kiszolgáló támogatás - A dandár támadó harctevékenységeinek logisztikai támogatása. Anyagi és közlekedési támogatás (Combat Service Support - Logistic support for a brigade in offensive. Material and transportation support)
12.21. Harci kiszolgáló támogatás - A dandár támadó harctevékenységeinek egészségügyi támogatása (Combat Service Support - Medical support for a brigade in offensive)
12.22. Harci kiszolgáló támogatás - A dandár támadó harctevékenységeinek technikai támogatása (Combat Service Support - Technical support for a brigade in offensive)
12.23. Harci kiszolgáló támogatás - A Magyar Honvédség összhaderőnemi-, és szakági logisztikai szabályzói (Combat Service Support - Joint and branch peculiar logistics regulations of the Hungarian Defense Forces)
12.24. Harci kiszolgáló támogatás - Országvédelmi és határon túli műveletek logisztikai szabályzó rendszere (Combat Service Support - Logistics regulations for national defense operations and cross-border operations)
12.25. Harci kiszolgáló támogatás - A nemzeti felelősségű műveletek logisztikai szabályzó rendszere (Combat Service Support - Logistics regulations for national responsible operations)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgatónak a tanórák legalább 4/5-én jelen kell lennie, az ezt meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése csak a tantárgyfelelős által meghatározott pluszfeladat elvégzése esetén írható alá.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a modulok eltérő jellege miatt modulonként különböző lehet. A modulra vonatkozó követelményeket az oktató a modul első óráján ismerteti. Az ismeretellenőrzés történhet prezentáció készítésével, órai munka értékelésével, írásbeli zárthelyi dolgozattal, illetve ezek kombinációjával.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:
Az értékelés: A félév értékelése évközi értékelés. Az évközi értékelés a különböző modulok értékelésének átlagából áll össze.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és az évközi értékelés legalább elégséges szintű teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Ált/217 Magyar Honvédség Összhaderőnemi Logisztikai Támogatás Doktrína 3. , Magyar Honvédség, Budapest 2015.
2. Magyar Honvédség: Ált/219 Magyar Honvédség Szárazföldi Műveletek Doktrína, Magyar Honvédség, Budapest 2015.
3. Magyar Honvédség: Re/419 Légi Műveletek Doktrína, Magyar Honvédség, Budapest 2015.
4. MH DOFT kód: EÜD 4 (2). : Magyar Honvédség Összhaderőnemi egészségügyi biztosítási doktrína. 2. kiadás , Magyar Honvédség Kiadványa. , Budapest 2013.
5. NATO: ATP-3.2.1 EDC Conduct of Land Tactical Operations, NATO Standardization Office, Brussels 2022.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. AJP-3.13 Allied Joint Doktrine for the Deployment and Redeployment of Forces, NATO Standardization Agency, Brussels 2021.
2. -: AJP-4 Allied Joint Logistic Doctrine, NATO Standardization Agency, - 2018. ISBN: - ;
3. NATO: AJP-3.2 Allied Land Operations, NATO Standardization Office, Brussels 2022.
4. NATO: ATP-3.2.1.1 Conduct of Land Tactical Activities, NATO Standardization Office, Brussels 2022.
5. NATO: ATP-3.2.2. ED B Command and Control of Allied Land Forces, NATO Standardization Agency, Brussels 2016.

Budapest, 2024

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHFKTM24

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Post-Cold War Military History

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Post-Cold War Military History

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet

4.3. Az értékelés: évközi értékelés

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadtörténelem Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Lisznyai Lajos Gyula, tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 SZ + 0 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
-

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A szeminárium célja, megsmertetni a hallgatókkal a NATO múlt / jelen / és jövőben tervezett műveleteinek hadtörténelmi gyökereit, hátterét. A harcászat - hadműveleti - stratégiai környezetre gyakorolt hatások figyelembe vételével elemezni Napjaink Műveleti Környezetét, valamint feldolgozni a gyakorlati tapasztalatokat "kritikus gondolkodás" alkalmazásával.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The goal of the course is to support the point of view/aspects of students in order to understand the military history of the Post-Cold War Military History in line with NATO past, present, and future plans. The course focuses on the tactical – operational – strategic level military operations, as examples for different levels of operations, and lessons learned(s). The objectives require/expect „critical thinking” to ensure a way ahead within topic(s) (military history, Warfighting Functions, concept development etc.).

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
-
Meghatározott Műveleti Környezethez kapcsolódó háttérismeretek és adatbázisok megismerése.
Hadtörténelmi háttér, tapasztalatok, elemzési módszerek ismerete.

Képességei

-

Szakmai Szakterületi Szakértők (Subject Matter Expert - SME) elemzési feladatokra történő felkészítése.
Hadtörténelmi háttér, tapasztalatok, elemzési módszerek alkalmazása napjaink és a jövő műveleti környezetében.
A hallgató legyen képes gyors döntéshozatali folyamatban történő részvételre, legyen aktív a helyzetismeret kialakításában, legyen képes együttműködő tervezésben történő észvételre.

Attitűdje

– Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés iránt, azt a pontosságra való törekvés jellemzi.
– Nyitottan, valamint feladat- és megoldás-központúan viszonyul a szakterületén tapasztalt kihívásokhoz. Megfelelő kezdeményező képességgel rendelkezik a problémafelismerés és -kezelés területén. Kritikusan gondolkodik.

-

Autonómiája és felelőssége

– Felelősséget érez a munkája ellátása során tudomására jutott adatok, információk kezelése és azok megosztása tekintetében.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:

-

Knowledge of relevant parts of military history

Capabilities:

Capable of managing the subunit entrusted to him/her in peacetime and in other than peacetime conditions.

Capable of carrying out Subject Matter Expert - SME) analytical tasks
Application of military history background and experience in today's and tomorrow's operational environment.
Students should be able to participate in rapid decision-making processes, be active in assessing situations, and be able to contribute to collaborative planning.

Attitude:

Understands the importance of lifelong learning, strives for realization, continuous vocational training, and general self-education.

-

Autonomy and responsibility:

With the autonomy of his / her position/status, he/she carries out reflection on general and specific professional issues and can develop them based on aspects and circumstances, relying on his / her knowledge and personal experience, improving problem-solving skills.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. "Vissza az alapokhoz" - Hidegháború előtti katonai gondolkodás / nemzetközi elvek változásai (1900- 1945) (“Back to the basics” – 1900 – 1945 Pre–Cold War Era)
12.2. A Hidegháború időszaka - A VSZ és NATO tevékenysége Harci Funkciók alapjn (WFFs) (Cold-War Era and Warfighting Functions. WARPAC vs. NATO)
12.3. NATO Stratégiai Koncepciók a GWOT közötti időszakban - Új Geopolitika (NATO’s Strategic Concepts in the last decade of 20th century. New Geopolitics)

12.4. NATO felépítése, Stratégiai Koncepciók és Döntéshozatai folyamatok (2001 - 2005) (NATO’s structure and Decision-making process (2001 – 2015))
12.5. NATO felépítése, Stratégiai Koncepciók és Döntéshozatali folyamatok (2015 -) (NATO’s structure and Decision-making process (2015 –))
12.6. Nemzetközi műveletek (Afrika) (International operation(s) in Africa)
12.7. Nemzetközi műveletek I - II. (Balkán - fsz.) (International operation(s) on the Balkans I-II.)
12.8. Nemzetközi műveletek (Közel Kelet) (International operation(s) in the Middle East)
12.9. Nemzetközi műveletek I (Afganisztán) (International operation(s) in Afghanistan I.)
12.10. Nemzetközi műveletek II. (Afganisztán) (International operation(s) in Afghanistan II.)
12.11. Magyarország és a Magyar Honvédség szerepe NATO műveletekben (Hungary and the Hungarian Defense Forces' contribution to NATO operations)
12.12. Orosz - ukrán háború (Russian-Ukrainian War)
12.13. Összegzés és értékelés (Summary and assessment)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Részvétel a foglalkozások 2/3-án.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Min. 1x 10-15'es előadás tartása egy önállóan összeállított, korszakhoz kapcsolódó témában és zárthelyi dolgozat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
1x előadás
Órai tevékenység
zárthelyi dolgozat

16.2. Az értékelés:
A 16.1. pontban említettek alapján, ötfokozatú skála mentén.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
Aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Baranyi, P. Tamás, Stepper, Péter: The Hungarian Perspective on NATO. In: NATO in the 21st Century (172-194.pages), AJTK,, Budapest 2019.. ISBN: ISBN 978-615-5559-63-1;
2. NATO: NATO Lessons Learned Handbook, NATO, Brussels 2016.
3. NATO: Strategic Foresight Analysis, NATO ACT, Norfolk 2023. ISBN: nincs;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Michael Cox: The Post Cold War World: Turbulence and Change in World Politics Since the Fall , Routledge, - 2018. ISBN: 978-0815351719;

Budapest, 2025

Lisznyai Lajos Gyula, tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM336

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Stratégiaalkotás és a katonai erő alkalmazása

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Strategy Formulation and the Employment of Military Force

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet

4.3. Az értékelés: kollokvium

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Nagy Sándor alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Rövid előadások, irányított szakirodalmi és doktrinális elemzés, stratégiai esettanulmányok, vita, probléma-keretezési és döntési feladatok. Az egyes témákhoz kapcsolódó elemzési feladatok a stratégiai helyzet értékelésétől a katonai célok és a műveleti megközelítés kapcsolatának vizsgálatáig vezetnek.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy áttekinti a stratégiai gondolkodás, a politika és a katonai erő kapcsolatát, a biztonsági környezet és a nemzeti érdekek értékelését, a stratégiaalkotás és az államhatalmi eszközök összehangolását, valamint a műveleti tervezés, a döntéshozatal és a stratégiai interakciók elméleti és gyakorlati összefüggéseit.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course provides an overview of strategic thinking; the relationship between politics and the use of military force; the assessment of the security environment and national interests; strategy formulation and the coordination of the instruments of national power; and the theoretical and practical dimensions of operational planning, decision-making, and strategic interactions.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
- Ismeri szakterülete átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és pontosan kidolgozott határait, a terület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit

és az ezeket felépítő terminológiát, a szakterületnek a rokon szakterületekhez való kapcsolódását.
- Ismeri szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Szakterületéhez kapcsolódóan ismeri az alapvető környezeti erőforrások használata és a társadalmi-gazdasági folyamatok közötti összefüggéseket.
- Ismeri a globális társadalmi és gazdasági folyamatokat.
- Ismeri szakterülete társadalomtudományi és hadtudományi elméleti és gyakorlati, általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb fejlődési irányait, a hadtudomány interdiszciplináris kapcsolódásait.
- Érti a hadtörténelem, a harc- és hadműveletek törvényszerűségeit, összefüggéseit.
- Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
- Ismeri a regionális és globális biztonságpolitikai viszonyokat és folyamatokat, valamint a főbb nemzetközi szervezeteket (NATO, EU, ENSZ, EBESZ, Afrikai Unió és egyéb nemzetközi szervezetek) és azok működését.
- Ismeri a honvédelem és a hadügy szempontjából meghatározó politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs folyamatokat és multikulturális sajátosságokat, valamint azok egymáshoz való viszonyát.

-
Képességei
- Átfogó megközelítéssel, komplex problémakezelési képességekkel rendelkezik, képes a nagyfokú információfeldolgozásra.
- Képesség az újszerű problémamegoldásokat támogató rendszergondolkodásra, a változásra és annak tervezésére.
- Alkalmas konkrét helyzetben a helyi célok és teendők körültekintő meghatározására, a végrehajtás feltételei biztosításának figyelembevételével.
- Képes a vonatkozó adatok és információk összegyűjtésére, feldolgozására és elemzésére, adatok megfelelő tárolására és frissítésére, valamint számadatok és adatok megjelenítésére táblázatokkal és statisztikai diagramokkal.
- Képes az adott szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre.
- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.

-
Attitűdje
- Elkötelezett a közszolgálat iránt, felismeri a közszolgálati hivatásrenddel járó felelősséget, és hitelesen képviseli annak szellemiségét.
- Szakmai érdeklődése elmélyül, megszilárdul, önképzése folyamatos, szemléletmódja révén nyitott az újdonságokra és azok elemző módon történő befogadására, valamint naprakészen követi és munkája során alkalmazza a jogszabályi változásokat. Elkötelezett a szakterület módszertanának fejlesztéséhez szükséges elméleti, tudományos kutatási és gyakorlati információk beszerzése, értékelése és hasznosítása iránt.
- Fontosnak tartja a működési (műveleti) környezet komplex jelenségeinek harcászati-hadműveleti szemléletű megközelítését.
- Elkötelezett abban, hogy döntési helyzetben prioritásokat kövessen, döntéseinek következményeit felelősségteljesen vállalja.
- Munkavégzésére a feladatra koncentrált problémamegoldás, alkalmazkodóképesség, rugalmasság jellemző.

-
Autonómiája és felelőssége
- Felelősséget vállal a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartása terén.

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Önálló kezdeményező döntéshozatali képességgel, illetve személyes felelősségvállalással rendelkezik a döntések környezeti és társadalmi hatásaiért a szakmai feladatok teljesítésének megtervezése és végrehajtása során.
- Beosztásaiban nagyfokú önállósággal, a mindenkori körülmények figyelembe vételével hajtja végre a feladatok elemzését és értékelését, a megoldási változatok kidolgozása során támaszkodik általános és szakmai tudására.
- Beosztásaiban a felelősségi és jogköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- Is familiar with the general and specific characteristics, principal directions and clearly defined boundaries of the comprehensive subject matter of the field; its key relationships, theories and terminology; and its connections with related fields.
- Is familiar with the field-specific methods of acquiring knowledge and solving problems, techniques of abstraction, and ways of developing the practical implications of theoretical questions.
- In relation to the field, is familiar with the connections between the use of fundamental environmental resources and socio-economic processes.
- Is familiar with global social and economic processes.
- Is familiar with the theoretical and practical, general and specific characteristics of the social sciences and military science in the field, their principal development trends, and the interdisciplinary connections of military science.
- Understands the regularities and interrelationships of military history, armed combat and military operations.
- Is familiar with the theory, main principles and regularities of conducting armed combat and military operations, and understands their strategic and historical context.
- Is familiar with regional and global security-policy contexts and processes, as well as the principal international organisations (NATO, the EU, the UN, the OSCE, the African Union and other international organisations) and their functioning.
- Is familiar with the political, military, economic, social and information processes and multicultural characteristics significant to national defence and military affairs, and with their interrelationships.

-
Capabilities:
- Has a comprehensive approach and complex problem-solving capabilities, and is able to process large volumes of information.
- Is capable of systems thinking that supports innovative problem-solving, as well as of addressing change and planning for it.
- Is able to carefully determine local objectives and tasks in a specific situation, taking into account the conditions required for execution.
- Is able to collect, process and analyse relevant data and information, store and update data appropriately, and present numerical and other data in tables and statistical charts.
- Is able to conduct a basic analysis of the concepts that make up the body of knowledge of the field, synthesise relationships and provide appropriate assessments.
- On the basis of knowledge of military and social sciences, is able to interpret complex international political, military, economic, social and information events and phenomena objectively.

-

Attitude:
- Is committed to public service, recognises the responsibilities associated with public service, and represents its ethos credibly.
- Has a deepening and consolidated professional interest, pursues continuous self-development, remains open to new developments and their analytical consideration, and follows and applies legal changes in professional work. Is committed to acquiring, assessing and using theoretical, research and practical information needed to develop the field's methodology.
- Considers it important to approach complex phenomena in the operational environment from a tactical and operational perspective.
- Is committed to following priorities in decision-making and taking responsibility for the consequences of decisions.
- Is characterised by task-focused problem-solving, adaptability and flexibility.

-

Autonomy and responsibility:
- Takes responsibility for compliance with professional, legal and ethical standards and rules relating to their work and conduct.
- Has a significant degree of autonomy in developing comprehensive and specific professional issues and in representing and substantiating professional views.
- Has the capacity for independent initiative in decision-making and assumes personal responsibility for the environmental and social effects of decisions when planning and carrying out professional tasks.
- Analyses and evaluates tasks with a high degree of autonomy in their positions, taking prevailing circumstances into account, and draws on general and professional knowledge when developing courses of action.
- Carries out professional activities independently within the scope of their responsibilities and authority, mobilising theoretical and practical knowledge in cooperation with other team members to achieve organisational objectives.
- Represents professional opinions independently in decision-making situations and takes responsibility for the complex effects and other consequences of decisions.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Stratégiai gondolkodás és kritikai elemzés (Strategic thinking and critical analysis)
12.2. Rendszerszemlélet és problémakeretezés (Systems thinking and problem framing)
12.3. Történeti gondolkodás és a másik fél megértése (Historical thinking and understanding the other side)
12.4. A háború természete és a stratégia (The nature of war and strategy)
12.5. Kényszerítés, elrettentés és eszkaláció (Coercion, deterrence and escalation)
12.6. Győzelemelméletek és háborúlezárás (Theories of victory and war termination)
12.7. Biztonsági környezet és nemzeti érdekek (Security environment and national interests)
12.8. Stratégiaalkotás és államhatalmi eszközök (Strategy formulation and instruments of national power)
12.9. Stratégiai döntéshozatal és civil–katonai kapcsolatok (Strategic decision-making and civil–military relations)
12.10. Katonai stratégia és szövetségi alkalmazás (Military strategy and employment in an alliance)
12.11. Műveleti kialakítás és tervezés (Operational design and planning)
12.12. Összhaderőnemi alkalmazás és műveletértékelés (Joint-force employment and operational assessment)
12.13. Stratégiai előrejelzés és döntéshozatal bizonytalanságban (Strategic forecasting

and decision-making under uncertainty)
12.14. Stratégiai interakciók: kényszerítés, alku és elrettentés (Strategic interactions: coercion, bargaining and deterrence)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgatónak a tanórák legalább 4/5-én jelen kell lennie. Az ezt meghaladó hiányzás pótlása a tantárgyfelelős által meghatározott, a kihagyott témához kapcsolódó feladat elvégzésével lehetséges.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A félévközi számonkérés egy aktuális geopolitikai gócpont stratégiai elemzése írásbeli beadandó formájában. A hallgatók bemutatják a helyzet főbb szereplőit, érdekeit és célkitűzéseit, értékelik a stratégiai környezetet, majd következtetéseket fogalmaznak meg a lehetséges fejleményekről és azok következményeiről.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
A foglalkozásokon való részvételi követelmény teljesítése, valamint a beadandó feladat teljesítése.

16.2. Az értékelés:
A félév értékelése kollokvium – szóbeli vizsga. A tantárgyfelelős felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga a foglalkozásokon elhangzottakra, a kiadott tananyagokra, valamint a kötelező irodalomra épül; a hallgató stratégiai helyzetet elemez, összefüggéseket tár fel, és szakmai érvekkel alátámasztott következtetést fogalmaz meg.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzése és a kollokvium legalább elégséges szintű teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Clausewitz, Carl von: A háborúról., Zrínyi Kiadó, Budapest 2013. ISBN: 978 963 327 599 3;
2. Gerras, Stephen J.: Thinking Critically about Critical Thinking: A Fundamental Guide for Strategic Leaders., 2011.
3. Heim, Jacob L. – Burdette, Zachary – Beauchamp-Mustafaga: Nathan: U.S. Military Theories of Victory for a War with the People's Republic of China. RAND Corporation, PE-A1743-1, 2024. https://doi.org/10.7249/PEA1743-1. ,.
4. Rovner Joshua: Strategy and Grand Strategy. Adelphi Series 65. IISS/Routledge, , 2025.
5. Shine, Jonathan – Gurantz, Ron: Bargaining Theory: A Basic Introduction for Practitioners, 2024.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lawrence Freedman: Strategy: A History, Oxford University Press, 2013. ISBN: 978-1501227721;
2. Michael A. Santacroce: Joint/Interagency SMARTbook 1 – Joint Strategic & Operational Planning, 3rd ed. (JIA1-3). , The Lightning Press, 2023. ISBN: 978-1-935886-93-8. ;
3. Wade, Norman M.: The Army Operations & Doctrine SMARTbook, The Lightning Press, 2026. ISBN: 978-1-935886-91-4;

4. Wade, Norman M.: The Battle Staff SMARTbook, The Lightning Press, 2025. ISBN: 978-1-935886-94-5;

Budapest, 2026

Dr. Nagy Sándor alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM721

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Szakmai csapatgyakorlat

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Battle Staff Training

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Nagy Sándor alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 56 (0 EA + 0 SZ + 56 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 4

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
-

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A NATO Comprehensive Operations Planning Directive (COPD) és APP-28 Tactical Planning for Land Forces NATO katonai döntéshozatali irányelvek, illetve az MH Műveleti Vezetési Rendszer (MVR) elemét alkotó harcászati- és hadműveleti szintű műveletttervezéseljárásrend részleges törzsgyakorlás keretén belül történő gyakoroltatása.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The NATO Comprehensive Operations Planning Directive (COPD) and APP-28 Tactical Planning for Land Forces based military decision making policies and the HDF Operation Conduct System related tactical and operational level operation planning directive combined practicing in the frame of partial battle staff training.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
- Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
- Ismeri a harci, a harci támogató, valamint a harci kiszolgáló támogató tevékenységek sajátosságait, valamint vezetés-irányítási szempontból érti a támogató-támogatott viszonyrendszert.
- Ismeri a hadtudomány szakterületére vonatkozó legújabb magyar és külföldi elméleteit,

fontosabb fejlődési irányait, valamint a vonatkozó transz-, multi- és interdiszciplináris kapcsolódási pontokat.
- Ismeri a küldetésorientált vezetés sajátosságait, a harcászati és a hadműveleti szintű tervezés lépéseit, a katonai döntéshozatali folyamatot, valamint a szükséges mértékben rendelkezik alkalmazott pszichológiai ismeretekkel.
- Ismeri a védelmi és biztonsági tevékenységek, a különleges jogrendi, valamint a szakterületére vonatkozó államigazgatási jogi, a nemzetközi jogi és a hadijogi szabályozást, továbbá a vonatkozó etikai normákat.
- Ismeri a hadügy, a hadelmélet, valamint a hadműveletek kutatásához szükséges sajátos kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.
- Ismeri a lokális, regionális és globális biztonságpolitikai viszonyokat és folyamatokat, valamint a főbb nemzetközi szervezeteket (NATO, EU, ENSZ, EBESZ, Afrikai Unió és egyéb nemzetközi szervezetek) és azok működését.
- Ismeri a honvédelem és a hadügy szempontjából meghatározó politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs folyamatokat és multikulturális sajátosságokat, valamint azok egymáshoz való viszonyát.

-
Képességei
- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.
- Transz-, multi- és interdiszciplináris megközelítéssel képes feltárni és innovatív módon alkalmazható elméletté és gyakorlattá formálni a honvédelem és a hadügy, valamint saját tevékenysége törvényi, jogi alapjainak átfogó rendszerét.
- Feladatai ellátása során képes a küldetésorientált vezetésben rejlő lehetőségeket, a harcászati és a hadműveleti szintű tervezés lépéseit, valamint a katonai döntéshozatali folyamatot a mindenkori körülményekhez igazítva, alkotó módon alkalmazni.
- Vezetői ismeretei, jártassága, valamint szaktudása birtokában képes a rá bízott honvédelmi szervezet tevékenységét hatékonyan és meghatározó módon tervezni, szervezni és küldetésorientált módon vezetni.
- Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes a kialakult helyzet elemzésére, döntések előkészítésére és meghozatalára, valamint a fegyveres testületek és a polgári szervek vezetőivel, képviselőivel való érdemi együttműködésre.
- Hadműveleti-harcászati, valamint műszaki-technikai ismeretei birtokában képes a különböző rendszeresített haditechnikai eszközök és fegyverrendszerek alkalmazásának lehetőségeit és korlátait helyesen megítélni.
- Tartós nem fegyveres külszolgálati beosztásokban, valamint nemzetközi válságreagáló műveletekben és harctéri körülmények között képes mindenkori beosztása ellátására, a nemzetközi partnerekkel való sikeres együttműködésre.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes összfegyvernemi, valamint összhaderőnemi gyakorlatokok megtervezésére és levezetésére, a hadműveleti művészet alapvetéseinek gyakorlatban történő alkalmazására.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes zászlóalj, valamint zászlóalj harccsoport vezetésére, dandártörzsben vezető beosztás ellátására, hadosztálytörzsben és magasabb vezetési szinten különböző törzsbeosztások betöltésére.
- Képes az összhaderőnemi műveletekben résztvevő alegységek, egységek, valamint kötelékek tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és irányítására, különböző törzstájékoztatók levezetésére, valamint eligazítások anyagainak elkészítésére.

-
Attitűdje
- Az összhaderőnemi műveletek elméleti és gyakorlati problémáit tudományos igényességgel közelíti meg, a megoldási alternatívák kidolgozásában innovatív, személyes

és közösségi szerepében példamutató.
- Az összhaderőnemi műveletekben részt vevő alegységek, egységek és kötelékek tevékenységének tervezése, szervezése és irányítása terén kezdeményező szerepet vállal, tudatosan alkalmazza a küldetésorientált vezetést.
- Szakmai hivatástudata magas szintű és fejlett, az alárendeltek tevékenységének begyakorlásához szükséges szimulációk, gyakorlatok, törzsgyakorlások tervezése, szervezése, végrehajtása és értékelése terén kezdeményező és elkötelezett.
- Az összhaderőnemi műveletekben az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját a vonatkozó jogszabályok, valamint etikai és erkölcsi normák teljeskörű figyelembevételével hajtja végre.
- Az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját tudományos igénnyel és módszerekkel elemzi, a vezetett szervezet munkarendjét és munkamódszerét a hatékonyság és a hatásosság szem előtt tartásával a folyamatosan korszerűsíti.

-

Autonómiája és felelőssége
- Beosztásaiban nagyfokú önállósággal, a mindenkori körülmények figyelembe vételével hajtja végre a feladatok elemzését és értékelését, a megoldási változatok kidolgozása során támaszkodik általános és szakmai tudására.
- Beosztásaiban a felelősségi és jogköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- To be familiar with the theory, the main principles and laws of armed combat and the conduct of military operations, and understands their military and historical context.
- To have knowledge of the characteristics of combat, combat support and combat service support activities and an understanding of the support-support relationship from a command and control perspective.
- To have knowledge of the latest Hungarian and foreign theories in the field of military science, major trends and relevant trans-, multi- and interdisciplinary interfaces.
- To be familiar with the characteristics of mission-oriented leadership, the stages of combat and operational planning, the military decision-making process.
- To have knowledge of defence and security activities, specific legislation, administrative law, international law, military law and relevant ethical standards relevant field of competence.
- To be familiar with the specific research methods required for the study of war, war theory and operations, and with the ways in which the practical implications of theoretical issues can be developed.
- To have knowledge about local, regional and global security policy contexts and processes, as well as with the main international organisations (NATO, EU, UN, OSCE, African Union and other international organisations) and their functioning.
- To be familiar with the political, military, economic, social and information processes and multicultural specificities relevant to defence and warfare and their interrelationships.

-

Capabilities:
- To be able to interpret complex international political, military, economic, social and information events and phenomena in an objective way, based on knowledge of military and social sciences.
- To be able to explore and innovatively apply a trans-, multi- and interdisciplinary approach to the theory and practice of defence and military affairs and the overall system of legal and juridical foundations of his/her own activities.

- To be able to apply the potential of mission-oriented leadership, the steps of combat and operational planning and the military decision-making process in a creative manner, adapted to the prevailing circumstances.
- To be able to to plan, organise and lead in an effective and decisive mission-oriented manner the activities of the defence organisation to which he/she is assigned.
- To be able to to analyse the situation, prepare and take decisions and cooperate effectively with the leaders and representatives of the armed forces and civilian bodies.
- To be able to correctly assess the possibilities and limitations of the use of the various military equipment and weapon systems systematically employed.
- Ability to perform duties in sustained non-armed foreign service assignments and in international crisis response operations and in combat conditions, and to cooperate successfully with international partners.
- The ability to plan and execute component and joint force exercises and to apply the basic principles of the art of war in practice, based on his/her knowledge of operational warfare.
- To be able to to lead a battalion and a battalion battle group, to hold a brigade staff leadership position, to hold various staff positions at battalion staff and higher levels of command.
- To be able to plan, organise and direct the activities of sub-units, units and detachments involved in overall force operations, to conduct various staff briefings and to prepare briefing material.

-

Attitude:
- To approach theoretical and practical problems of operations with scientific rigour, is innovative in developing alternatives, and exemplary in his personal and community role.
- To take the initiative in planning, organising and directing the activities of sub-units, units and formations involved in the overall force operations, consciously applying mission-oriented leadership.
- To have high level of professionalism and professionalism, initiative and commitment in planning, organising, conducting and evaluating simulations, exercises and exercises necessary for the practice of the activities of subordinates.
- To analyse the performance of the subunit/section (staff) with scientific diligence and methods and shall continuously modernise the work organisation and working methods of the organisation under his/her command with a view to efficiency and effectiveness.

-

Autonomy and responsibility:
- To carry out analysis and evaluation of tasks with a high degree of autonomy, taking into account the prevailing circumstances, and draws on his/her general and professional knowledge to develop solutions.
- To be able to exercise the autonomy conferred on responsibilities and powers, and to mobilise his/her theoretical and practical knowledge in cooperation with the other members of the team in order to achieve the organisational objectives.
- To be able to express professional opinion independently in decision-making situations and to take responsibility for the complex effects and other consequences of his/her decisions.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés; STARTEX helyzetbeállítás (Introduction; STARTEX brief inculding Scenario and ORBAT).
12.2. Helyzetismeret kialakítás, (Initial situational awareness of a potential/actual crisis).

12.3. Előzetes hadműveleti értékelés és lehetőségelemzés (Operational appreciation of the strategic enviroment).
12.4. Küldetéselemzés, (Operational estimates mission analysis).
12.5. Tényező elemzés, (Factor analysis).
12.6. Kockázatelemzés, (Risk assessment).
12.7. Súlypontelemzés, (Center of gravity analysis).
12.8. Műveleti elgondolás (dizájn) kialakítás (Operational design development).
12.9. Cselekvési változatok kidolgozása (Course of action development).
12.10. Műveletterv kidolgozás, terv aktiválás, végrehajtás elemzés, átmenet/kivonás (Operation plan development, execution, transition).
12.11. A törzsgyakorlás zárása, értékelése (ENDEX, AAR, evaluation).

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgatónak a tanórák 100 %-án jelen kell lennie, hiányzás esetén a félév teljesítése csak a tantárgyfelelős által meghatározott pluszfeladat elvégzése esetén írható alá.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Mivel modulrendszerben, egymást követő oktatási napokon történik az oktatás ezért ismeretellenőrző foglalkozás nem tervezett.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:
Gyakorlati jegy, 5 fokozatú értékelés. A gyakorlati jegy a törzsgyakorlás során a hallgató által mutatott hadműveleti szintű művelettervezési kompetenciaszint alapján kerül meghatározásra.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. 1. Ált/216 A Magyar Honvédség Törzsszolgálati szabályzata II. rész;,.
2. 2. APP-28 Tactical Planning for Land Forces Edition A Version, 1 NOV 2019;.
3. 3. Allied Command Operations Comprehensive Operations Planning Directive , 15 January 2021;.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Magyar Honvédség: Ált/24 Magyar Honvédség Kiképzési Doktrína, Magyar Honvédség, Budapest 2013.

Budapest, 2023

Dr. Nagy Sándor alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM271

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Tervezés és döntéshozatal I.

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Planning and Decision Making I.

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet

4.3. Az értékelés: kollokvium

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Nagy Sándor alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 56 (28 EA + 0 SZ + 28 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 4

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
-

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy két modulból áll, egy általános kiképzési-, valamint egy gyakorlattervezési modulból.
Az általános kiképzési modul tartalma: a MH és NATO kiképzési irányelvek, katonai kiképzés rendszere, katonai andragógia alapelvei, rövid, középtávú kiképzéstervezés, kiképzéstámogató rendszerek, éves kiképzés tervezés folyamata, e-learning alapismeretek.
A gyakorlattervezési modul modul tartalma: az MH és NATO gyakorlattervezési irányelvek, a NATO (BI-SC 075-003) gyakorlattervezési eljárásrend, az MH és a NATO Gyakorlattervezés I-IV. szakasz feladatrendszere, a hazai és külföldi gyakorlatok jogi és befogadó nemzeti támogatás folyamata, az MH és NATO értékelési irányelvek és a tapasztalat feldolgozás rendszere.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course consists of two modules: overall training module and exercise planning module. The overall training module deals with: the HDF and NATO military training directives and military training systems, principles of military andragogy, short and medium term training planning, training support systems, process of annual training planning, e-learning indoctrination.
Th eexericse planning module consists of: the HDF and NATO Exercise Planning guidelines, NATO (BI-SC 075-003) Exercise Planning Procedures, the HDF and NATO Exercise Planning

including stages I-IV. and related planning tasks, the process of legal and host nation supports concerning both international and national military exercises, the HDF and NATO evaluation directives and the Lessons Learned system.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Ismeri szakterülete átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és pontosan kidolgozott határait, a terület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát, a szakterületnek a rokon szakterületekhez való kapcsolódását.

- Jól ismeri a hadelmélet és a katonai műveletek szaknyelvét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, illetve technikáit magyarul és angol nyelven egyaránt
- Érti a hadtörténelem, a harc- és hadműveletek törvényszerűségeit, összefüggéseit.
- Ismeri a küldetésorientált vezetés sajátosságait, a harcászati és a hadműveleti szintű tervezés lépéseit, a katonai döntéshozatali folyamatot, valamint a szükséges mértékben rendelkezik alkalmazott pszichológiai ismeretekkel.
- Ismeri a harci, a harci támogató, valamint a harci kiszolgáló támogató tevékenységek sajátosságait, valamint vezetés-irányítási szempontból érti a támogató-támogatott viszonyrendszert.
- Ismeri a hadtudomány szakterületére vonatkozó legújabb magyar és külföldi elméleteit, fontosabb fejlődési irányait, valamint a vonatkozó transz-, multi- és interdiszciplináris kapcsolódási pontokat.

Képességei

- Átfogó megközelítéssel, komplex problémakezelési képességekkel rendelkezik, képes a nagyfokú információfeldolgozásra.
- Képesség az újszerű problémamegoldásokat támogató rendszergondolkodásra, a változásra és annak tervezésére.
- Legalább egy idegen nyelvet képes megfelelően alkalmazni szakterületén
- Alkalmas konkrét helyzetben a helyi célok és teendők körültekintő meghatározására, a végrehajtás feltételei biztosításának figyelembevételével.
- Képes az adott szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre.

- Feladatai ellátása során képes a küldetésorientált vezetésben rejlő lehetőségeket, a harcászati és a hadműveleti szintű tervezés lépéseit, valamint a katonai döntéshozatali folyamatot a mindenkori körülményekhez igazítva, alkotó módon alkalmazni.
- Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes összfegyvernemi, valamint összhaderőnemi gyakorlatokok megtervezésére és levezetésére, a hadműveleti művészet alapvetéseinek gyakorlatban történő alkalmazására.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes zászlóalj, valamint zászlóalj harccsoport vezetésére, dandártörzsben vezető beosztás ellátására, hadosztálytörzsben és magasabb vezetési szinten különböző törzsbeosztások betöltésére.
- Képes az összhaderőnemi műveletekben résztvevő alegységek, egységek, valamint kötelékek tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és irányítására, különböző törzstájékoztatók levezetésére, valamint eligazítások anyagainak elkészítésére.

Attitűdje

- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Szakmai álláspontjának képviseletével bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.

- Rendelkezik azokkal a személyiségjegyekkel – önálló gondolkodás, problémafelismerés, felelősségtudat, mérlegelési és döntési képesség –, amelyek alkalmassá teszik a vezetői feladatok ellátására.

- Fontosnak tartja a működési (műveleti) környezet komplex jelenségeinek harcászati-hadműveleti szemléletű megközelítését.
- Munkavégzésére a feladatra koncentrált problémamegoldás, alkalmazkodóképesség, rugalmasság jellemző.
- Elkötelezett az elvek és irányelvek középszintű megfogalmazásában, a harcászati-hadműveleti gondolkodás gyakorlatba ültetésében.
- Az összhaderőnemi műveletek elméleti és gyakorlati problémáit tudományos igényességgel közelíti meg, a megoldási alternatívák kidolgozásában innovatív, személyes és közösségi szerepében példamutató.
- Az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját tudományos igénnyel és módszerekkel elemzi, a vezetett szervezet munkarendjét és munkamódszerét a hatékonyság és a hatásosság szem előtt tartásával a folyamatosan korszerűsíti.

Autonómiája és felelőssége
- Önálló kezdeményező döntéshozatali képességgel, illetve személyes felelősségvállalással rendelkezik a döntések környezeti és társadalmi hatásaiért a szakmai feladatok teljesítésének megtervezése és végrehajtása során.
- Megszerzett ismereteit saját szervezete életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza.

- Beosztásaiban a felelősségi és jogköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- He/she is familiar with the general and specific characteristics of the comprehensive subject of his/her field of expertise, its most important directions and precisely elaborated boundaries, the most important connections, theories and terminology of his/her field of expertise, and its connection to related fields.
- He/she is proficient in the teminology of the military theory and operations, in the particularities of the written and spoken forms of communication, its main forms, methods and techniques either in Hungarian or English languages.
- He/she understands the principles and relationships of military history, and operations.
- He/she knows the theory, main principles, and laws of armed combat and the execution of military operations, as well as understands their military and military-historical contexts.
- He/she knows the pecularities of mission command, the steps of tactical and operational level planning, the military decision-making process and, to the extent necessary, possesses knowledge of applied psychology.
- He/she knows the peculiarities of combat, combat support, and combat service support activities, and in terms of command and control, understands the supported/supporting relationship.
- In reference to the area of expertise he/she knows the newest domestic and international theories of military science, their most important directions of development, and the respective trans-, multi, and interdisciplinary points of connection.

Capabilities:
- He/she is capable of a comprehensive approach, has complex problem management skills, is capable of a high degree of information processing.
- He/she is capable of thinking in a system that supports novel problem solutions, of changing and planning for it.
- He/she is capable of properly applying at least one foreign language in his/her field of

expertise.
- He/she is able to conduct systematical thinking that enables novel problem solving, to change and to plan it.
- He/she is able to adequately use at least one foreign language in his/her field of expertise.
- He/she is capable to prudently assign local goals and activities in a concrete situation taking the ensuring of the conditions of execution into consideration.
- He/she is capable to the basic analysis of ideas consisting the knowledge base of the given field of expertise, the synthetic formulation of relationships and to proper assessment activity.

- In the execution of tasks he/she is able to adjust and creatively apply the possibilities inherent in mission command, the steps of tactical and operational level planning, and the military decisionmaking process to the prevailing circumstances.
- He/she knows and accurately uses Hungarian military terminology and English military terminology with sufficient proficiency, is aware of the peculiarities of written and spoken communication and their most important forms, methods and techniques
- Based on his/her operational-tactical level knowledge he/she is able to plan and execute combined arms and joint exercises, and apply the basic principles of operational art in practice.
- Based on his/her operational-tactical level knowledge he/she is able to plan and execute combined arms and joint exercises, and apply the basic principles of operational art in practice.
- He/she is able to plan, organise and direct the activities of sub-units, units and formations taking part in joint operations, to chair staff briefings, and to prepare respective documents.

Attitude:
- His/ her personal attitude is characterized by having a developed professional identity and sense of vocation, which he/she undertakes towards the professional and wider social community.
- His/ her personal attitude is characterized by boldly and responsibly participating in the operation of his/her work organization, in the elaboration, discussion and implementation of professional concepts when representing his/her professional position
- His/ her personal attitude is characterized by the personality traits – independent thinking, problem recognition, sense of responsibility, ability to weigh and make decisions – that make him/her suitable for leadership tasks
- His/her labor can be described by task-oriented problem solving, adaptability and flexibility.
- He/she is devoted to articulating middle-level principles and guidance and putting the tactical-operational thinking into practice.
- He/she approaches theoretical and practical problems of joint operations in a scientific way, is innovative in the elaboration of alternative solutions, and examplary in personal and community role.
- He/she analyses the operations of the commanded sub-unit/ department (staff) with a scientific approach and methodology, and continuously modernises the working rhytm and working method of the organisation by focusing on efficiency and effectiveness.

Autonomy and responsibility:
- He/she has the ability to take independent initiative in decision-making and to advocate for decisions and take personal responsibility for the environmental and social impacts of decisions in planning and implementing the performance of professional tasks in disaster management.
- He/she applies the acquired knowledge to improve the life and organizational culture of his/her own organization.
- In the respective positions, as a result of responsibility and authority, he/she conducts professional activities independently, and in reaching organisational objectives he/she cooperates with team members by taking advantage of theoretical and practical knowledge.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Kiképzési modul - Az MH és a NATO kiképzési és felkészítési rendszer
(Training module - HDF and NATO training and preparation systems
)
12.2. Kiképzési modul - Katonai kiképzési terminológia
(Training module - Military training terminology
)
12.3. Kiképzési modul - A kiképzés célja, helye, szerepe az MH szakmai felkészítési rendszerében
(Training module - The aim, role and place of the military training in the HDF professional preparation system
)
12.4. Kiképzési modul - A kiképzés rendszerszemlélete, a kiképzés rendszere
(Training module - The system based view military training, the system of military training
)
12.5. Kiképzési modul - Elemzés, a kiképzési követelmények meghatározása
(Training module - Analyzing, determination of military training requirements
)
12.6. Kiképzési modul - A kiképzés tervezése, szervezése, a kiképzés tartalmi összetevőinek kidolgozása
(Training module - The planning and organizing methods of military training, the elaborating of the context and framework military training
)
12.7. Kiképzési modul - A kiképzői, instruktori feladatrendszer
(Training module - The military instructor's task system
)
12.8. Kiképzési modul - Távoktatási rendszerek, „e-learning" oktatási segédanyagok fejlesztése
(Training module - The e-learning system, development of e-learning tutoring support materials
)
12.9. Kiképzési modul - NATO/nemzeti ellenőrző-értékelő programok (TACEVAL, CREVAL) helye, szerepe az MH kiképzési rendszerében (Training module - NATO evaluation and assessment system (TACEVAL, CREVAL) and their roles in the HDF preparation system)
12.10. Gyakorlattervező modul - Bevezetés; Az MH és a NATO gyakorlattervezési rendszer (Exercise Planning Module - Introduction; HDF and NATO execise planning systems)
12.11. Gyakorlattervező modul - Gyakorlattervezési terminológia (Exercise Planning Module - Exercise planning terminology)
12.12. Gyakorlattervező modul - Az MH és a NATO gyakorlattervezési eljárásrend (Exercise Planning Module - The HDF and NATO exercise planning procedures)
12.13. Gyakorlattervező modul - A gyakorlattervezés szakaszai és fázisai (Exercise Planning Module - Stages and phases of exercise planning)
12.14. Gyakorlattervező modul - A gyakorlattervezési dokumentumok rendszere (Exercise Planning Module - The system of exercise planning documents)
12.15. Gyakorlattervező modul - A gyakorlatok jogi támogatása (Exercise Planning Module - The legal support of military exercises)
12.16. Gyakorlattervező modul - A gyakorlatok befogadó nemzeti támogatása (Exercise Planning Module - The host nation support of military exercises)
12.17. Gyakorlattervező modul - MH és NATO értékelési irányelvek és a tapasztalat feldolgozás rendszere (Exercise Planning Module - The HDF and NATO evaluation directives and the Lessons Learned system)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgatónak a tanórák legalább 4/5-én jelen kell lennie, az ezt meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése csak a tantárgyfelelős által meghatározott pluszfeladat elvégzése esetén írható alá.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Mivel modulrendszerben, többnyire egymást követő oktatási napokon történik az oktatás ezért ismeretellenőrző foglalkozás nem tervezett.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:
A félév értékelése kollokvium – szóbeli vizsga. A Tanszék felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalom alkotja.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a kollokviumi szóbeli vizsga legalább elégséges szintű teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Magyar Honvédség: Ált/216 Magyar Honvédség Törzsszolgálati Szabályzat II. rész, Magyar Honvédség, Budapest 2016.
2. Magyar Honvédség: Ált/24 Magyar Honvédség Kiképzési Doktrína, Magyar Honvédség, Budapest 2013.
3. Magyar Honvédség: Ált/44 Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína , Budapest 2017.
4. NATO: ATP-3.2.2. ED B Command and Control of Allied Land Forces, NATO Standardization Agency, Brussels 2016.
5. NATO: NATO MC 458/2 Education, Training, Exercise and Evaluation (ETEE) Policy, NATO, Brussels 2009.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. NATO: AJP-01 EDF, Allied Joint Doctrine, NATO Standardization Office, Brussels 2022.
2. NATO: AJP-5 EDA, Allied Joint Doctrine for the Planning of Operations, NATO Standardization Office, Brussels 2019.
3. NATO: APP-6 EDE, Joint Military Symbology, NATO Standardization Office, Brussels 2023.
4. NATO: NATO Bi-SC 80-6 Lessons Learned Directive, NATO, Brussels 2011.
5. NATO: NATO Lessons Learned Handbook, NATO, Brussels 2016.

Budapest, 2024

Dr. Nagy Sándor alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM272

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Tervezés és döntéshozatal II.

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Planning & Decision Making II.

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 7 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 55 % gyakorlat, 45 % elmélet

4.3. Az értékelés: kollokvium

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 98 (56 EA + 0 SZ + 42 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 7

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Törzsszolgálat modul – 14 elméleti és 14 gyakorlati óra; Harcászati művelettervezés modul – 28 elméleti és 14 gyakorlati óra; Hadműveleti művelettervezés modul – 14 elméleti és 14 gyakorlati óra. A gyakorlati jellegű foglalkozások lehetőleg egy-egy nagyobb blokkban tervezettek.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A törzsek rendeltetése, felépítése, működése, a törzsszolgálat alapjai; a törzskultúra, a törzsek munkarendje; a hatékony törzsmunka személyi és technikai feltételei; a törzsmunka okmányrendszere és a törzsértekezletek, szabványos műveleti jelek alkalmazása; a műveleti környezet alapjai. Az MH és NATO hadműveleti és harcászati szintű művelettervezési irányelvek, a NATO Comprehensive Operations Planning Directive (COPD) művelettervezési-, a NATO APP-28 Tactical Planning for Land Forces katonai döntéshozatali eljárásrendek, az MH Műveleti Vezetési Rendszerének (MVR) alapjául szolgáló harcászati és hadműveleti szintű művelettervezési szakaszok feladatrendszere.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The staff work module deals with: the function, structure and operation of military staffs and the basics of military staff work; flow and quality of military staff work; the personal and technical requirements of effective staff work; the documents made during staff work and the staff meetings; usage of standardized operational graphics; the basics of operational environment. The HDF and NATO operational and tactical level operations planning procedures including NATO Comprehensive Operations Planning Directive (COPD)

and NATO APP-28 Tactical Planning for Land Forces based staff methods, the HDF Operational Management System related operational and tactical level operation planning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
- Ismeri a harci, a harci támogató, valamint a harci kiszolgáló támogató tevékenységek sajátosságait, valamint vezetés-irányítási szempontból érti a támogató-támogatott viszonyrendszert.
- Ismeri a hadtudomány szakterületére vonatkozó legújabb magyar és külföldi elméleteit, fontosabb fejlődési irányait, valamint a vonatkozó transz-, multi- és interdiszciplináris kapcsolódási pontokat.
- Ismeri a küldetésorientált vezetés sajátosságait, a harcászati és a hadműveleti szintű tervezés lépéseit, a katonai döntéshozatali folyamatot, valamint a szükséges mértékben rendelkezik alkalmazott pszichológiai ismeretekkel.
- Ismeri a védelmi és biztonsági tevékenységek, a különleges jogrendi, valamint a szakterületére vonatkozó államigazgatási jogi, a nemzetközi jogi és a hadijogi szabályozást, továbbá a vonatkozó etikai normákat.
- Ismeri a hadügy, a hadelmélet, valamint a hadműveletek kutatásához szükséges sajátos kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.
- Ismeri a lokális, regionális és globális biztonságpolitikai viszonyokat és folyamatokat, valamint a főbb nemzetközi szervezeteket (NATO, EU, ENSZ, EBESZ, Afrikai Unió és egyéb nemzetközi szervezetek) és azok működését.
- Ismeri a honvédelem és a hadügy szempontjából meghatározó politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs folyamatokat és multikulturális sajátosságokat, valamint azok egymáshoz való viszonyát.

-

Képességei

- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.
- Transz-, multi- és interdiszciplináris megközelítéssel képes feltárni és innovatív módon alkalmazható elméletté és gyakorlattá formálni a honvédelem és a hadügy, valamint saját tevékenysége törvényi, jogi alapjainak átfogó rendszerét.
- Feladatai ellátása során képes a küldetésorientált vezetésben rejlő lehetőségeket, a harcászati és a hadműveleti szintű tervezés lépéseit, valamint a katonai döntéshozatali folyamatot a mindenkori körülményekhez igazítva, alkotó módon alkalmazni.
- Vezetői ismeretei, jártassága, valamint szaktudása birtokában képes a rá bízott honvédelmi szervezet tevékenységét hatékonyan és meghatározó módon tervezni, szervezni és küldetésorientált módon vezetni.
- Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes a kialakult helyzet elemzésére, döntések előkészítésére és meghozatalára, valamint a fegyveres testületek és a polgári szervek vezetőivel, képviselőivel való érdemi együttműködésre.
- Hadműveleti-harcászati, valamint műszaki-technikai ismeretei birtokában képes a különböző rendszeresített haditechnikai eszközök és fegyverrendszerek alkalmazásának lehetőségeit és korlátait helyesen megítélni.
- Tartós nem fegyveres külszolgálati beosztásokban, valamint nemzetközi válságreagáló műveletekben és harctéri körülmények között képes mindenkori beosztása ellátására, a nemzetközi partnerekkel való sikeres együttműködésre.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes összfegyvernemi, valamint

összhaderőnemi gyakorlatokok megtervezésére és levezetésére, a hadműveleti művészet alapvetéseinek gyakorlatban történő alkalmazására.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes zászlóalj, valamint zászlóalj harccsoport vezetésére, dandártörzsben vezető beosztás ellátására, hadosztálytörzsben és magasabb vezetési szinten különböző törzsbeosztások betöltésére.
- Képes az összhaderőnemi műveletekben résztvevő alegységek, egységek, valamint kötelékek tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és irányítására, különböző törzstájékoztatók levezetésére, valamint eligazítások anyagainak elkészítésére.

-
Attitűdje
- Az összhaderőnemi műveletek elméleti és gyakorlati problémáit tudományos igényességgel közelíti meg, a megoldási alternatívák kidolgozásában innovatív, személyes és közösségi szerepében példamutató.
- Az összhaderőnemi műveletekben részt vevő alegységek, egységek és kötelékek tevékenységének tervezése, szervezése és irányítása terén kezdeményező szerepet vállal, tudatosan alkalmazza a küldetésorientált vezetést.
- Szakmai hivatástudata magas szintű és fejlett, az alárendeltek tevékenységének begyakorlásához szükséges szimulációk, gyakorlatok, törzsgyakorlások tervezése, szervezése, végrehajtása és értékelése terén kezdeményező és elkötelezett.
- Az összhaderőnemi műveletekben az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját a vonatkozó jogszabályok, valamint etikai és erkölcsi normák teljeskörű figyelembevételével hajtja végre.
- Az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját tudományos igénnyel és módszerekkel elemzi, a vezetett szervezet munkarendjét és munkamódszerét a hatékonyság és a hatásosság szem előtt tartásával a folyamatosan korszerűsíti.

-
Autonómiája és felelőssége
- Beosztásaiban nagyfokú önállósággal, a mindenkori körülmények figyelembe vételével hajtja végre a feladatok elemzését és értékelését, a megoldási változatok kidolgozása során támaszkodik általános és szakmai tudására.
- Beosztásaiban a felelősségi és jogköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- To be familiar with the theory, the main principles and laws of armed combat and the conduct of military operations, and understands their military and historical context.
- To have knowledge of the characteristics of combat, combat support and combat service support activities and an understanding of the support-support relationship from a command and control perspective.
- To have knowledge of the latest Hungarian and foreign theories in the field of military science, major trends and relevant trans-, multi- and interdisciplinary interfaces.
- To be familiar with the characteristics of mission-oriented leadership, the stages of combat and operational planning, the military decision-making process.
- To have knowledge of defence and security activities, specific legislation, administrative law, international law, military law and relevant ethical standards relevant field of competence.
- To be familiar with the specific research methods required for the study of war, war theory and operations, and with the ways in which the practical implications of theoretical issues can be developed.
- To have knowledge about local, regional and global security policy contexts and

processes, as well as with the main international organisations (NATO, EU, UN, OSCE, African Union and other international organisations) and their functioning.
- To be familiar with the political, military, economic, social and information processes and multicultural specificities relevant to defence and warfare and their interrelationships.

-
Capabilities:
- To be able to interpret complex international political, military, economic, social and information events and phenomena in an objective way, based on knowledge of military and social sciences.
- To be able to explore and innovatively apply a trans-, multi- and interdisciplinary approach to the theory and practice of defence and military affairs and the overall system of legal and juridical foundations of his/her own activities.
- To be able to apply the potential of mission-oriented leadership, the steps of combat and operational planning and the military decision-making process in a creative manner, adapted to the prevailing circumstances.
- To be able to to plan, organise and lead in an effective and decisive mission-oriented manner the activities of the defence organisation to which he/she is assigned.
- To be able to to analyse the situation, prepare and take decisions and cooperate effectively with the leaders and representatives of the armed forces and civilian bodies.
- To be able to correctly assess the possibilities and limitations of the use of the various military equipment and weapon systems systematically employed.
- Ability to perform duties in sustained non-armed foreign service assignments and in international crisis response operations and in combat conditions, and to cooperate successfully with international partners.
- The ability to plan and execute component and joint force exercises and to apply the basic principles of the art of war in practice, based on his/her knowledge of operational warfare.
- To be able to to lead a battalion and a battalion battle group, to hold a brigade staff leadership position, to hold various staff positions at battalion staff and higher levels of command.
- To be able to plan, organise and direct the activities of sub-units, units and detachments involved in overall force operations, to conduct various staff briefings and to prepare briefing material.

-
Attitude:
- To approach theoretical and practical problems of operations with scientific rigour, is innovative in developing alternatives, and exemplary in his personal and community role.
- To take the initiative in planning, organising and directing the activities of sub-units, units and formations involved in the overall force operations, consciously applying mission-oriented leadership.
- To have high level of professionalism and professionalism, initiative and commitment in planning, organising, conducting and evaluating simulations, exercises and exercises necessary for the practice of the activities of subordinates.
- To analyse the performance of the subunit/section (staff) with scientific diligence and methods and shall continuously modernise the work organisation and working methods of the organisation under his/her command with a view to efficiency and effectiveness.

-
Autonomy and responsibility:
- To carry out analysis and evaluation of tasks with a high degree of autonomy, taking into account the prevailing circumstances, and draws on his/her general and professional knowledge to develop solutions.
- To be able to exercise the autonomy conferred on responsibilities and powers, and to mobilise his/her theoretical and practical knowledge in cooperation with the other members of the team in order to achieve the organisational objectives.
- To be able to express professional opinion independently in decision-making situations

and to take responsibility for the complex effects and other consequences of his/her decisions.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Törzsszolgálat modul - Bevezetés (Staff Work Module - Introduction)
12.2. Törzsszolgálat modul - Törzsek kialakulása, feladata, törzsszolgálat (Staff Work Module - The origin of military staffs, their tasks and military staff work)
12.3. Törzsszolgálat modul - Okmányok, jelentések, értekezletek (Staff Work Module - documents, reports, meetings)
12.4. Törzsszolgálat modul - A NATO összhaderőnemi doktrína alapjai (Staff Work Module - Basics of NATO Joint Doctrine)
12.5. Törzsszolgálat modul - A műveleti környezet, a művelettervezés alapjai (Staff Work Module - Operational environment, fundamentals of operational planning)
12.6. Törzsszolgálat modul - Szeminárium (Staff Work Module - Seminar)
12.7. Harcászati művelettervezés modul - Az MH és a NATO harcászati szintű művelettervezési eljárásrendje (Tactical-level Operations Planning Module - HDF and NATO tactical-level operations planning processes)
12.8. Harcászati művelettervezés modul - A harcászati szintű művelettervezés szakaszai (Tactical-level Operations Planning Module - Stages of tactical-level operations planning process)
12.9. Hadműveleti művelettervezés modul - Az MH és a NATO hadműveleti szintű művelettervezési eljárásrendje (Operational-level Operations Planning Module - HDF and NATO operational-level operations planning processes)
12.10. Hadműveleti művelettervezés modul - A hadműveleti szintű művelettervezés szakaszai (Operational-level Operations Planning Module - Stages of operational-level operations planning process)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgatónak a tanórák legalább 4/5-én jelen kell lennie, az ezt meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése csak a tantárgyfelelős által meghatározott pluszfeladat elvégzése esetén írható alá.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Mivel modulrendszerben, többnyire egymást követő oktatási napokon történik az oktatás ezért ismeretellenőrző foglalkozás nem tervezett.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:
A félév értékelése kollokvium – írásbeli vagy szóbeli vizsga. A tantárgyfelelős felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak, a Moodle rendszerre feltöltött anyagok, illetve az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalom alkothatja.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a kollokviumi szóbeli vizsga legalább elégséges szintű teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Magyar Honvédség: Ált/24 Magyar Honvédség Kiképzési Doktrína, Magyar Honvédség, Budapest 2013.
2. NATO: NATO MC 458/2 Education, Training, Exercise and Evaluation (ETEE) Policy, NATO, Brussels 2009.
3. 2. APP-28 Tactical Planning for Land Forces Edition A Version, 1 NOV 2019;.
4. 3. Allied Command Operations Comprehensive Operations Planning Directive , 15 January 2021;.

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2023

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM329

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Theories of Insurgency and Counterinsurgency

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Theories of Insurgency and Counterinsurgency

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet

4.3. Az értékelés: kollokvium

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
---

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course introduces a collection of original works covering most aspects of insurgency and counterinsurgency. It also assesses some basic features of insurgent organizations and suggests alternative approaches for better understanding insurgency and counterinsurgency, symmetric and asymmetric warfare, high and low intensity conflicts. The course makes significant contributions to an international and interdisciplinary discussion regarding the seminal features of insurgency and counterinsurgency. It emphasizes how issues around insurgency, counterinsurgency permeate or evolve into particular forms of warfare, military operations, and related governmental activities. Using a diversified lens of analysis, the course illustrates key elements that spawn insurgency such as insurgents' beliefs, motivations, aims, leadership characteristics, recruitment methods, operations planning, and responses to state and non-state efforts to contain insurgency.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

Képességei

Attitűdje

Autonómiája és felelőssége

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- In terms of knowledge the student gains a robust set of theoretical approaches to this type of warfare and understands its most important features.

Capabilities:
- The student will be able to develop alternative approaches on his/her own wherever and whenever engaged with this type of warfare.

Attitude:
- Upon completion of the course the student will be able to get into the beliefs, motivations, aims, and characteristics of insurgents.

Autonomy and responsibility:
- The student will be able to organize his/her activities related to the lectures of this course.
---

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Carl von Clausewitz and On War
12.2. Carl Schmitt and The Theory of the Partisan
12.3. C.E. Callwell and Small Wars, Their Principles and Practice I.
12.4. C.E. Callwell and Small Wars, Their Principles and Practice II.
12.5. William C.G. Heneker and Bush Warfare
12.6. T.E. Lawrence and Seven Pillars of Wisdom I.
12.7. T.E. Lawrence and Seven Pillars of Wisdom II.
12.8. C.W. Gwynn and Imperial Policing
12.9. David Galula and Counterinsurgency Warfare, Theory and Practice I.
12.10. David Galula and Counterinsurgency Warfare, Theory and Practice II.
12.11. Roger Trinquier and Moden Warfare: A French View of Counterinsurgency
12.12. Che Guevara and Guerrilla Warfare
12.13. Mao Tse-tung and On Guerrilla Warfare
12.14. Carlos Marighella and the Minimanual of the Urban Guerrilla

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

The student must be present in at least 70% of the lectures.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

---

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
The student must, by the end of the course present a Certificate of Completion of "ADL 145 Introduction to COIN" available at the NATO JADL (North Atlantic Treaty Organization Joint Advanced Distributed Learning – https://jadl.act.nato.int/) website.

16.2. Az értékelés:
The student will be evaluated based on his/her activity during lectures, the presentation of the ADL Certificate, and his/her perfornmance during the oral examination.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
Oral examination in the form of a colloquium during which the student faces a board of three experts. The task is to deliver a detailed explanation to major topics related to the course content. The examination may end with a question-and-answer type interaction.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Schmitt, Carl: The Theory of the Partisan, A Commentary/Remark on the Concept of the Political, Michigan State University, East Lansing 1963.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Callwell, Charles Edward: Small Wars, Their Principle and Practice, Watchmaker Publishing, London 2010.
2. Clausewitz, Carl von: On War, Everyman’s Library, New York 1993.

Budapest, 2023

Fazekas Ferenc alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM331

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Theory and Practice of Allied Operations

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Theory and Pratice of Allied Operations

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet

4.3. Az értékelés: évközi értékelés

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Nagy Sándor alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: az új ismeretek átadása tartalmaz ilyen jellegű ismereteket kialakító és feldolgozó tanórákat, a megtanult ismereteket elmélyítő és ismétlő órákat, valamint az elsajátított ismereteket ellenőrző és értékelő órákat. A tanítás és tanulás során fontos az aktivizálás és a motiválás, valamint a megerősítés és/vagy visszacsatolás biztosítása.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy elsődleges feladata, hogy a szövetséges műveletek tervezése, végrehajtása és támogatása érdekében adjon át doktrinális ismereteket. A cél olyan hasznosítható ismeretek átadása, amely lehetővé teszi a szövetségi partnerekkel és egyéb nem NATO nemzetekkel való együttműködést a nemzetközi környezetben, alakulatlátogatások keretében

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The primary objective of this course is to provide doctrinal knowledge for the planning, execution and support of Allied Operations. The course also provides a useful framework for operations conducted by a coalition of NATO, partners, non-NATO nations and other organisations in an international environment in the farme of visiting to military organisations.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Ismeri szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Jól ismeri a hadelmélet és a katonai műveletek szaknyelvét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, illetve technikáit magyarul és angol nyelven egyaránt.
- Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
- Ismeri a hadügy, a hadelmélet, valamint a hadműveletek kutatásához szükséges sajátos kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.
- Ismeri a honvédelem és a hadügy szempontjából meghatározó politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs folyamatokat és multikulturális sajátosságokat, valamint azok egymáshoz való viszonyát.

Képességei

- Átfogó megközelítéssel, komplex problémakezelési képességekkel rendelkezik, képes a nagyfokú információfeldolgozásra, az újszerű problémamegoldásokat támogató rendszergondolkodásra, a változásra és annak tervezésére.
- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.
- Transz-, multi- és interdiszciplináris megközelítéssel képes feltárni és innovatív módon alkalmazható emeletté és gyakorlattá formálni a honvédelem és a hadügy, valamint saját tevékenysége törvényi, jogi alapjainak átfogó rendszerét.
- Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.

Attitűdje

- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Szakmai álláspontjának képviseletével bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Az összhaderőnemi műveletekben részt vevő alegységek, egységek és kötelékek tevékenységének tervezése, szervezése és irányítása terén kezdeményező szerepet vállal, tudatosan alkalmazza a küldetésorientált vezetést.
- Az összhaderőnemi műveletekben az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját a vonatkozó jogszabályok, valamint etikai és erkölcsi normák teljeskörű figyelembevételével hajtja végre.

Autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartása terén.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Beosztásaiban nagyfokú önállósággal, a mindenkori körülmények figyelembevételvével hajtja végre a feladatok elemzését és értékelését, a megoldási változatok kidolgozása során támaszkodik általános és szakmai tudására.
- Beosztásaiban a felelősségi és jögköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával

együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- He/she knows the respective methodology of gaining knowledge and solving problems of his/her area of expertise, is familiar with abstractions techniques, and the elaboration methods to apply principal approaches to parctical problems.
- He/she knows well the terminology of military theory and military operations, the specialities of written and spoken communication, their most important forms, methodologies and techniques in Hungarian and English.
- He/she knows the theory of conducting armed combat and operations, their major principles and statutory regulations, and understands their strategic and military historical interconnectedness.
- He/she knows the special research methodologies to conduct research in military affairs, military theory, military operations, and is skilled in means to elaborate the practical aspects of principal matters.
- He/she knows the defining political, military, economic, social, and informational processes and the mullticultural characteristics of national defence and military affairs, and the relationship among them.

Capabilities:
- He/she possess a comprehensive approach and the ability to handle complex problems, and to manage big amount of information, and is able to think in terms of systems to handle complex problems in order to initiate and plan for changes.
- Based on the knowledge of military and social science he/she is able to objectively interpret complex international political, military, economic, social, and informational events and phenomena.
- With a trans-, multi-, and interdisciplinary approach he/she is able to explore and, based on an innovative methodology, transform the comprehensive legal and juristic system of national defence and military affairs into applicable theory and practice.
- He/she knows and accurately uses Hungarian and acceptably English military terminology, is aware of the peculiarities of written and spoken communication with its most important forms, methods and techniques.

Attitude:
- He/she possesses a developed professional identity and professional calling, is comprehensive to which he/she is committed to towards a professinal and a broader societal audience.
- He/she is committed to the formulation of principles and directives on an intermediate level and to put operational and tactical level thinking into everyday practice.
- He/she executes the activities of subordinated sub-units / departments (staff) according the respective provision of law by fully taking into account ethical and moral norms.
- He/she has an initiating role in the planning, organisation, and control of sub-units, units and formations participating in joint operations, and consciously takes advantage of mission command.

Autonomy and responsibility:
- He/she posseses significant amount of autonomy in the elaboration of special professional questions, and in the representation and justification of professional viewpoint.
- In the respective positions, in accordance with actual circumstances, he/she conducts the analysis and evaluation of tasks with a great degree of sell-sufficiency by taking advantage

of general and specific knowledge in the elaboration of the courses of action.
- In the respective positions, as a result of responsibility and authority, he/she conducts professional activity independently, and in reaching organisational objectives he/she cooperates with team members by taking advantage of theoretical and practical knowledge.
- He/she represents his/her professional opinion in situations of decision independently, and takes responsibility for the complex effects and other consequences of the decisions made.

---

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A NATO doktrinális rendszere. (NATO’s Doctrine System)
12.2. A NATO helye és szerepe a nemzetközi biztonsági környezetben. (NATO's Place and Role in the International Security Environment)
12.3. A NATO és a katonai erő összetétele. (NATO’s Composition and Military Force)
12.4. A stratégiai szint I. (The Strategic Level I.)
12.5. A stratégai szint II. (The Strategic Level II.)
12.6. A hadjáratok és a hadműveleti szint I. (Campaigns and the Operational Level I.)
12.7. A hadjáratok és a hadműveleti szint II. (Campaign s and the Operational Level II.)
12.8. Hadműveleti szintű vezetés és irányítás. (Operational Level Command and Control)
12.9. A szövetséges összhadferőnemi műveletek végrehajtása I. (The Conduct of Allied Joint Operations I.)
12.10. A szövetséges összhadferőnemi műveletek végrehajtása I. (The Conduct of Allied Joint Operations II.)
12.11. Erő felfejlesztés . (Developing the Force)
12.12. A szövetséges összhaderőnemi műveletek előkészítése. (Preparation of Allied Joint Operations)
12.13. A szövetséges összhaderőnemi műveletek végrehajtása és befejezése. (Conduct and Termination of Allied Joint Operations)
12.14. Filmvetítés: 911 háború Afganisztánban, 2011. (Movie: 911 The War in Afghanistan, 2011.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a tanórák 75 %-án jelen lenni, a hallgató indokolt esetben az összes foglalkozás 25%-ról hiányozhat, a hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házi dolgozattal.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A félév során 2 db Zárthelyi dolgozat kerül megírásra. A zárthelyi dolgozatok értékelése ötfokozatú érdemjegy skálán történik, a jegyek megállapítása az alábbi rendszer szerint valósul meg: az elérhető összpontszám 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles. A zárthelyi dolgozatok pótlása, illetve javítása a tantárgy utolsó előtti foglakozását követő konzultáción történhet.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése, valamint a szakfelelős által meghatározott online tanfolyam (North Atlantic Treaty Organization Joint Advanced Distributed Learning / https://jadl.act.nato.int/) sikeres elvégzését igazoló tanúsítvány bemutatása.

16.2. Az értékelés:
A félév értékelése: öt fokozatú évközi értékelés. A jegy megszerzésének feltétele a 2 db zárthelyi dolgozat sikeres megírása. A félév értékelése lehet: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. NATO: Allied Joint Doctrine for the Conduct of Operations – AJP-3 (B), NATO Standardization Office, Brüsszel 2011.
2. NATO : Allied Joint Publication Allied Joint Doctrine – AJP-01(E), NATO Standardization Office, Brüsszel 2017.

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2023

Dr. Nagy Sándor alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHATM335

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Védelmi és biztonsági igazgatás és tervezés

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Defence and Security Administration and Planning

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet

4.3. Az értékelés: kollokvium

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadászati és Hadműveleti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Nagy Sándor alez., tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: előadás, jogszabályi és tervrendszeri példák közös elemzése, irányított kérdések.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy az állami védelmi és biztonsági igazgatás teljes rendszerét, valamint az összehangolt védelmi tevékenységek (ÖVT) és a válságkezelés folyamatait öleli fel a jogi keretektől a stratégiai tervezésen át az erőforrások összehangolásáig.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The subject covers the complete system of state defence and security administration, as well as the processes of coordinated defense activities and crisis management, ranging from legal frameworks and strategic planning to resource coordination.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
- Ismeri a védelmi és biztonsági igazgatás fogalomrendszerét, átfogó és specifikus jellemzőit, főbb összefüggéseit, valamint a rokon államigazgatási és közszolgálati szakterületekhez való kapcsolódását.
- Ismeri a védelmi és biztonsági tevékenységekre, a válságkezelésre és a különleges jogrendre vonatkozó főbb jogi szabályozást, valamint az ezekhez kapcsolódó államigazgatási jogi kereteket.
- Ismeri a védelmi és biztonsági igazgatás központi, területi és helyi szereplőit, feladatait, hatásköreit és a közöttük fennálló kapcsolatokat.

- Ismeri az igazgatási szereplők közötti együttműködés és koordináció főbb mechanizmusait, ideértve a közigazgatási, védelmi és biztonsági igazgatási, katasztrófavédelmi és érintett gazdálkodó szervezetek kapcsolódását.
- Ismeri a polgári védelem jogi és szervezeti alapjait, továbbá a lakosság és az anyagi javak védelméhez kapcsolódó főbb feladatokat.
- Ismeri a védelmi és biztonsági tervezés rendszerét és tervhierarchiáját, a tervezési szintek, szereplők és tervek közötti összefüggéseket.
- Ismeri a kockázatértékelés, a veszélyelhárítási tervezés és az országvédelmi tervezés alapjait, valamint e területek egymáshoz való kapcsolódását.
- Ismeri a tervek előkészítésének, összehangolásának és felülvizsgálatának főbb szempontjait, valamint a feladatok végrehajtásához szükséges erőforrások tervezésének alapjait.
- Ismeri a védelmi és biztonsági feladatok társadalmi, gazdasági és környezeti összefüggéseit, továbbá az érintett állami és nem állami szereplők lehetséges kapcsolódási pontjait.

-
Képességei
- Képes a védelmi és biztonsági igazgatás jogi, szervezeti és működési összefüggéseit átfogóan értelmezni, valamint a különböző szakterületek ismereteit összekapcsolni.
- Képes a jogszabályokból, tervdokumentumokból és helyzetértékelésekből származó információk feldolgozására, összevetésére és a feladat szempontjából lényeges következtetések levonására.
- Képes egy adott védelmi vagy biztonsági feladatban azonosítani az érintett szervezeteket, azok feladatait és hatásköreit, valamint a szükséges együttműködési és koordinációs pontokat.
- Saját feladatköréhez kapcsolódóan képes felismerni a közigazgatási, védelmi és biztonsági igazgatási, gazdálkodó szervezeti és társadalmi szereplőkkel való kapcsolattartás lehetőségeit.
- Képes a kockázatértékelés és fenyegetettség értékelés megállapításait a tervezési feladatok szempontjából értelmezni, és azokból a tervezéshez kapcsolódó követelményeket levezetni.
- Képes egy adott feladat céljait és teendőit a végrehajtás feltételeinek, korlátainak és az érintett szervezetek feladatainak figyelembevételével meghatározni.
- Képes bemutatni, hogy egy feladat miként illeszkedik a védelmi és biztonsági tervhierarchiába, és milyen kapcsolatban áll más igazgatási, ágazati vagy területi feladatokkal.
- Képes a feladat végrehajtásához szükséges erőforrás-igények számbavételére, az igények összevetésére, valamint az erőforrás-korlátokból és feladatütközésekből eredő problémák felismerésére.
- Képes közreműködni az erőforrások összehangolására, az igények priorizálására és az egymást akadályozó feladatok feloldására irányuló szakmai javaslatok kidolgozásában.
- Képes a megelőzés, a védekezés és a helyreállítás feladatai közötti összefüggéseket értelmezni, és a közreműködő közigazgatási szervek tevékenységének összehangolási szempontjait bemutatni.

-
Attitűdje
- Elkötelezett a közjó, a közérdek, az emberi élet és egészség, valamint a lakosság és az anyagi javak védelme mellett.
- Munkája során fontosnak tartja a jogszerű, megalapozott, arányos és a feladat céljához igazodó megoldásokat.
- Nyitott a különböző igazgatási, szakmai és társadalmi szereplőkkel való együttműködésre, és törekszik a közös feladatértelmezésre.
- Felismeri a koordináció, a kölcsönös tájékoztatás és az egyeztetés jelentőségét a védelmi és biztonsági feladatok végrehajtásában.
- A tervezés során figyelembe veszi a változó körülményeket, az információk bizonytalanságát, valamint a döntések lehetséges társadalmi, gazdasági és környezeti

következményeit.
- Törekszik a rendszerszemléletű, kritikus és tényszerű helyzetértékelésre; szakmai álláspontját megalapozott ismeretekre építi.
- Nyitott a szakmai módszerek és a jogszabályi környezet változásainak megismerésére, tudását folyamatosan fejleszti.
- A közös munkában törekszik az eredményes együttműködésre és a szakmai szempontokat figyelembe vevő konszenzusra.

-
Autonómiája és felelőssége
- Saját feladat- és hatáskörében önállóan elemzi a védelmi és biztonsági igazgatási feladatokhoz kapcsolódó információkat, és szakmai javaslatokat készít elő.
- Szakmai álláspontját döntés-előkészítő helyzetben érvekkel alátámasztva képviseli, és figyelembe veszi az érintett szervezetek szempontjait.
- Felismeri saját feladat- és hatáskörének korlátait, és az együttműködést vagy vezetői döntést igénylő kérdéseket az illetékes szereplőkkel egyezteti.
- Felelősséget vállal elemzései és javaslatai szakmai megalapozottságáért, jogszerűségéért és végrehajthatóságáért.
- Az együttműködési és koordinációs feladatokban elfogadja a rá háruló szerepeket, és felelősen járul hozzá a közös feladat eredményes végrehajtásához.
- Mérlegeli a tervezési döntések társadalmi, gazdasági és környezeti hatásait, és ezek figyelembevételével alakítja ki szakmai álláspontját.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- Is familiar with the conceptual framework of defence and security administration, its general and specific characteristics, its main interrelationships, and its links to related fields of public administration and public service.
- Is familiar with the principal legal rules governing defence and security activities, crisis management and special legal orders, as well as the related administrative-law framework.
- Is familiar with the central, territorial and local actors in defence and security administration, their tasks and powers, and the relationships between them.
- Is familiar with the main mechanisms for cooperation and coordination among administrative actors, including the links between public administration, defence and security administration, disaster management, and relevant business organisations.
- Is familiar with the legal and organisational foundations of civil protection and the principal tasks involved in protecting the population and material assets.
- Is familiar with the system and hierarchy of defence and security planning, and the relationships between planning levels, actors and plans.
- Is familiar with the fundamentals of risk assessment, emergency planning and national defence planning, and the links between these areas.
- Is familiar with the main considerations involved in preparing, coordinating and reviewing plans, as well as the fundamentals of planning the resources required to carry out tasks.
- Is familiar with the social, economic and environmental dimensions of defence and security tasks, and the potential points of engagement with relevant state and non-state actors.

-
Capabilities:
- Is able to interpret the legal, organisational and operational relationships within defence and security administration comprehensively and to integrate knowledge from different fields.
- Is able to process and compare information from legislation, planning documents and situation assessments, and draw conclusions relevant to the task.
- Is able to identify the organisations involved in a specific defence or security task, their responsibilities and powers, and the necessary points of cooperation and coordination.

- Within the scope of their duties, is able to identify opportunities for liaison with public administration, defence and security administration, business organisations and social actors.
- Is able to interpret the findings of risk and threat assessments in relation to planning tasks and to derive planning requirements from them.
- Is able to determine the objectives and tasks for a given situation, taking into account the conditions and constraints on execution and the responsibilities of the organisations involved.
- Is able to explain how a task fits into the defence and security planning hierarchy and how it relates to other administrative, sectoral or territorial tasks.
- Is able to identify the resources required to carry out a task, compare requirements, and recognise problems arising from resource constraints or conflicting tasks.
- Is able to contribute to developing professional proposals for coordinating resources, prioritising requirements and resolving tasks that impede one another.
- Is able to interpret the links between prevention, response and recovery tasks, and explain how the activities of the public authorities involved may be coordinated.

-

Attitude:

- Is committed to the common good and public interest, and to protecting human life and health, the population and material assets.
- Considers it important to pursue lawful, well-founded and proportionate solutions suited to the purpose of the task.
- Is open to cooperation with different administrative, professional and social actors, and seeks to develop a shared understanding of the task.
- Recognises the importance of coordination, mutual information-sharing and consultation in carrying out defence and security tasks.
- In planning, takes account of changing circumstances, uncertainty in the available information, and the potential social, economic and environmental consequences of decisions.
- Strives to assess situations in a systemic, critical and evidence-based manner, and bases professional views on sound knowledge.
- Is open to changes in professional methods and the legal framework, and continually develops their knowledge.
- Seeks effective cooperation and consensus that takes professional considerations into account.

-

Autonomy and responsibility:

- Within the scope of their duties and powers, independently analyses information related to defence and security administration tasks and prepares professional proposals.
- Presents and supports professional views with reasoned arguments in decision-making processes, while taking the perspectives of the organisations involved into account.
- Recognises the limits of their own duties and powers, and consults the relevant actors on matters requiring cooperation or a decision by a superior.
- Takes responsibility for the professional soundness, lawfulness and feasibility of their analyses and proposals.
- In cooperation and coordination tasks, accepts their assigned role and contributes responsibly to the effective completion of the shared task.
- Assesses the social, economic and environmental impacts of planning decisions and takes them into account when forming a professional position.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Jogi alapok (Legal foundations)
12.2. Védelmi és biztonsági események – a válságkezelés belépési pontja (Defence and security events—the entry point to crisis management)
12.3. Különleges jogrendi időszakok (Periods of special legal order)
12.4. Ágazati válsághelyzetek a védelmi és biztonsági igazgatás. rendszerében és az összehangolt védelmi tevékenység elrendelése (Sectoral crisis situations within the defence and security administration system and the ordering of coordinated defence activity)
12.5. Az ÖVT irányítása és intézkedési rendszere (Direction and measures system for coordinated defence activity)
12.6. A védelmi és biztonsági igazgatás szervezetrendszere (The organisational structure of defence and security administration)
12.7. A polgári védelem történeti kialakulása és fejlődése Magyarországon (The historical origins and development of civil protection in Hungary)
12.8. A polgári védelem rendszere I – lakosságvédelmi feladatok (The civil protection system I—population protection tasks)
12.9. A polgári védelem rendszere II – szervezet és működés (The civil protection system II—organisation and operations)
12.10. Az összehangolt védelmi és biztonsági tervezés rendszere és tervhierarchiája (The system and plan hierarchy of coordinated defence and security planning)
12.11. A kockázat és a fenyegetés elhatárolása; a katasztrófakockázat-értékelés rendszere (Distinguishing risk from threat and the disaster risk assessment system)
12.12. Veszélyelhárítás tervezés rendszere és alapjai (The system and fundamentals of emergency planning)
12.13. Az országvédelem tervezése I. – stratégiai keretek és katonai összefüggések (National defence planning I—strategic framework and military considerations)
12.14. Az országvédelem tervezése II. – feladatrendszer és támogatási követelmények (National defence planning II—tasks and support requirements)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgatónak a tanórák legalább 4/5-én jelen kell lennie. Az ezt meghaladó hiányzás pótlása a tantárgyfelelős által kijelölt, a hiányzott témákhoz kapcsolódó írásbeli tesztlappal történhet.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Az oktatás során irányított feldolgozás és kérdések szolgálják a folyamatos visszajelzést; külön kötelező félévközi dolgozat nem tervezett.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a részvételi követelmény teljesítése, illetve szükség esetén a pótlófeladat elfogadása.

16.2. Az értékelés:
A tantárgy értékelése kollokvium: az oktatás lezárását követő vizsgaidőszakban szóbeli vizsga a 14 témakörből kiadott felkészülési kérdések alapján. A vizsgán a jogi kategóriák, a szervezetrendszer, a polgári védelem és a tervezési összefüggések értelmezését kell bemutatni. Az értékelés ötfokozatú.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás és a kollokvium legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. 2021. évi CXL. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről,.
2. 2021. évi XCIII. törvény a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról ,.
3. 400/2022. (X. 21.) Korm. rendelet a védelmi és biztonsági tervezés rendszeréről.,.
4. Magyarország Alaptörvénye,.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. BM OKF Magyarország nemzeti katasztrófakockázat-értékeléséről szóló jelentése, 2025.

2. Balogh András József : Szemelvények a védelmi és biztonsági szabályozás reformja témaköréből., Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest 2024. ISBN: ISBN 978-963-531-010-5;

3. Kádár Pál : A védelmi és biztonsági szabályozás magyarországi reformja, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest 2023. ISBN: https://hhk.uni-nke.hu/kutatas-es-tudomanyos-elet/kutatomuhelyek/vedelmi-biztonsagi-szabalyozasi-es-kormanyzastani-kutatomuhely/tkp2021-nva-16-vedelmi-es-biztonsagi-szabalyrendszer-reform.;

4. Kádár Pál: A védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolt irányítása és keretrendszere. Védelmi-Biztonsági Szabályozási és Kormányzástani Műhelytanulmányok, https://hhk.uni-nke.hu/kutatas-es-tudomanyos-elet/kutatomuhelyek/vedelmi-biztonsagi-szabalyozasi-es-kormanyzastani-kutatomuhely/muhelytanulmanyok/2022 2022/12..

5. Michael A. Santacroce: Joint/Interagency SMARTbook 1 – Joint Strategic & Operational Planning, 3rd ed. (JIA1-3). , The Lightning Press, 2023. ISBN: 978-1-935886-93-8. ;

6. NATO Standard AJP-5: Allied Joint Doctrine for the Planning of Operations, Edition B, Version 1, 2026.

Budapest, 2026

Dr. Nagy Sándor alez., tanársegéd

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKINFM27

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Védelmi informatika

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Defense informatics

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet

4.3. Az értékelés: évközi értékelés

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Informatikai Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Négyesi Imre, PhD, egyetemi docens, tanszékvezető

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Nincs.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A védelmi informatika és a kapcsolódó szakterületek alapfogalmainak, szerepének, eszközrendszerének, valamint tevékenységrendszere alapvető feladatainak és rendjének megismertetése. A védelmi informatika alapjai. A védelmi informatika elmélete és eszközrendszere. Katonai informatikai rendszerek és alkalmazások. Az informatika helye és szerepe a vezetésben. Az információvédelem alapjai.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Introduction to the basic concepts, roles, tools and functions of defense IT and related disciplines. Basics of Defense Information Technology. Theory and toolset of defense informatics. Military IT systems and applications. The place and role of informatics in management. Basics of Information Protection.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása
- Ismeri a fegyveres harc megvívásának, valamint a hadműveletek végrehajtásának elméletét, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok hadászati és hadtörténelmi összefüggéseit.
Ismeri a harci, a harci támogató, valamint a harci kiszolgáló támogató tevékenységek sajátosságait, valamint vezetés-irányítási szempontból érti a támogató-támogatott viszonyrendszert.

- Ismeri a hadtudomány szakterületére vonatkozó legújabb magyar és külföldi elméleteit, fontosabb fejlődési irányait, valamint a vonatkozó transz-, multi- és interdiszciplináris kapcsolódási pontokat.
- Ismeri a küldetésorientált vezetés sajátosságait, a harcászati és a hadműveleti szintű tervezés lépéseit, a katonai döntéshozatali folyamatot, valamint a szükséges mértékben rendelkezik alkalmazott pszichológiai ismeretekkel.
- Ismeri a védelmi és biztonsági tevékenységek, a különleges jogrendi, valamint a szakterületére vonatkozó államigazgatási jogi, a nemzetközi jogi és a hadijogi szabályozást, továbbá a vonatkozó etikai normákat.
- Ismeri a hadügy, a hadelmélet, valamint a hadműveletek kutatásához szükséges sajátos kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.
- Ismeri a lokális, regionális és globális biztonságpolitikai viszonyokat és folyamatokat, valamint a főbb nemzetközi szervezeteket (NATO, EU, ENSZ, EBESZ, Afrikai Unió és egyéb nemzetközi szervezetek) és azok működését.
- Ismeri a honvédelem és a hadügy szempontjából meghatározó politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs folyamatokat és multikulturális sajátosságokat, valamint azok egymáshoz való viszonyát.

Képességei
- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.
- Transz-, multi- és interdiszciplináris megközelítéssel képes feltárni és innovatív módon alkalmazható elméletté és gyakorlattá formálni a honvédelem és a hadügy, valamint saját tevékenysége törvényi, jogi alapjainak átfogó rendszerét.
- Feladatai ellátása során képes a küldetésorientált vezetésben rejlő lehetőségeket, a harcászati és a hadműveleti szintű tervezés lépéseit, valamint a katonai döntéshozatali folyamatot a mindenkori körülményekhez igazítva, alkotó módon alkalmazni.
- Vezetői ismeretei, jártassága, valamint szaktudása birtokában képes a rá bízott honvédelmi szervezet tevékenységét hatékonyan és meghatározó módon tervezni, szervezni és küldetésorientált módon vezetni.
- Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes a kialakult helyzet elemzésére, döntések előkészítésére és meghozatalára, valamint a fegyveres testületek és a polgári szervek vezetőivel, képviselőivel való érdemi együttműködésre.
- Hadműveleti-harcászati, valamint műszaki-technikai ismeretei birtokában képes a különböző rendszeresített haditechnikai eszközök és fegyverrendszerek alkalmazásának lehetőségeit és korlátait helyesen megítélni.
- Tartós nem fegyveres külszolgálati beosztásokban, valamint nemzetközi válságreagáló műveletekben és harctéri körülmények között képes mindenkori beosztása ellátására, a nemzetközi partnerekkel való sikeres együttműködésre.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes összfegyvernemi, valamint összhaderőnemi gyakorlatokok megtervezésére és levezetésére, a hadműveleti művészet alapvetéseinek gyakorlatban történő alkalmazására.
- Hadműveleti-harcászati ismeretei birtokában képes zászlóalj, valamint zászlóalj harccsoport vezetésére, dandártörzsben vezető beosztás ellátására, hadosztálytörzsben és magasabb vezetési szinten különböző törzsbeosztások betöltésére.
- Képes az összhaderőnemi műveletekben résztvevő alegységek, egységek, valamint kötelékek tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és irányítására, különböző törzstájékoztatók levezetésére, valamint eligazítások anyagainak elkészítésére.

Attitűdje
- Az összhaderőnemi műveletek elméleti és gyakorlati problémáit tudományos igényességgel közelíti meg, a megoldási alternatívák kidolgozásában innovatív, személyes és közösségi szerepében példamutató.

- Az összhaderőnemi műveletekben részt vevő alegységek, egységek és kötelékek tevékenységének tervezése, szervezése és irányítása terén kezdeményező szerepet vállal, tudatosan alkalmazza a küldetésorientált vezetést.
- Szakmai hivatástudata magas szintű és fejlett, az alárendeltek tevékenységének begyakorlásához szükséges szimulációk, gyakorlatok, törzsgyakorlások tervezése, szervezése, végrehajtása és értékelése terén kezdeményező és elkötelezett.
- Az összhaderőnemi műveletekben az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját a vonatkozó jogszabályok, valamint etikai és erkölcsi normák teljeskörű figyelembevételével hajtja végre.
- Az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját tudományos igénnyel és módszerekkel elemzi, a vezetett szervezet munkarendjét és munkamódszerét a hatékonyság és a hatásosság szem előtt tartásával a folyamatosan korszerűsíti.

Autonómiája és felelőssége
- Beosztásaiban nagyfokú önállósággal, a mindenkori körülmények figyelembe vételével hajtja végre a feladatok elemzését és értékelését, a megoldási változatok kidolgozása során támaszkodik általános és szakmai tudására.
- Beosztásaiban a felelősségi és jogköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.
- Beosztásai ellátásához szükséges fizikai adottságokat és képességeket példamutatóan fenntartja, az életkora szerinti fizikai kondicionális képességi követelmény teljesítésének eleget tesz, a fizikai alkalmasság évenkénti ellenőrzésére felkészül.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- Knows the theory, main principles and legalities of conducting armed combat and military operations, and understands their military and military historical context.
- He/she knows the peculiarities of combat, combat support and combat service support activities, and understands the system of relationships between supporters and supporters from the point of view of leadership and management.
- Knows the latest Hungarian and foreign theories in the field of military science, their most important development directions, as well as the relevant trans-, multi- and interdisciplinary connection points.
- Knows the specifics of mission-oriented leadership, the steps of planning at the combat and operational levels, the military decision-making process, and has the necessary knowledge of applied psychology.
- Is familiar with defence and security activities, the specific legal order, as well as public administration law, international law and military law regulations, and the relevant ethical standards.
- He is familiar with the specific research methods required for the study of military affairs, the theory of war and military operations, and knows how to develop the practical aspects of theoretical issues.
- Knows the local, regional and global security conditions and processes, as well as the main international organisations (NATO, EU, UN, OSCE, African Union and other international organisations) and their functioning.
- Understand the political, military, economic, social and informational processes and multicultural characteristics relevant to national defence and military affairs, and their interrelationships.

Capabilities:
- Based on his knowledge of military and social sciences, he is able to objectively interpret complex international political, military, economic, social and information events and phenomena.

- With a trans-, multi- and interdisciplinary approach, he is able to innovatively explore and shape the comprehensive system of legal and juridical foundations of national defence and military affairs, as well as his own activities, into applicable theory and practice.
- In the performance of his duties, he is able to creatively apply the possibilities inherent in mission-oriented leadership, combat and operational level planning, and the military decision-making process, adapted to current circumstances.
- With his managerial knowledge, skills and experience, he is able to plan, organise and direct the activities of the national defence organisation entrusted to him effectively and decisively in a mission-oriented manner.
- He knows and uses Hungarian and acceptable English military language, knows the characteristics, main forms, methods and techniques of written and oral communication.
- With his operational-warfare knowledge, he is able to analyse the situation, prepare and take decisions, as well as cooperate effectively with the leaders and representatives of the armed forces and civilian authorities.
- With his operational-warfare and technical-technical knowledge, he is able to correctly assess the possibilities and limitations of the use of various regulated military equipment and weapon systems.
- In permanent non-armed foreign service positions, as well as in international crisis response operations and battlefield conditions, he is able to fulfil his current position and cooperate successfully with international partners.
- With his operational and combat skills, he is able to plan and conduct all-arms and all-army exercises and apply the fundamentals of operational art in practice.
- With his operational and combat skills, he is capable of commanding a battalion and a battalion combat group, of holding a leading position in a brigade, of holding various staff positions in a division and at a higher level of command.
- Capable of planning, organising and directing the activities of subunits, units and formations participating in joint military operations, conducting various staff briefings and preparing briefing material.

Attitude:
- Approaches the theoretical and practical problems of joint force operations with scientific rigour, is innovative in developing alternative solutions, and is exemplary in his personal and community role.
- He takes the initiative in planning, organising and directing the activities of subunits, units and formations involved in joint military operations and consciously applies mission-oriented leadership.
- His professional awareness is high and advanced, and he is proactive and committed in the planning, organisation, execution and evaluation of simulations, exercises and core training required to practice the activities of his subordinates.
- In joint military operations, the subunit/department (tribe) he leads will carry out its work in full compliance with relevant laws and ethical and moral standards.
- Analyzes the work of the subunit/department (tribe) he/she leads using scientific methods and techniques, and continuously modernises the work order and working method of the organisation he/she leads with a view to efficiency and effectiveness.

Autonomy and responsibility:
- In his positions, he analyses and evaluates tasks with a high degree of independence, taking into account current circumstances, and relies on his general and professional knowledge to develop solutions.
- Because of his/her responsibilities and authority, he/she carries out professional activities independently in his/her positions, mobilising his/her theoretical and practical knowledge in cooperation with other members of the group in order to achieve the organisation's objectives.
- Independently expresses professional opinion in decision-making situations and takes responsibility for the complex effects and other consequences of decisions.
- Maintains in an exemplary manner the physical attributes and abilities necessary for the performance of his/her duties, fulfils the physical fitness requirements appropriate to

his/her age and prepares for the annual physical fitness examination.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A katonai informatika alapjai, eszközrendszere (Basics of military informatics and its system of tools)
12.2. Katonai informatikai rendszerek, alkalmazások (Basics of military informatics and its system of tools)
12.3. Informatikai szolgáltatások, tevékenységek (IT services, activities)
12.4. A katonai vezető informatikai feladatai (Military chief's IT responsibilities)
12.5. A tábori C2 rendszer bemutatása (Introducing the camp C2 system)
12.6. Informatikai szolgáltatások helyzetének megítélése (Assessment of IT Services Status)
12.7. Informatikai helyzetmegítélés és követelmények kidolgozása (IT situation assessment and requirements development)
12.8. Informatikai szolgáltatások fejlesztési irányainak meghatározása (Defining directions for development of IT services.)
12.9. Informatikai szolgáltatások fejlesztési irányainak meghatározása (Defining directions for development of IT services)
12.10. Civil és katonai hálózatalapú infokommunikációs technológiák. 12.10.1 A katonai műveletek információs környezete, az információs műveletek elméleti alapjai (Civil and military network-based infocommunication technologies. 12.10.1 Information environment of military operations, theoretical basis of information operations.)
12.11. A kibertér értelmezése, struktúrája, a kibertéri műveletek értelmezése (Interpretation, structure of cyberspace, interpretation of cyberspace operations)
12.12. Kibertéri technikai információs képességek (Cyberspace technical information capabilities)
12.13. Kibertéri kognitív befolyásolás (Cyberspace cognitive influence)
12.14. Zárthelyi dolgozat (Closed thesis)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozásokon aktívan részt venni. A hallgató igazolt okkal (egészségügyi, külföldi képzési, vezénylési) az összes foglalkozás legfeljebb egynegyedéről hiányozhat. Az ezt meghaladó mértékű hiányzások a féléves aláírás megtagadását vonják maguk után. Az igazolt hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házidolgozattal.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A tantárgy évközi értékeléssel zárul. A félév során egy zárthelyi és egy beadandó dolgozat kerül ötfokozatú értékeléssel minősítésre. A hiányzó, vagy elégtelen értékelésű dolgozatok, feladatok a szorgalmi időszak végéig egy alkalommal pótolhatóak, javíthatóak. Az zárthelyi dolgozat pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig egy alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi dolgozat és a beadandó dolgozat értékelése: az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a tanórákon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:
Az értékelés típusa: évközi értékelés. A félév során egy zárthelyi és egy beadandó dolgozat kerül ötfokozatú értékeléssel minősítésre. Az évközi értékelés eredménye a két részeredmény számtani átlaga alapján kerül meghatározásra. Ha valamelyik dolgozat eredménye elégtelen, vagy hiányzik, az évközi értékelés eredménye elégtelen. Hiányzó, vagy elégtelen értékelésű dolgozatok a szorgalmi időszak végéig egy alkalommal pótolhatóak, javíthatóak.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. 1. A Honvédelmi Miniszter 58/2014. (IX. 10.) HM utasítása a Magyar Honvédség Informatikai Stratégiájának kiadásáról.,.
2. 2. A Honvédelmi Miniszter 39/2014. (V. 30.) HM utasítása a Magyar Honvédség Informatikai Szabályzatának kiadásáról.,.
3. A kapcsolódó hatályos jogszabályok (kibertér, információs műveletek stb.),.

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2023

Dr. Négyesi Imre, PhD, egyetemi docens, tanszékvezető

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKHFKTM20

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): War and Ethics: Contemporary Issues

3. A tantárgy megnevezése (angolul): War and Ethics: Contemporary Issues

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet

4.3. Az értékelés: évközi értékelés

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. katonai vezetői mesterképzési szak;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Hadtörténelem Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Boda Mihály, PhD, habil., egyetemi docens, tanszékvezető

8. A tanórák száma és típusa

8.1.össz óraszám/félév:

8.1.1.nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

8.1.2.levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2.heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3.Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: az új ismeretek átadása tartalmaz ilyen jellegű ismereteket kialakító és feldolgozó tanórákat, a megtanult ismereteket elmélyítő és ismétlő órákat, valamint az elsajátított ismereteket ellenőrző és értékelő órákat. A tanítás és tanulás során fontos az aktivizálás és a motiválás, valamint a megerősítés és/vagy visszacsatolás biztosítása.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy elsődleges feladata, hogy a háború kortárs etikájának vizsgálata elméleti és nemzeti megközelítésben. A cél olyan hasznosítható ismeretek jelentette keret átadása, amely lehetővé teszi a kortárs világ biztonsgápolitikájának megértése, illetve a szövetségi partnerekkel és egyéb nem NATO nemzetekkel való együttműködést a nemzetközi környezetben.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The primary objective of this course is to provide doctrinal knowledge for the contemporary ethics of war both from theoretical and national perspectives. The course also provides an useful framework for understanding the political security problems of the contemporary world, and cooperation woth the members of the coalition of NATO, non-NATO nations and other organisations in an international environment.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

A képzés célja a Magyar Honvédség számára olyan főtisztek képzése, akik rendelkeznek az alábbi kompetenciákkal.

- Ismeri szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Jól ismeri a hadtörténelem és a katonai etika tárgykörének szaknyelvét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, illetve technikáit magyarul és angol nyelven egyaránt.
- Ismeri a hadtörténelem és a katonai etika elméleteit, főbb elveit és törvényszerűségeit, továbbá érti azok kortárs és történelmi összefüggéseit.
- Ismeri a hadtörténelem és a katonai etika tárgykör kutatásához szükséges sajátos kutatási módszereket, valamint tisztában van az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjaival.
- Ismeri a honvédelem és a hadügy szempontjából meghatározó politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs folyamatokat és multikulturális sajátosságokat, valamint azok egymáshoz való viszonyát.

Képességei

- Átfogó megközelítéssel, komplex problémakezelési képességekkel rendelkezik, képes a nagyfokú információfeldolgozásra, az újszerű problémamegoldásokat támogató rendszergondolkodásra, a változásra és annak tervezésére.
- Hadtudományi és társadalomtudományi ismeretei alapján képes az összetett nemzetközi politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és információs eseményeket és jelenségeket objektív módon értelmezni.
- Transz-, multi- és interdiszciplináris megközelítéssel képes feltárni és innovatív módon alkalmazható emületté és gyakorlattá formálni a honvédelem és a hadügy, valamint saját tevékenysége törvényi, jogi alapjainak átfogó rendszerét.
- Ismeri és szabatosan használja a magyar és elfogadhatóan az angol katonai szaknyelvet, tisztában van az írott és beszélt kommunikáció sajátosságaival, legfontosabb formáival, módszereivel és technikáival.

Attitűdje

- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Szakmai álláspontjának képviseletével bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Az összhaderőnemi műveletekben részt vevő alegységek, egységek és kötelékek tevékenységének tervezése, szervezése és irányítása terén kezdeményező szerepet vállal, tudatosan alkalmazza a küldetésorientált vezetést.
- Az összhaderőnemi műveletekben az általa vezetett alegység / részleg (törzs) munkáját a vonatkozó jogszabályok, valamint etikai és erkölcsi normák teljeskörű figyelembevételével hajtja végre.

Autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartása terén.
- jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Beosztásaiban nagyfokú önállósággal, a mindenkori körülmények figyelembevételvével hajtja végre a feladatok elemzését és értékelését, a megoldási változatok kidolgozása során támaszkodik általános és szakmai tudására.
- Beosztásaiban a felelősségi és jögköréből adódóan önállóan folytat szakmai tevékenységet, a szervezeti célok elérése érdekében a csoport többi tagjával

együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli, valamint felelősséget vállal a döntései következtében kialakuló összetett hatásokért és egyéb következményekért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge:
- He/she knows the respective methodology of gaining knowledge and solving problems of his/her area of expertise, is familiar with abstractions techniques, and the elaboration methods to apply principal approaches to parctical problems.
- He/she knows well the terminology of military history and military ethics, the specialities of written and spoken communication, their most important forms, methodologies and techniques in Hungarian and English.
- He/she knows the theories of military history and military ethics, their major principles and statutory regulations, and understands their strategic and military historical interconnectedness.
- He/she knows the special research methodologies to conduct research in military history and military ethics, and is skilled in means to elaborate the practical aspects of principal matters.
- He/she knows the defining political, military, economic, social, and informational processes and the mullticultural characteristics of national defence and military affairs, and the relationship among them.

Capabilities:
- He/she possess a comprehensive approach and the ability to handle complex problems, and to manage big amount of information, and is able to think in terms of systems to handle complex problems in order to initiate and plan for changes.
- Based on the knowledge of military and social science he/she is able to objectively interpret complex international political, military, economic, social, and informational events and phenomena.
- With a trans-, multi-, and interdisciplinary approach he/she is able to explore and, based on an innovative methodology, transform the comprehensive legal and juristic system of national defence and military affairs into applicable theory and practice.
- He/she knows and accurately uses Hungarian and acceptably English military terminology, is aware of the peculiarities of written and spoken communication with its most important forms, methods and techniques.

Attitude:
- He/she possesses a developed professional identity and professional calling, is comprehensive to which he/she is committed to towards a professinal and a broader societal audience.
- He/she is committed to the formulation of principles and directives on an intermediate level and to put operational and tactical level thinking into everyday practice.
- He/she executes the activities of subordinated sub-units / departments (staff) according the respective provision of law by fully taking into account ethical and moral norms.
- He/she has an initiating role in the planning, organisation, and control of sub-units, units and formations participating in joint operations, and consciously takes advantage of mission command.

Autonomy and responsibility:
- He/she posseses significant amount of autonomy in the elaboration of special professional questions, and in the representation and justification of professional viewpoint.
- In the respective positions, in accordance with actual circumstances, he/she conducts the analysis and evaluation of tasks with a great degree of sell-sufficiency by taking advantage of general and specific knowledge in the elaboration of the courses of action.
- In the respective positions, as a result of responsibility and authority, he/she conducts professional activity independently, and in reaching organisational objectives he/she cooperates with team members by taking advantage of theoretical and practical

knowledge.
- He/she represents his/her professional opinion in situations of decision independently, and takes responsibility for the complex effects and other consequences of the decisions made.
---

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés. (Introduction)
12.2. USA háborús ideológiája. (US Warfare Ideology)
12.3. Igazságos háború elmélet 1. (Ius ad bellum (Just war Theory 1.: Ius ad bellum))
12.4. Igazságos háború elmélet 2. (Ius in bello (Just war Theory 2.: Ius in bello))
12.5. Igazságos háború elmélet 3. (Ius post bellum (Just war Theory 3.: Ius post bellum))
12.6. Igazságos háború elmélet 4. (speciális problémák (Just war Theory 4.: Spesial problems))
12.7. Politikai realizmus. (Political realism)
12.8. Katolikus ideológia. (Catholic Theory of War)
12.9. Iszlamizmus. (Islamism)
12.10. Izraeli ideológia. (Warfare Ideology of Izrael)
12.11. Orosz ideológia. (Russian Ideology of War)
12.12. Kínai ideológia. (Chinese Ideology of War)
12.13. Kozmopolitanizmus és világrenszer-elmélet. (Cosmopolitanism and World System Theory)
12.14. Összefoglalás / kitekintés. (Summary / Outlook)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a tanórák 75 %-án jelen lenni, a hallgató indokolt esetben az összes foglalkozás 25%-ról hiányozhat, a hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házi dolgozattal.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A félév során az órai munka kiemelt jelentőséggel rendekezik, ami az órákra előre kiadott szövegek elolvasásával és megbeszélésvel teljesíthető. A félév során 1 db Zárthelyi dolgozat kerül megírásra. A zárthelyi dolgozat értékelése ötfokozatú érdemjegy skálán történik, a jegyek megállapítása az alábbi rendszer szerint valósul meg: az elérhető összpontszám 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles. A zárthelyi dolgozatok pótlása, illetve javítása a tantárgy utolsó foglakozását követő konzultáción történhet.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:
A félév értékelése: öt fokozatú évközi értékelés. A jegy megszerzésének feltétele a 2 db zárthelyi dolgozat sikeres megírása. A félév értékelése lehet: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Helen Frowe: Ethics of War, Routledge, 2011.
2. Michael Gross: Moral Dilemmas of Modern War, Cambridge University Press, 2010.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Michael Walzer: Just and Unjust Wars, Basic Books, New York 2006.

Budapest, 2023

Dr. Boda Mihály, PhD, habil., egyetemi docens,
tanszékvezető

1. számú melléklet: Tanóra-, kredit- és vizsgaterv

2. számú melléklet: Előtanulmányi rend

A KATONAI VEZETŐI MESTERKÉPZÉSI SZAK AJÁNLOTT TANTERVE
ELŐTANULMÁNYI REND

Kódszám	Tantárgy	Előtanulmányi követelmény		Egyidejű felvétel megengedett (IGEN/NEM)
		Kódszám	Tantárgy	